

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Ob prehodu iz starega v novo leto:

Na španski diplomatski fronti

Bodoči razvoj dogodkov v Španiji je v glavnem odvisen od stališča, ki ga bosta zavzeli Italija in Nemčija — Italija kaže popustljivost, Nemčija pa skuša za vsako ceno izsiliti zmago generala Franca

Pariz, 31. decembra. br. Mnogo večje zanimanje, kakor za dogodke na španskih bojiščih, vlada trenutno v mednarodni javnosti za dogodke na španski diplomatski fronti. V ospredju vsega zanimanja je vprašanje, kakšen odgovor bosta dali na francosko-angelsko demaršo glede nevtralizacije španskih dogodkov Italija in Nemčija. V smislu dogovora, ki sta ga sklenili meseca novembra, se skušata Rim in Berlin sporazumeti za skupen odgovor. Pri tem pa kaže Italija mnogo bolj pomirljivo stališče kakor pa Berlin. Ukinitve angleškega in francoskega poslanstva v Adis Abebi in sklenitev sredozemskega sporazuma z Anglijo je spravila Italijo v drugačen položaj, kakor pa je bila meseca novembra, ko je sklepala dogovor z Nemčijo. Problematično je sedaj vprašanje, kako bo skušala Italija spraviti svoje stališče v sklad s stališčem Nemčije in v kak meri bo Rim lahko vplival na odločitve Berlina. Dejstvo je, da se vrše med Rimom in Berlinom zadnje dni živahni razgovori in pogajanja. Italijanski zunanji minister je včeraj sprejel istočasno nemškega in portugalskega poslanika, danes dopoldne pa se je vršila dve uri trajajoča konferenca z nemškim poslanikom, ki je bil pred tem tudi pri Mussoliniju. Italijansko poslanstvo v Berlinu je v stalni telefonski zvezi z italijanskim zunanjim ministrstvom.

Po sodbi poučenih diplomatskih krogov bosta Italija in Nemčija odgovorili v skupni noti, ki bo na eni strani izrazil italijanskega pomirljivega stališča, na drugi strani pa izrazil nemške nepopustljivosti. Rim in Berlin bosta izjavila, da sta v načelu za to, da se vprašanje tujih dobrovoljcev, ki prihajajo v Španijo, razčisti in uredi. V duhu nemških obstruktivističnih stremeljenj pa bodo v odgovoru postavili nesprejemljivi pogoji. Pod izgovorom, da bi ustavev dotoka prostovoljcev v sedanjem trenutku koristila samo madridski vladi, bosta Italija in Nemčija zahtevali, da se izvede podrobna

kontrola, tako da se ugotovi vsakega posameznega prostovoljca, ki je v službi ene ali druge stranke v Španiji. Tako iskanje bi seveda zahtevalo ogromno dela in časa, dočim bi se lahko celi odredi, ki jih je poslala Nemčija na pomoč generalu Francu, takoj ugotovili in izločili. Nemčija hoče na ta način pridobiti na času in podpreti generala Franca upajoč, da bo nova ofenziva izboljšala njegov položaj. Nadalje nameravata Nemčija in Italija v svojem odgovoru znova načeti vprašanje boljševizma v Španiji. To pa pomeni po sodbi pariških in londonskih krogov novo vmešavanje v španske notranje zadeve. Nemčija in Italija nameravata zahtevati zagotovilo, da tudi v primeru zmage madridske vlade v Španiji ne ostane na krmilu marksističen režim.

Nemški tisk kaže zadnje dni še posebno agresivnost. Nemci se delajo tako, kakor da bi ameriške dobave letal, ki niso še niti izvršene, predstavljale novo nedopustno vmešavanje v španske zadeve. Delajo se zaradi tega presenečene in jim je dobro došel povod, da odklanjajo predlagano nevtralizacijo, češ da pomeni v stvari podporo madridski vladi. Pri tem seveda tudi ne priznava Franciji in Rusiji. Franciji neprestano očitajo, da podpira Madrid ter da vsak dan odhajajo novi vlaki prostovoljcev iz Pariza.

Kljub temu pa sodijo v Parizu in Londonu, da ni treba biti preveč pesimističen. »Manchester Guardian« piše, da bosta Francija in Anglija izvršili ponovno, a bolj energično demaršo, če do prihodnjega tedna še ne bo jasnega odgovora Rima in Berlina. V Londonu razumejo potegovanje Nemčije za generala Franca, ki se mu godi sedaj približno tako, kakor se je godilo madridski vladi meseca novembra, ko je izgledalo, da bo Madrid padel. Vsekakor sta Pariz in London trdno odločena storiti vse, da se prepreči razširjenje španskega konflikta na evropsko celino.

Blockada španske obale

Nov predlog za uspešno kontrolo in nevtralizacijo španske državljanske vojne

London, 31. decembra. tr. »Daily Herald« poroča, da so zastopniki nekaterih držav, ki sodelujejo v londonskem odboru za nevtralizacijo v španske zadeve sestavili nov predlog za izvedbo kontrole v Španiji. Na zasebni konferenci so prišli do prepričanja, da bi se dala kontrola nad uvozom vojnih potrebščin in prostovoljcev v Španijo izvršiti najuspešneje na ta način, da bi se veselilam naročilo, naj izvedejo popolno blokado celotne španske obale s svojimi vojnimi mornaricami. Prvotni predlog o uvedbi kontrole je silno kompliciran in bi bil v praksi težko izvedljiv. Če pa se izvede popolna blokada španske in portugalske obale ter se

zasede po mednarodnih četah tudi francosko-španska meja, pa bi bila vsaka nadaljnja kontrola nepotrebna. Da pa ne bi mogel nihče izgrajevati te blokade in dopuščati tihotapstva, bi se morale vse države, ki bi sodelovale pri tej blokadi, obvezati, da bodo dopustile na svojih vojnih ladjah popolno kontrolo zastopnikov drugih držav, tako da bi se na krovu vsake ladje nahajala nekaka mednarodna komisija, ki bi pazila na strogo izvajanje blokade. Blokado naj bi se poverila Angliji, Franciji, Italiji, Nemčiji, Rusiji in Portugalski. Na ta način bi se odstranila vsaka nevarnost, da bi moglo zaradi dogodkov v Španiji priti do novih mednarodnih konfliktov.

Nemški pogoj: kolonije

Londonske informacije o nemškem stališču

Pariz, 31. decembra. o. Po informacijah iz Londona je bila angleška vlada obveščena, da bi bila Nemčija pripravljena pristati na ureditev španskega vprašanja, če bi se združila z vprašanjem sirov in kolonij. Drugače bi bil sporazum o španskem vprašanju nemogoč, ker so angleško-francoski predlogi brez realne osnove in se spričo njih nemško stališče ne more izpremeniti.

Posvetovanja pri Hitlerju

Berlin, 31. decembra. o. Kancelar Hitler se je sredi vrniti iz Berchtesgadena v Berlin. Dopoldne je bil na pogrebu pokojnega generala Seeckta, popoldne pa so imeli pri njem daljšo konferenco Neurath, Schacht, Blomberg in Göring. Danes se je tudi zvedelo, da sta Neurath in general Blomberg pisмено obvestila Hitlerja o svojem stališču, da se namreč Nemčija v današnjih razmerah ne sme preveč angažirati za stvar španskih nacionalistov.

Generalu Francu ni pomoči

London, 31. decembra. A.A. »Manchester Guardian« smatra, da bosta londonska in

pariška vlada ponovili svoj korak, če odgovor Italije in Nemčije ne bo prispel v teku prihodnjega tedna. Sicer v londonskih političnih krogih prevladuje prepričanje, da general Franco tudi z novo nemško pomočjo ne bi mogel zmagati. Opazovalci španskih razmer pristavljajo celo, da je njegov poraz v najkrajšem času neizogiben.

Ustvariti se mora ravnotežje veselil

Pariz, 31. decembra. o. Poročevalec agencije »Associated Press« je skušal v francoskem zunanjem ministrstvu dobiti informacije o stališču, ki ga bo zavzela francoska vlada, ako Nemčija ne bi povojno odgovorila na francosko-angelsko demaršo. Izjavili so mu, da bo Hitler prejkone sprejel francosko-angelske predloge, če bi jih pa vendarle odklonil. Franciji ne bi preostalo ničesar drugega, kakor poslati španskim republikancem večje kontingente oboroženega vojaštva, da bi se lahko z uspehom upirali španskim nacionalistom in odnosom nemskim divizijam. V vsakem primeru se mora v Španiji ustvariti ravnotežje sil.

Francov kitajski zid

Avila, 31. decembra. A.A. Havas: Uradni list vlade v Burgosu je sredi objavil ukaz o prepovedi vseh socialističnih publikacij, knjig, brošur, ilustracij in časopisov. Prepovedane so tudi knjige, ki širijo liberalizem. V teku 48 ur morajo vsi prebivalci tako oddati vse take knjige ali pa tiskovine, ki bi jih imeli pri sebi. Ta rok ne bo podaljšan. Knjižnice smejo te knjige imeti samo v znanstvene namene. Kdor se bo pregrešil proti tej odredbi, bo plačal 5000 pezeta kazni.

Ostavka poveljnika nemške vojne mornarice

Pariz, 31. decembra. A.A. Havas: Po neki vesti iz Berlina se potrjuje, da je vrhovni poveljnik nemške mornarice admiral Foerster podal ostavko in da je stopil v pokoj dne 21. decembra. »Information« objavlja naslednjo brzojavko iz Berlina: V pismu, kjer pravi, da odstopa kot poveljnik, pravi admiral: »Ne morem dovoliti, da bi se nemške ladje izpostavljale resnim nevarnostim v španskih vodah.«

Nova mednarodna konferenca?

V zvezi s Španijo naj bi razpravljala o vseh evropskih problemih

Pariz, 31. decembra. o. Po vestih iz Berlina, Rima in Lizbone bodo odgovori na angleško-francosko demaršo v glavnem povoljni, čeprav bodo v njih izraženi pridržki ki jih bo izrazila vsaka izmed omenjenih treh prizadetih držav zase. V vsakem primeru bodo italijanska, nemška in portugalska vlada omogočile nadaljnja pogajanja z ostalimi zainteresiranimi silami.

V političnih krogih se že širijo glasovi, da bodo na osnovi odgovorov iz Rima, Ber-

lina in Lizbone bržkone sklicali veliko mednarodno konferenco, na kateri pa ne bodo skušali urediti samo španskega vprašanja, nego tudi kolonijske probleme in sploh vsa važnejša evropska mednarodna politična vprašanja. V Parizu so celo mnenja, da bi morala Nemčija sedaj postaviti vse svoje končne zahteve, ter da bi ji bilo treba kolikor mogoče ugoditi, da bi se tudi ona lahko uvrstila med saturene države kakor se je že Italija po aneksiji Abesinije.

Epidemija gripe v Ameriki

Newyork, 31. decembra. A.A. (DNB). V zadnjih 24 urah je nastopila v Newyorku huda hripa v obliki epidemije. Vse bolnišnice so polne bolnikov. V mestnem okraju Harlem je morajo redarstvo samo prevzeti prevoz bolnikov v bolnišnice, ker so bili vozovi bolnišnične prenapolnjeni hudih in smrtnih primerov. Zdravniki pripisujejo epidemijo nenavadno toplemu vremenu, ki je nastopil že noč.

Katastrofalen požar

Tokio, 31. decembra. A.A. V obmorskem mestu Hosiru na severozapadnem Japonskem je izbruhnil ogromen požar, ki je dostoj uničil že 151 poslopj. Gašenje ovira hud vihar. To je že deseti požar velikega obsega, ki je v zadnjih 35 letih opustošil omenjeno mesto.

Huda letalska nesreča na Poljskem

Varšava, 31. decembra. br. Popoldne se je je pripetila v bližini Rawaruske huda letalska nesreča. Potniško letalo, ki vzdržuje promet na progi Lvov — Varšava, je iz vršne kakeh 1.000 m treščilo na nekoho hro in se popolnoma razbilo. Izmed pomikov so bili štirje ubiti, trije pa so smrtno nevarno ranjeni. Pilot in mehanik sta zgorela.

New York brez elektrike

Newyork, 31. dec. A.A. (Stefani) Ogenj, ki je izbruhnil v električni centrali, je posegel v življenje dobrih dela newyorskega prebivalstva. Pomankanje toka je zadelo del mesta, v katerem živi najmanj pol milijona ljudi. Promet je bil več ur prekinjen. Šele kasno ponoč so obnovili razsvetljavo.

Pred objavo sporazuma med Italijo in Anglijo

Rim, 31. decembra. br. Agencija Stefani poroča iz Londona, da je besedilo sporazuma med Italijo in Anglijo že končenojavno sestavljeno. Objavljeno bo po dogovoru med Rimom in Londonom še le na Silvestrovo v prvih večernih urah. Istočasno bo dostavljeno vsem zainteresiranim vladam.

Dva grda zločina

Praga, 31. decembra. br. Pri Kladnu so oblasti aretirale mlad zakonski par, ki je včeraj zahrbtno umoril v bližnem gozdu oficirskega aspiranta Hladinka. Zena je imela z vednostjo svojega moža z njim ljubavno razmerje. Izvabljala mu je denar. Ker je bil bogatih staršev, mu je natvezila, da je noseča, ter je zahtevala večji znesek. Zvabila ga je v gozd, kjer je najprej sama oddala nani revolverski strel, nakar je še mož dvakrat streljal nani in ga na koncu še zadavil. Nato sta mu pobrala ves denar, truplo pa zavlekla v grmovje. Oba sta dejanje priznala.

V Kasovu v Podkarpatejski Rusiji pa sta zakonca Penžuh z arzenom zastrupila vseh pet svojih otrok, da bi se na ta način poslastila nake dedščine. Zverinsko dejanje je izzvalo med prebivalstvom silno ogorčenje in so ju komaj obvarovali pred linčanjem.

Zarota proti Trockemu v Mehiki

Mexico, 31. decembra. o. V Mehiki je nastal hud spor med pristaši in nasprotniki Trockega. Znanj Trockijev pristaša slikar Diego Rivera je izjavil, da nameravajo pristaši tretje internacionale Trockega ubiti, čim pride v Mehiko. Za atentat so bile tudi že izvršene priprave. Tako so ugrabili nekega slugo Trockega, od katerega so hoteli za vsako ceno zvedeti, kdaj in kje se bo Trockij izkrcal.

Bolgarski milijonar med komunisti

Sofija, 31. decembra. t. Cankovljevi pokret bolgarske policije aretirala približno sto komunistov. Razprava proti sodelavcem v nedavno odkriti komunistični tiskarni se nadaljuje. Skupno je aretiranih 18 oseb, med njimi uredniki in staveci. Do sedaj so zadržali nad 100 priči. Policija je aretirala lastnika tiskarne s polštvo. V skladščih tiskarnic je zaplenila mnogo komunističnega materiala. Lastnik (tiskarne je večkratni milijonar, se pa vendarle priznava h komunistom.

Gospodarska mobilizacija Grčije

Atene, 31. decembra. A.A. Uradni listi objavljajo uredb o gospodarski mobilizaciji Grčije, ki obsega vsa industrijska podjetja v državi.

Ogromno povečanje ameriške mornarice

Washington, 31. decembra. A.A. V političnih krogih pravijo, da je treba po poteku pomorskega dogovora računati z zelo važnimi izpremembami v ameriški mornarici. Gre predvsem za gradnjo dveh novih ladij po 35.000 ton in za utrjevanje Filipinskih otokov. Sedaj grade tri matične ladje, 11 križark, 36 rušilcev in 18 podmornic s skupno tonažo 288.215 ton.

Ukazi o prekomasaciji občin

Včerašnji »Službeni list« banske uprave objavlja pet ukazov o prekomasaciji nekaterih občin v dravski banovini. Ukazi so bili podpisani že 16. septembra t. l. in v »Službenih novinah« objavljeni dne 5. oktobra. Nanašajo se na občine Grosuplje in Račna v ljubljanskem okoliškem srežu, Vače in Kolovrat-Mlinše v litijškem, Rogatec, Zetale in Stoperc v Šmarškem, Lukovica in Krašnja v kamniškem ter Tabor in Vransko v celjskem srežu. Vse te prekomasacije so bile izvedene že pred občinskimi volitvami in smo že takrat o njih podrobneje poročali.

Upokojitev

Beograd, 31. decembra. p. Na lastno prošnjo je bil upokojen starejša oddelka vrhovnega državnega tožilstva pr. stol. sedmoorice. oddelku B v Zagrebu dr. Josip Čulić.

Iz prometne službe

Beograd, 31. decembra. p. Zvaničnik Frank Oman je napredoval za pomožnega vlakovodjo v mariborski kurčnici.

Kupujte domače blago!

Politični obzornik

Jugoslovenska ideja bo zmagala

Odlčna naša revija »Misel in Delo« razpravlja v uvodniku o političnih frontah in zaključuje svoja zanimiva izvajanja: Jugoslovenska misel bi imela v nasprotju s partikularnimi stremiljenji pogoje, da da osnovo za nacionalno fronto. Prepričanje, da se rešitev Slovencev, Hrvatov in Srbov le v pravem jugoslovenskem pojmovanju naše države in kulture misije, šteje veliko število pristašev prav po vseh krajih naše države. Ta splošnost ji lahko omogoči, da se pretvori v nacionalno fronto. Vendar te poti jugoslovenska misel ni nikdar ubirala. Tudi vsi poskusi, spraviti jo na to pot, so se izjalovili. Jugoslovenska ideja je in bo živela po prirodnih zakonih narodne moči. Njenega napredka niso zavirale niti tuje oblasti, niti izgrešene politične metode, niti ga ne bodo ustavile strankarske fronte. Ta ideja je sama v sebi tako zdrava, ustvarjalna in silna, da je ne morejo uničiti niti nasilne in nemoralne fronte zunaj ali znotraj države, niti ni treba, da bi se jih sama posluževala za svojo končno zmago. — V teh kratkih stvkih je pravilno in točno označena moč jugoslovenske ideje, ki je plod prirodnega razvoja in mora prav radi tega vsaka borba proti njej končati z neizogibno zmago jugoslovenske misli. To prepričanje naj bodri vse borbe za veliko jugoslovensko idejo, da krepko in neomajno vztraja v svojih načelih in delih.

Revija »Misel in Delo«

»Misel in Delo«, kulturna in socialna revija, je v svojo 11. in 12. številko zaključila svoj drugi letnik. Je to edina naša napredna in nacionalna revija in je zato vredna vse podpore naše nacionalne javnosti. Urejevana je odlično, za kar že jamčijo imena članov uredniškega odbora: dr. Stojan Bajič, dr. Lavo Čermelj, dr. Stanislav Lapajne in dr. Alojz Zelakar. Zadnja dvojna številka II. letnika ima tole vsebino: »Fronte«, Evgen Spektorovič; »Nastanek sociologije«, dr. Fr. Ilesič; »Ignacij Daszynski«, B. Borko; »Rusija in Mala antanta v svetovni politiki«, dr. B. Vrčon; »V palači miru«, Obzornik: Zasebni in javni interesi, Ideologija v zunanji politiki, Stavka tekstilnega delavstva, Dr. N. Zupančič — 60letnik, Dva kulturna dokumenta, Naši obmejni problemi, Delovno pravo, Oslovski most, CMD 1936, Pet mož gradi pot, Mladine brez cilja Matica rada, Slavjanski Glas in Slavjanski je Vjesti, Beseda o raku, Jetika, Mladinska Matica in Drobline. — Naročnina na revijo znaša celoletno 60 Din, polletno 30 Din, četrtletno pa 15 Din. Pošilja se na upravo Gospodarskega centra 4 Toplo priporočamo vsem somišljenikom, predvsem pa naši inteligenci, da si naroče to edino nacionalno in napredno revijo.

Dokaz naše sposobnosti

Bivši minister dr. Hinko Krizman je v »Narodnem Kolu« napisal članek, v katerem pravi: Naš narod je že končal prvo politično šolo in položil vsaj prvi politični izpit. Ne smemo se precejevati pa tudi ne podcenjevati. Da smo vzdržali vse borbe, je že dokaz naše politične sposobnosti. Ostali smo na svojem mestu v najtežjih razmerah, na prekretnici Zapada in Vzhoda, pod udarom in vplivom tujih velikih sil, našemu narodu od pametnega sovražnika. Temelj in začetek politične sposobnosti vsakega naroda je njegova zavednost in njegov odpor proti tujim razornim vplivom. A ta dokaz smo doprinesli in ga doprinašamo. Sedaj so vsaj življenjski pogoji boljji. Sedaj smo vsi skupaj. Sedaj padajo vse narodne sile na eno politično tehnično. Sedaj so vsaj narodne meje zagrajene pred tujcem. Toda prav sedaj prihaja najtežji in odgovornosti polni trenutek. Treba bo urediti naše notranje življenje, ki mora biti v skladu z načelom narodne svobode, pa tudi z večno resnico, da je naša usoda za večno nerazdružljivo povezana. Sedaj prihaja oni drugi, težji izpit naše politične sposobnosti...

Vprašanje sporazuma na mrtvi točki

Zagrebska »Ekonomska Politika« razpravlja o stanju, v katerem se nahaja akcija za sporazum s Hrvati, in pravi: Vprašanje sporazuma se nahaja na mrtvi točki. Beograjskemu krilu združene opozicije se ni posrečilo, da bi se med sabo sporazumeli glede enotnega stališča, ki bi ga naj zavzeli napram glavnim zahtevam dr. Mačka. Potemtakem ni bilo mogoče pričeti s pogajanj, še manj pa je bilo mogoče doseči kak pozitiven uspeh. Dokler ni podana podlaga za pričetek pogajanj, ni mogoče »stike, ki so obstojali od petomajskih volitev sem med združeno opozicijo in KDK, izbrabiti za pričetek pogajanj. V tem primeru je treba strogo ločiti pojem prijateljskih razgovorov od pogajanj. Razgovori bi naj služili v to, da bi se ustvarili povoljni pogoji za pogajanja, ki bi se naj pričela. Toda teh pogovorov ni bilo mogoče ustvariti. Česta potovanja posameznih članov združene opozicije iz Beograda v Zagreb so dali povod, da je dobila naša javnost, pa tudi inozemstvo vtis, kakor da se v polni pari dela na sporazumu in da je sporazum vprašanje že bližnje bodočnosti. Dejstvo pa je, da se nahaja vprašanje sporazuma na mrtvi točki.

Slovo od starega leta

Zakaj prirejamo ali vsaj improviziramo Silvestrovo večere

Ljubljana, 31. decembra. Vseh dolžnosti se ljudje otepajo, zato ne smemo reči, da je posilavljanje od starega leta tudi dolžnost, kajti sicer bi se ne poslavljal od njega — takšno vnuemo in nekakšnim notranjim prepričanjem. Vendar ne smemo misliti, da bomo zdaj razpravljali, ali je posilavljanje od starega leta dolžnost ali pravica in kaj je pametnejše: slovo v treznem ali pijanem stanju. Brez slovesa kratkoma ne gre, čeprav je ta dolžnost težka ali lahka — posloviti se moramo ter slovesno povzdigniti glas, da bomo povedali dostojno, kar je vsem v mislih: torej ga je vrag vendar vzel (namreč staro leto).

V resnici je prav, da posilavljamo tako znamenite datume. Veseli smo namreč lahko, da se vsako leto postara po 12 mesecih, najsi je bilo srečno ali nesrečno in da se lahko vse komedije začne od začetka. Leto mine, čeprav ne prinese 13. plače, odnosno četudi marsikomu ni prineslo niti 10. plače. Mine, če je kriza ali če vlada nepopolno blagostanje, mine, najsi je vojna v Abesiniji ali Španiji. Tudi to leto, ki baje ni bilo sveto, temveč samo prestopno, bo minilo še danes, a miniti bi ne moglo, če bi se od njega ne poslovili. Že zaradi tega se posilavljamo od njega.

Zato prirejamo ali vsaj improviziramo Silvestrovo večere, ki so najbolj obiskane kulturne prireditve v letu in ki trajajo navadno dve leti, namreč na staro in novo leto. O programih teh prireditev in o njihovih plemenitih namenih nam ni treba govoriti. Vse to je postranskega pomena. Kajti sicer bi ljudje ne pretakali toliko solz in drugih tekočin ob slovesni polnočni uri na Silvestrovih večerih. Ne gre tudi za kakšno demonstracijo proti prohibiciji, odnosno abstinentnosti gibanju, gre le za slovo od starega leta, ker bi sicer ne mogli pozdraviti novega leta. Samo po sebi se razume, da bi tudi prihodnje leto ne bilo srečno, če bi se ne poslovili od starega, in sicer če bi se ne poslovili dostojno.

Staro leto je bilo seveda strašno. Z njim nismo bili zadovoljni in baš ob pravem času se začel novo. Nepopolno srečno leto. Odslej ne bo več vojn in bede, ne zločinov in ne nesreč. V novem letu ne bo niti solnce mrknilo pri nas in upravičeno lahko upamo, da se nam ne obeta tudi nobena druga podobna katastrofa. Vedeževalci so v zadregi, kaj bi nam napovedali strašnega v novem letu, ker smo prestali že vsa prejšnja leta, česar smo se bali. Bati se nam torej ni treba več gospodarskih in vremenskih katastrof, ne abdikacij in aneksij, ne demaršev in demantijev, ne komunikacij in slabih komunikacij, ne tujeskega prometa in drugih prometnih nesreč. Še celo vreme se bo v novem letu ravno po vremenskih napovedih in ne nasprotno. Sploh se bo vse leto ravno po naših željah in voščilih. Ljubljana bo napredovala na vseh področjih: kdor ne verjame, bo moral počakati prihodnje staro leto, ko bodo vse bilance nebesko razveseljevale.

Kar se pa tiče bilanc danes, nam o njih ni treba govoriti, saj niso na sporedu Silvestrovih večerov. Vsi predobro veste, da nismo dočkali novega leta le zato, da bi delali bilance, temveč da se lahko presretno poslovimo od vseh bilanc starega leta ter se prarokoma pozdravimo na vse, na kar bi se baje ne smeli. In tega pozdravljanja bo moralo biti drevi mnogo, da bo slovo od starega leta res dostojno ter da se bo novo leto začel pod pujskovo patronanco. Tudi v novem letu bo nosil srečo pujske, odnosno jo bodo vsaj uživali pujski, če ne oboževalci vseh onih, ki jih imenujemo s tem simpatičnim in simboličnim imenom.

Da si voščimo...

Saj voščiti tudi vi: »Veselo in srečno novo leto!« — vsem onim, ki jih srečavamo dnevno, skoro vsak čas, ki posredujejo med nami in življenjem, med stanovanjem in ulico, ki ne praznujejo tedaj, ko praznujemo mi in sami iz družbe, delajo za družbo ob najrazličnejših časih in v najrazličnejših prilikah.

Na primer našim »poštajem«, pismonošcem, ki premerijo dnevno toliko korakov in se povzpno po tolikih stopnicah, da se razveseli srce ljubice mladenki, zaljubljenemu fantu, mladi ženi, ali koprneči vdovici! Prav gotovo velja njim prav srečno novo leto, kajti slehernik jih rad srečava, v pričakovanju, da in njemu prinese srečno in veselo vest...

In dimnikarjem. Čeprav vsi črni, vendar podjetni, belih zob pod rdečimi ustami prihajajo v hiše navadno na vse zgodaj zjutraj. Hitro ostrgajo dimnike, očedijo nesnago v štedilnikih, pa še najdejo časa za prijazen razgovor z vašo kuharico, ali služkinjo, Micko, Franco ali Tončko. Veliko jih je, ki se ne boje saj in marsikateri nič ne strši, če je večasi malo črna. Fant ima itak tudi nedeljski »gvanč«.

Ne gre, da ne bi voščili tudi našim stražnikom. Uniforma jih sicer »delca« in najdejo baš zato marsikje prijetno zavetje, ali zdaj le pozimi jim pride voščilo zelo prav. Človek bi dvomil, če jih naredi tako rdeče v lice res samo tista hrana v zadržni kuhinji, najbrž dela to mraz in pa ljubljanska megla. Navzlic službi na cesti skrbe za našo varnost tudi po hišah, zato je prav, da jim za novo leto stisnete roko.

Kdo bi pozabil na naše postrežke! O sami krizi govorijo in vendar jih je žalje vseh prometnih voglih. Tožijo o slabih časih in ker je malo povpraševanja po njih pomoči. Najbolj so vesel, kadar se sestanejo po skromnem zaslužku, da se porazgovore o »starih dobrih časih«, ko ni bilo treba garati za vsako paro, ko so bili pošteno nagajeni za prenos najdražjega ljubavnega pisemca, ko so se zaljubljeni še

skrivali in ko je bilo še vse drugače, ko se še niso kar javno sestajali tudi poročen in razporočen parčki. »Zdaj živimo samo še od zastavljalnice in slučajnih kufrov« pravijo, vendar ne obupajo in če jim daste še vi nekoliko poguma, bo korajža spet tu.

»Mi smo tudi tukaj!« menijo naši avto-taksi. Na Aleksandrovi cesti, pred kolodvorom, pred magistratom, Kazino in celo pred bolnico. »Sedemdeset nas je v Ljubljani in vsi bi radi vozili — več vozili, nego lani« kličejo vsej Ljubljani in vsemu svetu. »Pripravljeni smo voziti bankirje, trgovce, bogate dediče, reveže in neresne ljudi, novoporočence, skrite zaljubljenice in vse kar

Svojega prijatelja je ustrelil

Martin Žnidaršič je bil obsojen pred novomeškim sodiščem na 18 mesecev zapora

Novo mesto, 31. decembra. Na Jarčevem vrhu pri Bučki so ljudje 25. oktobra našli pred hišo Krašovec Ane ustreljenega mladega posestniškega sina Goloba Jožeta, doma iz vasi Močvirja. Kdo je mladega fanta ustrelil in kakšni motivi so ga dovedli do tega, da je končal mlado življenje s kroglo iz samokresa, se sprva ni moglo dognati. Kmalu pa je sum padel na 36 letnega Žnidaršiča Martina, posestnika in trgovca v Jarčevem vrhu. Pri zaslišanju je Žnidaršič pred orožnikom in kasneje pred sodiščem trdovratno zanikal, da bi bil on kriv Golobove smrti. Kasneje pa se je vendarle udal in zločin priznal. Zagovarjal se je, da sta usodnega dne zvečer bila pri njem v vasi, ustreljen Golob in Markelj Pavel. Pili so hruskovec in tako ostali v prijateljskem pogovoru skupaj precej pozno v noč. Okrog 11 ure pa sta njegova gosta odšla. Sam ju je šel spremet na cesto, nato pa se je vrnil v hišo, kjer je legel k počitku.

Naenkrat pa ga je zbudilo besno lajanje njegovega psa. Žnidaršič je skočil pokonci, segel po revolverju in skočil iz hiše z namenom pogledat, kaj se okrog hiše dogaja. Na cesti je opazil neznanega moškega, ki ga je začel naganjati, naj se spravi spat, nato pa je stopil proti njemu in zamahnil z odprtim nožem. Žnidaršič tega neznančevega koraka in ker je bil Žnidaršič razburjen, je pometil s samokresom proti neznanču in ustrelil. Šele tedaj ga je spoznal, da je to Golob Jože, ki ga pa po glasu preje ni mogel spoznati, ker je bil omenen deloma od spanja in od zavzete pijake. Takoj po strelu je Golob dejal: »Boš vedel pred mene skakati, nakar mu je Golob odvrnil: »dobro, dobro, Martin«, po teh besedah pa sta se ločila. Ranjeni Golob je odšel proti Bučki, Žnidaršič pa spat.

SPORT

— Zimska olimpijada 1940 brez smučanja? Se pred letošnjo zimsko olimpijado je presenetil smučarski svet sklep mednarodnega olimpijskega odbora, ki je prepovedal učiteljem smučanja nastop na zimski olimpijadi v Garmisch Partenkirchenu, češ da oni niso čisti amaterji in da nimajo pravice do olimpijske amaterske priprave. Ta sklep je prizadel zlasti Avstrijce in Švicarje. Mednarodna smučarska zveza (FIS) se je pa pridruživši v tem sporu Avstrijcem in Švicarjem, ker smatra, da so učitelji smučanja amaterji. Od mednarodnega olimpijskega odbora je zahtevala, naj svoj sklep prekliče, tako da bi lahko tudi učitelji smučanja lahko nastopili na zimski olimpijadi 1940, ker bi sicer morale smučarske tekme sploh odpasti. Mednarodni olimpijski odbor je pa to zahtevo odklonil in tako ni izključeno, da na prihodnji zimski olimpijadi smučarskih tekem sploh ne bo. To je tembolj verjetno, ker so se tudi Japonci postavili na stališče FIS-e.

— Kolesarska podzveža: Seja u. o. b. v nedeljo 3. januarja točno ob pol 11. uri v prostorih gostilne »Amerikanec« Florjanska cesta. Pozivajo se klubi, da se seje polnoštevilno udeležijo zaradi končnega sklepa za izredno glavno skupščino, ki se bo vršila 17. odn. 24. januarja 1937 v Zagrebu.

Silvestrovanje v naših kinematografih

Ljubljana, 31. decembra. Za slovo od starega na novo leto so dali ljubljanski kinematografi na spored samo zabavne in veselo filmske programe. V kinu Unione se predvaja opereta »Na veselje Dunaju« s pripisano Magdo Schneiderjevo in njenim ljubljanskim partnerjem Volf A. Reltijem v glavnih vlogah. Ta film, ki ima prav ljubko operetno vsebino se odlikuje po svojem pristem dunajskem humorju, za katerega skrbila zlasti Adela Sandrockova in komorni pevec Leo Slezak. Zadržna predstava v kinu Unione se prične danes izjemoma že ob 21. uri, ker bo sledil filmskemu programu izredno zabaven in pestro izbran silvestrski spored ljubljanske radiofonске postaje. Prav tako vesel in zabaven bo silvestrov večer v kinu Slovi. Tam bo kraljevala slovenska znanja najboljši današnji komik Hans Moser in njemu ob strani Paul Hörbiger v burki »Kdo nori?« Film je poln komičnih prizorov in zapleten je, tako, da človek ni tem sporedu kar ne pride iz smeha. V Nemčiji so predvajali ta film pod dvema drugima imenoma in sicer se je imenoval film v Berlinu »Schabernack« in Dunaju pa »Wer ist wer?« Tisti, ki želijo izjemne filmske liste vedo dobro, da je bil ta film po cele mesece na sporedu največjih veleemestnih kino-gledališč in da je bil uspeh filma vsesplošno ogromen.

sede na naše blazine. Vozimo podnevi in ponoči, domov ali od doma, naravnost ali naokoli...

»Najsolidnejše in naveseljeje!« bodo odgovarjali črno oblečeni natakariji po kavarnah ter gostilnah, istotako brke natakarije, če se boeste izkazali na Silvestrovo in kasneje s spodobno razpinitino. Pošteno so jo zaslužili; stregli so vam vse leto, od jutra do poznega večera ob tednu ali ob mesecu pa, ko ste vi dobili plačo, so oni ostali skoraj brez nje. Samo kar si sproti prislužijo, se pravi, kar jim sproti zaslužiti daste, imajo. Za svoje pravice pa se bore, oh, še vedno bore in sicer na zborovanjih, ki jih prirejajo ob 2. ali ob 4. zjutraj...

Morebiti nekoliko mačkasti, a vsoeno praznično razpoloženi bomo stopili v novo leto. Vsi bomo spet stopili v novo, nadaljnje življenje; poskusimo z najboljšo voljo in s voščimo od človeka do človeka, od stanu do stanu; Srečno in veselo!

Silvestrovanje v Nebotičniku

Ljubljana, 31. decembra. Kakor vsako leto, tako je tudi letos upravnica nebotičniških zabavišč poskrbela, da bo silvestrovanje v vseh prostorih zares prijetno in zabavno. Podjetni ravnatelj g. Slavko Pilek, ki za svoje dosedanje delo zasluži res polno pohvalo, je Ljubljancem na Silvestrovo v vseh prostorih pripravil tisto, kar nam najbolj manjka. Debeli smešni kosmiči so prikrili kavarno in bar in bomo vsi pričarali pravo iluzijo zanesenega Silvestrova. Posebni svetlobni efekti bodo to iluzijo še bolj začarali, tako da bomo imeli res pravi vtis hude in ostre zime, kakršna se za konec leta tudi spodobí.

O zabavi ravnatelj g. Pilek trdovratno molči in noče izdati nobenih skrivnosti, s katerimi bo drevi presenetil svoje goste in prijatelje. Povedal je samo to, da bo večer poln zabavnega presenečenja in da bodo vsi prišli na svoj račun. Sicer pa je to za trditelo nepotrebno, saj uživa nebotičnik v Ljubljani že takšen sloves, da je vsaka pohvala zares odveč.

Ljubljanci se bodo ob koncu leta z obilnim obiskom gotovo radi oddolžili upravi nebotičniških zabavišč in ji tako izrekli najlepše priznanje, hkratu pa dali vzpodbudo za prihodnje leto, ki ga bomo drevi v nebotičniku pričakali v najboljšem razpoloženju in z dobro željo sreča za vse.

Težave naših železničarjev

Ljubljana, 31. decembra. V naši dobi gospodarske neurejenosti je eno najvažnejših vprašanj razdelitev dela. Često in marsikje vidimo, da mnogi ne morejo doseči 8 urne zaposlitve, dočim morajo drugi garati po 10 in več ur dnevno. Tudi pri naši železnici upravi je mnogo primerov, ki kršijo veljavne predpise in delajo hudo krni.

Kot normalni delovni čas za poedince velja za eno koledarsko leto pri 365 dnevih 2240 ur. V normalno urejenih časih ni razmerah bi ne smel biti uslužbenec zaposlen časovno več nego to število ur. Od 365 dni v letu naj je 280 delovnih po 8 ur; ostali dnevi so prosti obveznega dela glede na nedelje, praznike in splošno priznane odmore. V tem normalnem delovnem času, naj dobi vsak uslužbenec za storjeno delo toliko plače, da more stanu primerno živeti.

Vedno pogostejše se čujejo med železnimi uslužbenci pritožbe, da nima polne zaposlitve, da ima često brezplačno dopuste in da z malimi zaslužki ne more preživljati sebe in svojih družin. Na drugi strani so spet mnogi uslužbenec, kakor: prometniki, kretniki, čuvaji, vlakovno osebje ter drugi, ki se pritožujejo radi preobremenitve, da imajo premalo počitka in premalo možnosti, da bi mogli skrbiti za svoje družine.

Večkrat že je bilo z računom dokazano, da n. pr. stalni progovni delavci niso zaposleni letno niti 2000 ur, dočim eksekutivni uslužbenec v mnogih primerih delež prekoraj 4000 delovnih ur v letu. Tozadevne razlike so velike in ker je takih primerov na tisoče, je razumljivo, da se množe tudi pritožbe.

Očitno je, da je tako stanje službenih odnosov zelo nesocialno in da ustvarja med uslužbenci nezadovoljstvo. To nezadovoljstvo izvira iz propadanja ljudi, ki zaradi malih zaslužkov in po drugi strani prezahtevnosti ne morejo dati svojemu organizmu vsega, kar mu je potrebno.

V območju naše železnice direktorije je to še posebno občutno, ker so proge močno obremenjene in odpade na posameznega uslužbenca razmeroma zelo dosti dela. Da je temu tako, je bilo dokazano z računom. Finančni dohodki drž. železnice za proračunsko leto 1935/36 n. pr. so znašali:

Direkcija	Skup. doh.	Na 1 km	Na 1 usluž.
Ljubljana	406,3	355,000	41,900
Zagreb	503,-	227,700	31,100
Subotica	367,6	193,700	40,800
Beograd	483,7	183,400	27,200
Sarajevo	174,1	111,300	16,600
Povprečno		214,220	31,540

Ljubljanska direktorija da torej 21% vseh dohodkov in 65,5% nad povprečnostjo dohodkov na 1 km ter 32,8% nad povprečnostjo dohodkov na 1 uslužbenca.

Upoštevajoč naše današnje razmere, je potrebno zaposliti v območju ljubljanske direktorije okoli 2000 uslužbencev več, da se doseže normalno zaposlitev osebja. Celotni stalež v območju direktorije se mora povečati od 9.900 na okoli 11.300 uslužbencev. Z zaposlitvijo večjega števila ljudi bi se tudi izdatno omilila brezposelnost.

Iz Kranja

— Poroka. Na Stefanovo popoldne sta se v farni cerkvi poročila gđ. Marja Jenkova iz ugodne kmetijske rodbine ter g. Ivan Maček, narednik vodnik v mornarici v Zemunju. Za prič sta bila nevestina brata g. Rudolf in Ferdinand Jenko. Naše iskrene čestitke.

— S tobakom se je založil. Prejšnji teden ravno pred prazniki se je nekemu nepridipravu zahotelo, da bi se na tuj račun založil s tobakom. Tat je vdril ponoči v trgovino trgovca in gostilničarja g. Joža Benedika v Stražaru ter pokradel cigaret raznih vrst za ca. Din. 1.200. Na ta način bo s tobakom preskrbljen za dolgo časa.

Lepo vreme je v praznikih zvalo ljudje v naravo. Smarjetna gora in Jošt sta bila vse dni polna obiskovalcev. Vsa Gorenjska se koplje v solncu in nebo je še bolj čisto, jasno in brez oblakov, kot polni. Snega ni v gorah ni veliko in smučarji obupano čakajo na ugodne snežne pike.

— Jugoslovenska - češkoslovaška liga v Kranju priredi v soboto 2. januarja ob 20. uri predavanje o razvoju češkega kiperstva in sikarstva z obilnimi slikami. Predava prof. Ivan Vavpotič iz Ljubljane v gimnazijski telovadnici. Kdor je more, naj pride, vsak bo prijetno iznenaden.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 31. decembra katoličanski Silvester, Blažena. Jutri: Petek, 1. januarja katoličanski: Novo leto.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matija: Hrepenenje (Marl. Dietrich). Kino Ideal: L'Equipage. Kino Sloga: Kdo nori? Kino Unione: Na veselje Dunaju. Kino Moste: Baron Münchhausen in Na končni postaji. Ljubljanski Sokol: Silvestrov večer ob 20.30 v Narodnem domu. Sokol I.: Silvestrov večer na Taboru. Sokol II.: Silvestrov večer ob 21. v Kazini. Društvo »Sotac« in »Tabor«: Silvestrov večer v Trgovskem domu. Sirokova komisija za Slovenijo: Silvestrov večer v dvorani Delavske zbornice. Sokol Vije: Silvestrov večer ob 20. v Sokolskem domu. Sokol Siska: Silvestrov večer ob 20. v Sokolskem domu.

JUTRISNJE PRIREDITVE

Kino Matija: Hrepenenje (Marl. Dietrich). ZKD: Če Baby ljubi ob 10.30 v Matija. Kino Ideal: Lov za gangsterji. Kino Sloga: Kdo nori? Kino Unione: Na veselje Dunaju. Kino Moste: Baron Münchhausen in Na končni postaji. Sentjakobsko gledališče: Pohleba nevesta ob 20.15 v Mestnem domu.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Leustek. Resljeva cesta 1, Rahovec, Kongresni trg 12, Nada Komotar, Vč, Tržanska cesta. Jutri: Dr. Piccoli. Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gariš, Moste, Zaloška cesta.

Iz Ptuja

— Ljudski vrt je oživel. Po zaslugi Opleševalnega in tujkega prometa društva se je ribnik, ki ga je dosedaj anela v najemu pivovarna Unione, preuredil v moderno drsalnico, ki je zadnje dni, ko je nastopil oster mraz, zelo oživel. Na ledu kar mrgoli mladine in odraslih, ki išče v drsanju razvedrila. Omenila o drsalšču se bodo vsak dan objavljala v izloženem oknu tvrda Brenčič Antona.

— Koledniki so se že pojavili in že romajo od hiše do hiše. Komaj so minili božični prazniki, se že pojavljajo otroci, ki krakajo na vrata, da ji voščijo srečno novo leto. Ko pa pride večer, se pa taisti otroci preoblečejo v Tri Kralje ter obiskujejo privatna stanovanja in javne lokale. To bo trajalo vse do sv. Troh kraljev. Ko pa bodo ti minili, se bodo zopet preoblekli in hodili popevati svečnic. Kakor je to lepa navada, vendar za današnje čase ni več primerna, saj ima človek že itak dovolj datujev.

— Tatvina suknj. V zadnjem času jo bilo v raznih lokah ukradenih več zimskih suknj. Tako je pred dnevi izginila zimska suknja nekemu gostu v gostilni Brečel. Suknja je bila vredna nad 700 Din. Tatvina je bila takoj prijavljena policiji. — Na drž. pleharski šoli se bo vršilo do 9. I. 1937 pleharski tečaj za kmetijske sinove ter poseben tečaj za učitelje. Prijavo sprejema vodstvo šole.

— S krepom se je polil. Posestnik Topolovec iz Vel. Okiča je dvignil iz štedilnika velik lonec vrele vode, ki jo je hotel prenesti. Med tem pa mu je spodrsnilo, da je padel in zvrnil poln lonec vode nase. Dobil je hude opekline in so ga morali preplaviti v bolnico.

— Tatvina kolesa. Ko se je te dni mudil posestnik Jakob Zemljak v neki trgovini, je prislutil svoje kolo k zidu. Ko se je vrnil, kolesa ni več našel. Kolo, ki ima tvojnišni št. 235325, je bilo vredno 1000 dinarjev.

Vremensko poročilo

JZSS, SPD in Zveza za tujski promet. Dom na Komni —9, solčno, snega 50 cm, sreč.

Koča pri Triglavskih jezerih: —7, jasno, solčno, sever, snega 70 cm, sreč.

Erjavčeva koča na Vršiču: —10, jasno, sever, 40 cm snega, sreč.

Velika Planina: —6, jasno, mirno, po robvih kopno, sneg zmrazjen.

Kamniška Bistrica: —8, pot suha in zmrazjena.

Vogel: —8, na solcu srenj, v senci prišč, zahodni veter, jasno, snega 50 cm.

Pokljuka: po stanju 30. t. m.: —8, jasno, 22 cm snega, smuka ugodna.

Bistrica-Bohinjsko jezero, ob 7. uri: —11, brez oblakov, sreč 10 cm, na senčni strani sreč 5 do 20 cm.

Kranjska gora: —10, barometer se dviga, brez oblakov, mirno, sreč 20 cm, drsalšice uporabno, snega 6 cm.

Vršč in Krnica: 50 cm prišča.

Rateče-Planica: —10, brez oblakov, mirno, sreč 20 cm, drsalšice uporabno.

Tamar: 40 cm sreča, mala skakalnica uporabljiva.

Marihorska koča-Pohorski dom: sneg v senčnih legah.

Ruška koča: brez oblakov, mirno, srenj 20 cm.

Koča na Pesku, ob 7. uri: —4, srenj 40 cm, brez oblakov, mirno, smuka dobra.

Senjorjev dom: brez oblakov mirno srenj 35 cm, smuka dobra.

Peca: brez oblakov, mirno, srenj 80 cm.

Sv. Lovrenc n/P, ob 8. uri: —6, srenj 15 cm, smuka dobra.

Iz Litije

— Sokolsko društvo Litija. Vse sokolstvu naklonjeno občinstvo opozarjamo na Silvestrovanje v sokolskem domu. Pričetek ob 8. uri. Na sporedu tudi sodelovanje sokolskega orkestra »Lipa«. Vljudno vabljeni! Odbor.

NA SVETU NI NIČ NOVEGA

V italijanski fašistični družbi se govori o geshu fašistov — credere, combattere, abbattere (verovati) boriti se, ubogati). — Neki fašist iz Trsta, bivši avstrijski »feldvebel«, pripomi, da je bilo znano to geslo že v avstrijski armadi, kjer se je glasilo: Maul halten unt weiter dienen.

W novo leto

Ljubljana, 31. decembra.

Čas se nikdar ne ustavi, ustavlja se le človek ob datumih, ki si ga je razdelil po menah narave. Čas se ne ustavlja, a zdi se, da se vrača, ker se vračajo letni časi in ker življenje ne prestopa niti med prerajanjem in smrtjo, med svetlobo in temo. Toda kakor naš planet ne živi večno enakoga življenja, tako ni vedno enak človek, čeprav bi imel vedno ista merila za čas in prostor, ki sta posoda življenja. Ščaskom je človek sprevidel, da ni značaj življenja njegovo ponavljanje oblik, prerajanje ter obnavljanje. Začel je verovati v razvoj iz primitivnih oblik v popolnejše, začel je verovati v napredek. Morda je bilo to spoznanje prvo revolucionarno; človek je spoznal, da čas ni le krog, ki bi utegnil življenje že v naprej določeno obliko. Čas je neskončna veriga razvojnih možnosti in večnih sprememb.

Tako smo začeli vrednotiti čas dinamično in ne več statično. Začeli smo ga ceniti — ne le zaradi ustvarjanja materialnih dobrin —, ker smo spoznali, da je za posameznika samo enkrat, da je kapital življenja posameznika človeka. Ideal življenja razumne človeka dandanes postaja čim bolj razumno izrabljati čas. Kako izrabiti čas, to se pravi svoje življenje, tako koristiti skupnosti, tako se bo tvoje delo obrestovalo po tvoji smrti. Seveda še vsi nimamo jasnih

pojmov o času kot življenjski vrednoti, o času kot o delavniku človeškega življenja. Mnogi imajo čas samo še naključje, prilika, da v njem srečujejo svoje življenjske dni. In mislijo, da vse kar srečajo v življenju, bolj zavisi od naključja, odnosno »sreče«, kakor pa od njihove skrbi, kako bi izrabili čas. Toda največ je ljudi, ki morajo času žrtvovati vse svoje sile, da si od njega odkupijo pravico živeti. Vse življenje jim mora izpolnjevati delo, ki je tako težko, da jim ne dopušča misliti in ki zavzema večino njihovega življenja, da bi zaman terjali še kaj več, več duhovnih dobrin in več kruha.

Človek je torej po večini še »podvržen času in ne da bi si ga on podvrzel. Človek še ni največja vrednota v uredivi sveta. Spoznanje nam narekuje, da bi morali vsi izrabljati čas tako, da bi bil najbolje izrabljen za človeka kot največjo vrednoto. To se pravi, čas bi moral služiti človeku in ne mrtvi stvari, služiti tako, da bi se dvigala ne le materialna ravnanja ali, življenjski standard, povprečnega človeka, temveč tudi, da bi vsi ljudje — t. j. povprečen človek — napredovali čim bolj v kulturnem, duhovnem pogledu. Bistvo etike ter vzvišene v človeku se mi zdi prevladovanje razuma nad nagoni in zmognost uživanja kulturnih dobrin. Morala ljudi je torej na tem višji stopnji, čim večji je konzum kulturnih dobrin. Čim intenzivnejše

ter globlje je človekovo duhovno življenje.

V človeku je večni nemir, ki si ga pri preprostih ljudeh razlagamo kot željo za srečo. V resnici je to naravna želja po razvoju, stremenje k lepšemu ter popolnejšemu. Tradicija je, da si ob novem letu želimo srečo. Kaj je sreča, si večina ljudi še ne ve razložiti, toda nedvomno bi bila sreča za ljudi v tem, če bi jim vselej novo leto prineslo jasnejše poglede na življenje, če bi jih staro leto naučilo ceniti čas. Pogosto sicer slišimo dandanes, da živimo v dobi prevrednotenja vseh življenjskih vrednot, vendar se nam zdi, da človek še nima svoje prave cene, zlasti zdaj, ko je njegovo življenje še vedno številka v računu, v dobi, ko ljudje še vedno krvave zaradi tragičnih sporov o uredivi sveta.

Zato si želimo, da bi v nastopajočem letu ne bilo prelite toliko človeške krvi, kakor je bilo v starem, da bi ne bilo toliko brezupnega pehanja za obstoj in toliko nesmotreno izrabljenega časa, toliko zavrženih ur v ško do skupnosti, kakor v preteklem letu. Zelim si, da bi v novem letu človeškega življenja zrastle, a materialne in kulturne dobrine bi naj postale dostopnejše širšim slojem. Če se bodo te želje izpolnile, bo novo leto v resnici srečnejše in čas v njem se ne bo ustavil, temveč bo hitel lepšim dnem naproti.

inici je pa umrlo 25 župljanov, in sicer 16 moških in 9 žensk, skupaj je bilo v tej župniji 68 mrtičev (35 moških in 33 žensk).

Pravoslavna parohija

ne obsega samo Ljubljane, temveč si deli Slovenijo s celjako in mariborsko parohijo. V teku letošnjega leta se je rodilo v ljubljanski parohiji, ki jo vodi še nekaj let protojerej g. Djordje Budimir, 29 otrok, umrlo je 20 vernikov, porok pa je bilo 22.

Evangeljska župnija

pod vodstvom župnika g. Schafarja je razmeroma majhna. Otroci se je v njenem okolišu rodilo samo 6 poroke so bile štiri, pogrebi pa samo trije.

Trnovska župnija

Priljubljenega župnika Finžgarja ni več, novi dekan g. Cegnar pa še ni prišel iz Moravč. Škoda, gospod župnik Finžgar je vedno povedal kako krepko, kadar so se oglašali novinarji pri njem. Po knjigah, ki jih je dal uradnik v župnem uradu g. Zircelbach na vpogled, je bilo razbrati, da je bilo krščenih v teku leta v trnovski cerkvi 49 otrok, rodil se jih je pa iz fare za okoli 700 več, ki so se pa rodili in bili krščenj v bolnišnici Štorklja je bila tudi v Trnovem bolj pridna letos kakor lani. Dva med krščenj sta pa bila že 10 oziroma 8 let stara. Najbrže sta bila samo v sili krščena ob rojstvu, pa ju je bilo treba zdaj pošteno krstiti.

Pogrebov je bilo 52, porok pa 88 (za 8 več kakor lani). Tudi letos je bilo nekaj mladostnih nevest. Lani je bila najmlajša 15 let stara. 3 pari iz Trnovega so se poročili v drugih župnijah.

Viška župnija

V veliki viški župniji, ki jo upravlja pater Teodor Tavcar, je bilo poročenih 65 parov. Najmlajša nevesta je bila stara komaj 17 let, najstarejši ženin pa — 84 let. Rojenih je bilo doma 47 otrok, v bolnišnici pa 100 otrok, skupaj 147, in sicer 78 dečkov in 69 deklic. Gospod župnik svetuje staršem naj dajo tudi v bolnišnici rojene otroke krstiti v domači župniji.

Umrlo je doma 29 župljanov, na farnem pokopališču jih je pa bilo pokopanih 54 (27 moških in 27 žensk). Najstarejša umrla ženska je bila stara 87 let, najstarejši moški pa 81 let. Ena ženska in dva moška so izvršili samomor. Dva ločena in neka ženska so izstopili iz katoliške cerkve, ena ženska pa je iz pravoslavne prestopila v katoliško cerkev. Gospod župnik je tudi potožil, da žal precejšen del faranov z župnijskim in cerkvenim življenjem nima stikov, kar zakrivi deloma tudi beda in pomanjkanje.

Nobene civilne poroke

Lani je bila samo ena letos pa nobene. Dr. Rupnik na mestnem magistratu ni imel s temi zadevami letos prav nobenega posla. Niti se ni rodil ljubljanskim brezvercem kak otrok, zadnji je vrste je bil krščen na magistratu predlanskim.

Skrivnost Ižankinega krila

Mitnico naskakujoča ižanska vojska je zdaj že motorizirana

Ljubljana, 31. decembra.

Ta zgodba je tako brilo resnična, da ji ne bomo dodali niti trohice pripovedniškega dodatka. Podobne zgodbe se sicer dogajajo pri nas že od njega dni, odkar imamo mitnico, vendar niso vsakdanje. Vse so zanimive, toda javnost jih navadno ne zve, ker morajo ostati čim bolj skrivnostne in ker morajo na mitnici nočjo veljati za izkušene, menda zato ne, da bi se jih britni Ižanci preveč ne bali.

Ižanci se bojujejo z našo mitnico odkrito in neprikrito že cela stoletja. O njihovih uspehih ter zmagah ne govorijo dovolj kronike, pač pa od časa do časa prodor v javnost glasovi o njihovih malih porazih. Seveda ti porazi nikakor ne pomenijo, da bodo Ižanci poslednji vrgli puško v koruzo ali do bodo postali malodušni. Do končne zmage je res še daleč, toda težko je reči, da bi prej ali slej ne triumfirali Ižanci. Teda jim seveda ne bo treba naskakovati mitnice, kakor so ono na Prulah v prejšnjem stoletju in tedaj ne bomo mogli več pisati takšnih zgodb. Ne smete misliti, da vas bomo pitili z zastarelo zgodbo o božičnem zvonjenju v Ižankinem krilu. Menda vam je znana? To se je zgodilo kadarkoli prej in pred temi prazniki. Kljub zvonjenju ne moremo vtikati v prozo Ižankinega krila še božične poezije. Zgodilo se je torej ob neki priliki da je Ižanka morala stopiti z voza na mitnici. Pri tem so v mirnem zavetju njenega krila zaintrigirale steklenice in mejo svetlih ljubljanskih tal je poskrpil blagoslov žganja izpod krila. Toda, kakor rečeno, zdaj ne nameravamo pogrevati starih dogodivščin.

Zlaj živimo v modernih časih in Ižanke se že vozijo z avtobusi, se pravi ižanska vojska, ki naskakuje mitnico, je že motorizirana. Avtobusi niso na prvi pogled tako praktični kakor stari preizkušeni ižanski vozovi. Največja njihova napaka pa je, da se ustavljajo na mitnici. Zato morajo Ižanci

rabiti tem bolj »uma svitli meč«. Tudi oni dan, ko je ljubljana napovedala boj na nož perutnini, se je peljala v naše utrjeno mesto Ižanka. Toda ne smete misliti, da je imelo njeno potovanje v Ljubljano kaj skupnega z ljubljanskim »bojem« s perutnino. Nihče ni opazil, da bi imela Ižanka s seboj prtljago. Zato je mirno sedela, ko je vstopil v avtobus mitničar ter začel strogo vohati nos, kakor da je vse to povsem nič ne briga. Toda mitničar se ni dal odpraviti slepa.

Mat, dvignite kiko! je velel. Ižanka se je silno razvnela, kar je razumljivo, saj mitničar ni govoril baš salonsko, razen tega se pa v pogovor z ženskami pri nas ne sme vpletati »kikla«.

Ja, kaj pa še! je protestirala Ižanka kakor se spodobijo za staro devico. Mitničar je vztrajal pri svoji zahtevi. Potniki niso razumeli mitničarjeve nespodobnosti in dekleta so zardevale, kakor da bo tudi njih doletelo prijazno povabilo.

Pa vsaj vstanite! se je razlezel mitničar. Tudi sofer je postal nestrpen, ker je znamenita procedura trajala že predolgo.

Preč teboj pa že ne bom vstala! Si še premlad!

Kar je mitničar prenekal »gordijski voz« kakor bi mignil. Nisi nič tebi nič je posegel po širokem krilu in ga v resnici nespolobno privzdignil. Prej je vladala pod njim noč, zdaj se je pa zasvitalo in skrit gost je veselo oznanil dan: Kikrikiki! Mitničar je triumfiral, toda Ižanka ni niti trenila z očesom. — Aha, kaj pa to?

Niž ne vem, saj ni moj! se je jezno obregnila Ižanka.

No, dobro, ga bom pa vzeli! in posegel je pod krilo, ki ga je še vedno držal visoko dvignjenega. Zmagoslavno je odjadril s plenom na mitnico in avtomobilski motor je zabučal. Tedaj se je pa Ižanka zdrnila iz svoje odreenosti ter kriknila: Počkajte, petalini je moj!

Kako smo se v starem letu ženili in množili

Ljubljana je zdravo mesto — V vseh župnijah se je bolj kakor leta 1935 podvzela štorklja — Divja ljubezen ni več moderna

Ljubljana, 31. decembra

Leto dni je spet za nami! Pravijo da ni nič novega pod soncem ko pa človek pobliže pogleda, vidi kopico zanimivih veselih in žalostnih dogodkov, ki se dan za dnem drug drugemu pridružujejo in nanizajo v zanimivo kroniko. Ob zatonu starega leta se poročevalci spomni na življenje in umiranje v ljubljanskih farah. Gospodje župniki že poznajo našo radovednost in nam ljubezljivo posredujejo z vsemi veselimi in žalostnimi novicami ki so se dogodile v njih fari in katere morajo zapisati v velike črne knjige, v rojstno, poročno in mrliško knjigo.

Šentjakobska župnija

Na hodniku je treba počakati. Župnikov kanarčki veselo zvržole in ti krajšajo čas. Naposled si na vrsti. Gospod župnik Barle takoj seže na polico po debele knjige. Morajo biti debele, saj šteje njegova fara okoli 10.000 duš.

Kako so se ženili in množili v Šentjakobski fari, gospod župnik?

58 porok imam zapisanih, 6 se jih je iz župnije poročilo drugod. Porok je nekaj manj kakor v teku lanskega leta. Lani jih je bilo 61. Zanimivo je to, da so med poročenimi sami mladi, zelo mladi ljudje in tudi nekaj brezposelnih. Da. oha sta bila brez posla. No, pa sem ju malo izprašal, kako bosta živila in ali bi ne bilo bolje, da bi malo počakala. Ali veste, kaj odgovorijo? Da imajo revni ravno tako pravico živeti v zakonskem stanu in se poročiti kakor bogati. Brezposelne poročim seveda zastonj.

Krstov je bilo pa malo, in sicer samo 15. Rojstva padajo zdajna leta obetno v župniji. Ali pa je tudi to, da hodijo ženske roditi v poročnišnico. Teh novorojenčkov pa mi nimamo zapisanih. O, kje so tisti časi, ko smo imeli do 200 krstov na leto! Ali pa ko bi bilo kaj več takih kakor je naš čevljarški mojster Blatnik, kateremu sem krstil 20 otroka te dni. Lani je bilo še 26 krstov. Zdaj pa se mrlič! Umrlo jih je 44, in sicer po spolu natančno na polovico 22 žensk in 22 moških. Lani jih je umrlo 46. Med letošnjimi mrliči so bili trije samomorilci, kakor lani. S temi je pa tako: Nesrečneže, ki si končajo življenje na Golovcu, pokopljejo navadno kot da bi spadali v našo župnijo. Vedno so vsi samomorilci pri nas taki iz Golovca.

Najmlajši umrlj župljan je bil star 7 let, najstarejši čez 90 let. Sicer so pa ljudje zdravi in umirajo v visoki starosti, Ljubljana je sploh zdravo mesto!

Stolna župnija Sv. Nikolaja

Stolna župnija sv. Nikolaja ali šenklaška, kakor pravimo v Ljubljani, je po številu faranov najmanjša. Gospod župnik in kanonik dr. Tomaž Klinar, ki jo upravlja že dolga leta, ima pa največ smisla za želje časopisnih poročevalcev, to se pravi, da ve, da nas zanimajo take podrobnosti, in nam je zaradi tega pripravil tole poročilo o življenju in umiranju v njegovi župniji v teku tega leta:

Oklicev je bilo 36, porok pa 26. Med temi je bilo 12 zunanjih, ki so prišli torej iz drugih župnij. Lani je bilo porok več, in sicer 34. Dva para sta šla letos na Brezje k poroki, lani je šel tja samo en par. Najstarejši ženin je bil letos star 66 let, najstarejša nevesta 50 let, najmlajša pa 20 let. Med ženini so bili trije vdovci, med nevestami pa ena vdova. Vsi poročenci so bili rimokatoliške vere. Lani smo imeli en mešan zakon, v katerem je bil ženin pravoslavne, nevesta pa katoliške vere. 26 parov je bilo torej združenih, ločena pa dva para.

V župniji so bili rojeni 4 otroci, in sicer 3 dečki in 1 deklica. V poročnišnici je pa bilo rojenih iz župnije 14 otrok. Lani je bilo rojenih doma in v bolnišnici 18 otrok. Vidite torej, da je število rojstev ostalo nespremenjeno.

Umrlo jih je doma 15, in sicer 5 moških in 10 žensk. Od drugod so jih pripeljali v Ljubljano in smo jih pokopali pri sv. Križu 16, med temi so bili trije, ki so umrli med prevozom v Ljubljano. Letos torej 31 pogrebov, lani samo 18.

Najstarejši umrlj je bil 90 let stari Jager Jakob, železniški vpokojenec, najmlajši pa neki 9 let stari fantek. Samomorilca sta bila dva. Ljudje umirajo za raznimi boleznimi, starejši pač za splošno oslabelejšjo in arteriosklerozo, pa tudi mnogo za rakom, srčnimi boleznimi, jetiko itd.

Šentpeterska župnija

Šentpeterska župnija ki je največja v Ljubljani saj šteje okoli 20.000 duš, ima novega župnika g. Alojza Košmerja, ki nam je zelo ljubezno s pomočjo svojega uradnika dal glavne številke o življenju in umiranju v župniji. Casopisni poročevalci so taki, da radi pridejo zadnji hip, ker je njih poklic pač tak, v župniji, ki ima novega gospoda in je treba urediti in preurediti to in ono, skratka pri vsem velikem delu v pisarni, pa tudi ne utegnejo kakor blisk zadostiti radovednosti s podrobnostmi.

Šentpeterska župnija napreduje na vsej črti, kakor kažejo številke, kajti več je bilo rojstev in več porok, kakor lani, ter manj mrličev. Le za zakonsko harmonijo Šentpeterčani menda niso preveč talentirani, kajti v tej župniji je bilo največ ločitev. In še največ odpadnikov od vere je bilo letos v tej župniji.

Štorklja je prinesla na dom 121 otrok, med katerimi so bili dečki v večini. Lani je prišla samo 111 krat. V poročnišnici se je pa rodilo 197 otrok iz župnije, (lani 171) V sladki zakonski stan je stopilo 192 parov, lani pa 181, iz sladkega zakonskega stanu je pa zbežalo 31 parov. Toliko je bilo namreč letos sodnijsko ločenih (lani samo 18). Iz rimske katoliške cerkve jih je izstopilo 8.

Umrlo jih je v fari doma 143 (lani 192), v bolnišnici pa 70 (lani 66). Najstarejši med temi je bil 93 let stari železnikar Jeršek Jurij.

Frančiškanska župnija

Podatki o življenju in umiranju v tej precej veliki župniji ki šteje okoli 12.000 duš, so letos precej skopi. Radovedni poročevalci kratkoma ne pride na vrsto v župnijskem uradu. V dolgi vrsti stoje vsa ljubljana dam moški, ženske in otroci v toplo zakurjeni pisarni, ki je obenem čakalnica, in čakajo na sprejem. Mislim, da večina teh čaka na podporo ali kaj. Otroci mirno dremajo ob peči ležeče na tleh in čakajo. Ni kazalo, da bi se priključili dolgi vrsti in morda po nekaj urah le prodri do katerega izmed očetov frančiškanov, ki bi mi gotovo ljubezno malo bolj podrobno povedal o veselih in žalostnih dogodkih v tej otmenj fari.

Zadovoljiti se je bilo treba s sledečimi podatki, ki jih je gospod uradnik v pisarni imel že pripravljene za poročevalce:

V letu 1936 se je rodilo v frančiškanski župniji doma 23 otrok, v bolnišnici pa 38, torej skupaj 61 otrok. Lani je bilo samo 30 rojstev. Glede rojstev je ta župnija dosegla letos brez dvoma rekord: frančiškanska štorklja je podvojila svoje napore. Porok je bilo 203, v druge župnije so je pa šlo poročiti iz frančiškanske 21 parov. Skupaj je dala fara torej v teku tega leta 224

parov, to je za 14 parov več kakor lani. Doma je umrlo 72 faranov, 16 pa v bolnišnici. Lani je imela župnija 48 mrličev.

Koliko je bil star najstarejši ženin, in koliko je bila stara najstarejša nevesta in take zanimivosti letos žal ne moremo poročati. Morda ima glede tega tudi letos frančiškanska župnija kakšen rekord kakor lani, ko je stopil pred altar — 82 letni ženin z 42 letno nevesto.

V duhovnem uradu v bolnišnici

Rojstva in smrti v ljubljanski bolnišnici, kakor tudi v ženski bolnišnici in v poročnišnici ter v umobolnici in v hiralnici ima v evidenci kurat g. Slana, ki vodi duhovni urad v bolnišnici. G. kurat je pogledal v knjige in povedal, da je imel letos 805 mrličev. Eden, dva lahko prideta še k temu številu, kajti v bolnišnici se mora še s tem računati, da vsak hip kdo umre. Zelo starih ljudi med temi ni bilo, najstarejša je bila mestna uboga Pečnik Marija, ki je umrla v hiralnici stara 93 let. Zelo stari ljudje namreč ne gredo v bolnišnico in v poročnišnico temveč doma počakajo na belo ženo.

V poročnišnici je pa bilo letos rojenih 1972 otrok. Med temi je okoli ena tretjina otrok iz raznih župnij v Ljubljani. To so tisti otroci, ki smo jih že omenili v raznih župnijah kot »v bolnišnici rojene«. Ostali dve tretjini teh otrok so pa iz drugih krajev, iz okolice in dežele, otroci mater ki pridejo roditi v ljubljansko poročnišnico.

Župnija sv. Cirila in Metoda

Naša župnija, ki je najmlajša v Ljubljani, je pripovedoval ustrežljivi župnik pater Kazimir Zakrajšek, preživlja nekakšna kritična leta. Župnija je bila ustanovljena 1. januarja l. 1934, nova cerkev pa je bila posvečena dne 1. julija letos. S tem je bila dovršena šele tretjina vsega dela. Glavni in najtežji del je sedaj — plačevanje velikega dolga, ki je padel na ramena župljanov. Župljani težko dajejo, župnik se težje prosi. Vse namreč unese, tudi gorečnost in navdušenje, tudi talent za beračenje. Župnija je tako prišla v dobo prozičnega boja za plačevanje dolga.

Ob tej priliki opozarja župni urad meščane, da jo še kakih 20 spominskih plošč za pokojnike okoli velikega oltarja cerkve sv. Cirila in Metoda še prostih in na razpolago in da je tudi ob cerkvi še nekaj prostorov za kosti in spomenike pokojnih. Ob cerkvi bo ostal spominček na bivše pokopališče sv. Krištofa v obliki spominških plošč, ki bodo vzidane v stene.

Kaj posebnega se pa v župniji v teku tega leta ni zgodilo. Krstov je bilo samo 18, in sicer 12 deklic in 7 dečkov se je rodilo. V primeri z lanskim letom je število rojstev naraslo za 6. Porok je bilo 33, lani pa 30, pogrebov pa 22. Pokopali smo 11 moških in 11 žensk. Lani 10 moških in 12 žensk. Sedem pogrebov pa je bilo v bolnišnici.

Šišenska župnija

V Šišenski župniji, ki spada med največje in katero upravlja pater dr. Novak, se je letos 66 parov odločilo za zakonski stan. 60 parov je bilo poročenih v domači cerkvi, 6 parov pa so poročili v drugih župnijah. Rojenih je bilo doma 22 otrok, in sicer 12 fantkov in 10 deklic, v bolnišnici pa 63 otrok, in sicer 29 fantkov in 34 deklic. Skupaj se je rodilo torej 85 otrok (41 fantkov in 44 deklic).

Doma je umrlo v teku leta 43 župljanov, med temi 19 moških in 24 žensk. V bolni-

Moja novoletna želja

Mirko Jelačin

Nisem bogat in nisem minister, žibak imam glas, razum pa le bister. V življenju na ta način se udeležujem, ljudi da z neumnostjo razveseljujem. Zares jaz velika pač nisem posebnost, le skromen umetnik, s tem javna osebnost. Zato si prijetno dolžnost jaz lastim, da v novem vam letu vsem srečo želim!

SOKOL Mladinska predstava Sokola na Viču

Vič, 31. decembra

Po daljšem odmoru bomo videli v nedeljo 3. januarja na gledališkem odru viškega Sokola mladinsko igrjo, ki bo gotovo vzbudila velik zanimanje ne le med mladino, marveč tudi med njenimi starši in prijatelji. Režiser br. Viktor Ambrož se ni ustlašil truda ter je zbral okrog sebe sokolsko mladino, s katero bo vporazil Slobodno — Adamčevu pravilno igrjo v treh dejanjih »Lilijana in Cveta« Vsebinsko je lepe mladinske igrje, pri kateri sodeluje okrog 60 dečkov in deklic, je naslednja: Ko obe sestri Lilijana in Cveta in njuna mati večerjajo, jih obišče redek gost — medved, ki prosi za pronočnico. Prijazno ga sprejmejo, celo simo

ostane v hiši v zabavo deklic. Polej odide v gozd, ker mora varovati svoje skrite zaklade pred hudobnim škatom, ki bi mu jih rad oropal. Medvedovi pomočniki so dobri duhovi, toda vedno kadar zgrabijo škata v pogubo, ga rešita sestri. Ki ne veste, da je medvedov sovražnik. Koncu koncev ga uniči medved sam. Pri tej priložnosti izpremenijo kosmatinec v lepega kraljeviča, ki ga je nekdo začaral škrat, hoteč mu ugrabit zaklade. Kraljevič nato odpre oboje oči in njuno mater v grad, kjer živijo srečno življenje. Kakor je iz vsebinske razvzdno bo igrja nudila mladini lep užitek in zabavo. Plesne točke je nastudiral z mladno br. Miko Manjčič. Predstava se bo pričela v nedeljo točno ob 16.30, to pozpozorjamo vse posestnike, da pridejo točno, ker ne bo vstop za mučnikom med izvajanjem dovoljen. Vse posestnike prosimo, da si nabavijo vstopnice že v predprodaji pri br. Jelačinu v Rožni dolini in v Sokolske mdrnu. K predstavji bralsko vabljena mladna ljubljanskih in okoliških sokolskih društev.

— Božična Sokola Ljubljana-Zg. Šiška. Sokolsko društvo Ljubljana-Zg. Šiška je priredilo tudi letos svoji dec. božičnico. Dne 22. t. m. popoldne se je zbrala deca poistoševino v Kosjevi dvorani za zanimivim sledila božičnemu prizoru, katerega so prikazali na odru naraščajniki in deca. Potem so bile prižgane svečice na božičnem drevescu ob prepevanju božičnih pesmi. Br. starostar se je darovalcem ter vsem onim, ki so kakorkoli pomagali, da je društvo moglo prirediti božičnico tudi v tem letu, toplo zahvalil. Obdarovanih je bilo 145 otrok, ki so bili prejetih darov zelo veseli. Zadovoljni pa so bili tudi prireditelji, ki so le še želeli, da bi bili navzoči tudi vsi darovalci in se prepričali, da so njih darovi izročeni in potrebne in vredne roke. Kljub težavam, ki jih naše društvo preživlja v tem letu zaradi onemogočanja uporabe šolskih prostorov, se vendar trudi, da povzroči nekoliko družabno življenje v Zg. Šiški. V ta namen bo priredilo v Kosjevi dvorani adventstovanje, ki bo zelo pestro in zabavno in kakor vse naše prireditve tudi prijetno.

— Sokolski Silvestrov. Sokolsko društvo v Ljubljani priredilo je Silvestrovo svoj tradicionalni Silvestrov večer v sokolskem domu z začetkom ob 20. Na sporedu je mnogo zabavnih točk.

Novoletna matineja Z. K. D.

VESELE IN ZABAVO SO PRINESLE V ELITNI KINO MATICA

SINGING BABIES
in ANNY ONDRA
z veselo glasbeno komedijo

če Baby ljubi

Predstave v petek 1. januarja ob 10.30, v soboto ob 14.15 in v nedeljo ob 10.30
z bogatim dopolnilnim sporedom za odrasle in otroke! — Cene Din 3.50 in 5.50

DNEVNE VESTI

Zdravja, sreče, zadovoljstva in uspehov polno leto 1937 želita vsem naročnikom, inserentom, čitateljem in sotrudnikom

Uredištvu in upravi
»Slov. Naroda«!

— Fiat hoče zgraditi tvornico avtomobilov v Jugoslaviji. Ena najvažnejših avtomobilskih industrij. Italijanska tvornica Fiat je pripravljena zgraditi v naši državi tvornico avtomobilov. V Italiji ima to podjetje 28 tovarn, v Rusiji je pa zgradilo 2. Podjetje pristaja skoraj na vse pogoje z naše strani. Merodajni krogi proučujejo zdaj ta predlog. Te dni se je mudil v Beogradu direktor Fiatovih tovarn v Rusiji ing. Piccini. Da se informira na merodajnih mestih kako je bila sprejeta ta ponudba. Tržaški »Piccolo« potrjuje to vest, da je zastopnik Fiat v Beogradu ponudil zgraditev velike tovarne avtomobilov v Jugoslaviji. Naši vojaški krogi so baje to ponudbo takoj podprli in priporočili vladi, naj jo sprejme.

— V Dubrovniku nameravajo zgraditi krasen hotel. Jugoslovanski Lloyd namerava zgraditi v Dubrovniku krasen hotel, ki bi bil najlepši in največji v Dalmaciji. Stal naj bi v predmestju Ploče, ki naj bi prevzelo glavno vlogo v razvoju dubrovaške rivijere.

* KINO *
SLOGA

Najboljša burka sezone! Salve smeja!

HANS MOSER
Paul Hörbiger in Trude Marlen v burki

KDO NORI? (Wer ist wer?)

* KINO *
MATICA

Premiera! Film ljubavnega čara, pustolovščin in romantike z obojevano

MARLENO DIETRICH

HREPENENJE

* KINO *
UNION

Zabavna opereta dunajskega humorja

NA VESELEM DUNAJU

Magda Schneider, Wolf Albach Retty,

Leo Slezak, Adele Sandrock

Zadnja predstava se prične točno ob 21.

ker sledi filmu bogat in pester Silvestrov

spored ljubljanske radiofonije postaje.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

— Zaštoj v gradnji železnice Varaždin—Koprivnica. Gradnja proge Varaždin—Koprivnica ne gre gladko. Pragi in tratinice so prispeli, pa jih ni mogoče polagati, ker spodnji ustroj še ni dovršen. Gornji ustroj bo najbrž polagala zagrebška železniška direkcija. Železnica bi marala biti izročena prometu najkasneje sredi leta 1937, pa se niti še približno ne ve, kdaj bo dograjena.

— V Dubrovniku umrla angleška pisateljica. V nekem dubrovniškem hotelu je zadela kap angleško pisateljico Ann Russellovo. V Dubrovniku se je zdravila že več mesecev v trdem upanju, da ji bo morsk zrak vrnil zdravje.

— Tečaj učiteljskega pokreta v Mariboru se bo vršil 5. januarja 1937, ob pol 9. uri v Reherjevi sobi Nabavljalne zadruge, Rotovski trg 2. Za prenočišča za časa tečaja učiteljskega pokreta je preskrbljeno v učiteljskem domu za ceno 10 Din. Javite se pravočasno tajniku učiteljskega pokreta.

MRAZ SE VEDNO NARASČA!
Prijetno toploto vam nudi lahka volnena odeja iz zaloge trvdke

ROBERT GOLI

SELENBURGOVA ULICA 3

Dobijo se tudi fine puhaste odeje, odnosno se izdelujejo po želji in naročilu v raznih barvah in velikostih

— Vodnjakova družba želi vsem svojim spoštovanim ustanovnikom, poverjenikom (icam), sotrudnikom, članom, bralcem in prijateljem srečno, zdravo in uspešno polno novo leto 1937.

— France Bevk, Ivan Albreht in Josip Daneš-Gradiš, so avtorji letošnjih Vodnikovih knjig, ki so dosegle pri številnih bralcih tolikšen uspeh, da bo književna založba Vodnikovih družbe letos v najkrajšem času izšla. Če se niso naročili prej in plačali članarine za leto 1936 pri svojem poverjeniku, ali direktno pisarni Vojkove družbe, Knafelce ul. 5. storijo to nemudoma, sicer bo ostal brez letošnjega književnega daru.

— Planinski Vestnik je zaključil letošnji letnik s pravkar izišlo 12. številko. Janko Mlakar nadaljuje svoj članek: Spomin in opomini dr. Fran Ogrin je prispel popis izletov: Okrog V. ike in Vrhniških vrhov. Jos. Wester p. poveduje o zgodovinskih vzponih na Mangart ki jih je izvedel Henrik Frey. leta 1836 in 1837. Zanimiva je plezanje ura izpod peresa Aleksandra Swiridov pripoveduje o »Prisiljenem plezanju« dr. A. Brileja pri naša črtice s svojega potovanja vzdolž Jadranske obale pod naslovom: Gore ob morju. Pester je obzor in društvene vesti ter razgled po planinskih časih. Kol prirogi na tmeitn. papirju prinaša decem-

da jih vpiše v knjigo delodajalcev. Na vsakega delodajalca, ki se ne prijavljuje tega roka se more uporabiti najvišja kazn po člen 138 zak. o negot. davkih. Poleg te kazni morajo pobirati tudi delodajalci do konca prvega četrtletja davke v zamkih in šole od začetka naslednje ga četrtletja v gotovini.

RESTAVRACIJA HOTELA »SLON«

„Silvestrovanje“

Godba in ples. Brez vstopnine.

— Vreme, Vremenska napoved pravi, da bo stalno, mogočno in dolga oblačna vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 11, v Skopju 10, v Ljubljani Mariboru in Sanjevu 0,0, v Zagrebu in Beogradu —3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 778,8, temperatura je znašala —5,4.

— K poskušanku samororu v hotelu »Union« v Kranju. V ponedeljek smo poročali o poskušanku samororu v hotelu »Union« v Kranju, kjer sta s hotela končali življenje bivski pomočnik Mirko Gašperlin in šivilja Ota Paznik. Naknadno nam poročajo, da Gašperlin ni mogel obupati nad življenjem zaradi izgubljenosti službe, ker mu ista ni bila odpovedana. Pač je pa obupal, ker je imel ljubavno razmerje z nekim dekletom v Trzinu, ki je z njim zamenjal in jo je pred dvema mesecema zapustil. Tudi ljubavno razmerje s Paznikovo baje ni ostalo brez posledic in dekletovi starši so hudo nasprotovali, da bi se sestrelila z njim. To je pomenilo Gašperlinu v obup. V pogovoru s svojim tovarišem e dejal, da nima več veselja do dela in da pojde tja, kjer bo imel večni mir, da ga nihče več ne bo mogel klicati na odgovor. To je pravo ozidje žalostne tragedije.

— Tragična smrt 14letnega dečka. V Zagrebu se je pripetila včeraj težka prometna nesreča. Iz drvečega tramvaja je skočil 14letni deček Branko Čizmek, nezakonski sin Ane Stefanek. Udaril je z glavo ob plinsko svetilko in se tako močno poobil, da je v bolnici umrl.

— Možu vrnila poročni prstan in se zastrupila. V Zagrebu se je zastrupila včeraj Jelena Pavič, »opraga dnevnika« davne uprave. Možu je napisala pred samomorom pismo, v katerem pravi med drugim: »Kar sem z veseljem dobila, z žalostjo vračam.« Pismu je priložila poročni prstan. Zavzila je 90 tablet aspirina in kining in mučila se je vso noč predno je umrla.

KINO MOSTE

Danes ob 20. uri, Silvestrov večer, in na novega leta dan ob 15., 18. in 21. uri: PET KOMIKOV V ENEM SPOREDU!

Paul Hörbiger, Hans Moser in Oskar Sima

v veseli opereti

»NA KONČNI POSTAJI«

in Stanlio in Olio v burki

»BABON MENCHAUSEN«

in Micky-miska — čokoladni vojaki

CENE: DIN 2.50 DO 6.50

— Strašen primer bede. V Zagrebu so našli na ulici vsega izčrpanega in onevščene siromaka. Nesrečnej je bil poln uši in se je zgrudil na hodniku. Prepeljali so ga v razkuževalni zavod, kjer je pa kmalu umrl od izčrpanosti. Kdo je bil ta siromak, se niso mogli dognati.

— S sekro odsekaj strico glavo. V vasi Draškovac blizu Bos. Novega je 22letni Obrad Iliabisič s sekro odsekaj glavo svojem stricu Stevi Iliabisiču, ker mu ni dovolil sekati v svojem gozdu drv. Po umoru je šel Obrad s krvavo sekro na orožniško stanico in povedal kaj je storil.

— V dveh mesecih popil 240 litrov žganja. Na železniški postaji v Mošenici je zadela včeraj kap Antona Bernada iz Maje pri Glini. Namenjen je bil k svojem v Petrinjo. Obkulecija je pa pokazala, da je imel kot pijanec močno razširjeno srce. Njegovi znanici pripovedujejo, da je popil dnevno po 4 litre močnega žganja, vseh celotno več. V zadnjih dveh mesecih je popil 240 litrov žganja.

— Tatove iščejo. Kakor bi bile tatvine v medsebojni zvezi, tako so prihajala na orožniške stanice poročila. Najprej o velikem vlamu pri Kocijančevih v Lipnici, potem pa še o predzdrnih tatvinskih podvigih na Brezjah, kjer so bili tamošnji gostilničarji občutno okodovani. Orožniki si prizadevajo, da pridejo svedrovec na sled. Dosele je bilo izvršenih več hitrih preiskav, nekakega moškega pa so pod sumom soudeležbe tudi zaprli. Dokaj značilno je, da en mrežo in železniški križ, kar oboje so iztrgali tatovi pri Kocijančevih jedilni šrambi, našli najprej ob potoku Lipnici, dan pozneje pa je nekdo, ki je moral imeti interesa na tem, prenesel oboje dalje v drugo grapo. Ni čuda, da je splošna sodba, da so tatovi kar iz sososine. Prav verjetno je, da bodo vsaj nekaj svedrovec v kratkem razkrinkali.

Iz Ljubljane

— Niso imeli mnogo dela s cestami te jeseni. Deževal je redko in lahko so prihranili precej peska in gramoza, ki bi ga sicer morali porabiti za posipanje, seveda, bi ne varčevali preveč z njim. Najbolj se ljudje pritožujejo nad slabimi cestami in hodniki na periferiji, ki je bila priključena mestni občini. Na periferiji v rosnici ne nobenega napredka na cestah. Če pa hočemo biti objektivni, moramo zapisati, da so nedavno nekoliko popravili cesto pod gozdom v Zgornji Šiški. Šiškarji vnaajo svoj valjar še od prejšnjih časov, zato se lahko pohvalijo, da imajo popravljen vsaj eno cesto, ki je bila vedno najbolj blatna.

— Revija divjačine. Pri Slamičevih na Gosposvetski cesti povzročajo zadnje čase vso pozornost tudi okusno in spretno aranžirani izložbeni okni. To je novost v našem mestu, ki jo je treba toplo pozdraviti, saj nam kaže, kako lepo in prikladno lahko uredimo izložbeno okno tudi v šivilski stroki. Ni namreč važno, kako pokazuje prodajalec svojim odjemalcem blago in se poslužuje šivilja. Človek rad sliši na čem kar je prijetno očesu. In to mora biti glavni

namen modernega izložbenega okna. Pri Slamičevih se premisljeno vrste in izloži tako okusno zastavljeni mesni izdelki, kot vrst, zadnje čase pa tudi divjačina. Oni, ki je ležal v izložbenem oknu kapitalen olen, kakor da je živ, zadnje dni so bili um krasni fazani in zajci, zdaj pa ležita v izložbenem oknu zopet velik jelen in košut. Ta dva sta padla v Starem trgu, kjer se odiry lovi 4 košule in 2 jelena, oni prvi e bil pa iz borovniških gozdov. Slamičevim zložbam se pozna delo dobrega ženskega kusa in lovčeve roke.

— Kontrola malžubnega davka in davka na samsce. Vsi delodajalci, ki pisčujejo uslužbenecim davke v davčnih zamkah, se vabijo, da v smislu določil razpis. ministristva financ z dne 10. 9. 1929. št. 33.390 predložijo tekom januarja 1937 pristojni davčni upravi pregled knjižice uslužbenkega davka za leto 1937. Če ne predložijo knjižice, se bo proti njim postopalo po čl. 139, odnočno v primeru davčne utajbe po čl. 142 zakona o neposrednih davkih. Vsi delodajalci se opozarjajo tudi

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87

Samo na Novo leto ob 3., 5., 7. in 9.

komična opereta

Vsaka žena ima tajno

Hans Söhnker, Karla Hardt

V soboto: TRI MESECE V RAJU

na določila zakona o davku na samsce (Služb. list 27/4 iz 1931 od 15. januarja 1931). Podrobnejša določila glede zavezaniosti temu davku, iznosa davka in oprostitve so razvidna iz razglasov in uradni deski davčne uprave in mestnega načelstva.

— Davčna uprava za mesto v Ljubljani objavlja, da dospe v smislu čl. 148 zakona o neposrednih davkih v I. četrtletju 1937 v plačilo: A) dne 1. januarja 1937 I. četrtletni obrok zgradarine pridobnine, rentnine, družabnega davka, davka na neomežene osebe, davka na poslovni promet in vojnice. B) dne 15. avgusta 1937 I. polletni obrok zemljarine. Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradni deski davčne uprave za mesto v Ljubljani in mestnega načelstva v Ljubljani.

— Londonska megla in prah sta kvarila Ljubljaničanom domače božične praznike. Še bolj bi jim pa pokvarila prvi dan novega leta, če bi ostali doma. Toda mnogi se bodo tej nadlogi umaknili z izleti v planine in na dolenske hribe, kjer sije od jutra do večera toplo sonce. Na boljši navdušeni smučarji pojdejo zopet za snegom visoko v planine, drugi se bodo pa zadovoljili s krašimi turami in izletom. Škoda, da je med prazniki in nedeljo sobota, sicer bi imeli zopet tri dni prosja. Pa tudi tako bo mersko ostal še več soboto zunaj, da se navzave sonca in svežega zraka. Za prijetne izlete je zelo priporočljiva Dolenjska, kjer imaš za malo vožnje mnogo užika. Snega sicer nimaš dolenskih hribov in grič, zato pa tem več sonca in svežega rjanja. Vse pa lahko vidiš, če jo mahneš na Poljevo. Tam bo že drevi polno veselja in zabave, ker so mnogi ljubitelji tega našega lepega letovja oklenili pričakali v prijaznem domu novo leto.

— Modni nakit, gumbi, čipke, »Pribore, črvena cesta 9.

— Radijska oddajna postaja v Ljubljani priredi v zvezi s kino Unionom v Ljubljani drevo ob 21. v dvorani kina Uniona za ljubljanske poslušalce in za obiskovalce kina Uniona silvestrovanje z zredno bogatim in pestrim sporedom. Prvi del sporeda tvorijo vlezabavni film »Veseli Dunajci«, drugi del, ki se začne ob 22.30 in se prenaša po radiu, pa je organiziran kot velik pisan večer pod geslom: »Vesel počitek v novo leto.« Večer bo vodil kot konferencier g. Viktor Piant. Nastopali bodo najboljši ljubljanski sodalavski nadstojniki sporedov, lektor: rad. isk. orkester pod taktiko g. dirigenta g. D. M. Sjanca, znani kvartet, ki poje solo, nar.: gđc. Polka Zupanova, ga. Melena Štrukelj-Verbečeva, g. J. Francel in Tone Petrovič, dalje Akad. pevski kvartet, groteskni kvartet »Hmadrna«, harmonikarja g. brata Goloba, operni tenorist g. J. Francel potem gosposod Miroslav Premiš s pesmimi, zviščaj g. Iže Sorn s kitaro in ljubljanske pevca Jozek in Jožek Za povodijo vselega razsolzljiva hosta poskrbela skromni poslušalec Petrovič Pajek in podjetni Rabčan Urban. Polnoč ob znameniti zdi že dobro znani in popularni »zvočni tehnik« Foxi muzikon novosti. V stranskih prostorih kina bo obiskovalcem na razpolago dobro založen bufet. Vstopnice se rezervirajo pri blaginji kina Uniona.

— Zabavno in pikantno komedijo »Pobegla nevesta« uprizori Sentjakobčani 1. 2 in 3. januarja ob 20.15. Izra je zelo duhovita in izvrstno našudirana. V naslovni vlogi nastopi po daljšem času ga. Ervina Wrischer-Petrovičeva, v ostalih vlogah pa nastopijo prve moči odra. Slager sezone. Kdor se hoče naamejati, naj poseti predstavo. Predprodaja vstopnic od petka dalje. Ker je za predstavo veliko zanimanja, naj tujci cenjeno obitvstvo vstopnice že v predprodaji.

— Danes zvečer gremo v Kazino na Silvestrov večer k Sokolu II, kjer bomo pričakali novega leta v vsej radosti. Vrš se v restavracijskih prostorih, kjer bo prekrhljeno za zabavo in udobnost. Kdo bi ostal doma in se dolgočasil ta večer? Torej na svidenje v Kazinu!

— V 28. smehu v nove leta 37a. želimo vsi k. nozmočno tradicionalno Silvestrovanje na Taboru. Tudi drevo: orno na Taboru kjer se namerava neder praznovati za smeh in zabavo. V društvem pesmi na Taboru bomo 3. januarja večerom nameravali k. zvečer na ob 21. na Taboru na veselo edeniel. Taktik že mčne nmeram, zato pridite že prole že le. mone, da se izomele navduši pri blaginji.

— Silvestrovanje bo letos v dvorani Delavske zbornice prav zabavno, zanimivo in domaće. Predsedatelja Slovanske komisije za Slovanske sodelovanje »Veselnice in »Zarje« Na nameram na veselo in humoristične zabave, ki nameram na alegorija, slovo starega in posdrav novega

leta, nameram za to polnoč napravo. Vmes pa bo ples, dobro vino in okusna jedatja. Vstopnina 6 Din. Zabelek ob 8. uri zvečer. Pridite vsi, ki ste dobri volje!

— Obrtniški ples, tradicionalen, priredil Obrtniško društvo v Ljubljani dne 16. januarja 1937, v Kazinu. Opozorjamo že danes našo javnost in prijatelje, da sta poselijo čim številneje.

— Nvesta je pobegla. Po Ljubljani se mnogo govori o nevesti iz odlične družbe, ki je svojemu izvoljenemu pobegnila (sk. pred poroko). Kdo je ta dama boste zvedeli v Sentjakobskem gledališču, kjer vam bode Sentjakobčan brez prikrivanja razodeli vso to tajno. Pridite na novega leta zvečer ob 20.15. v soboto, ali nedeljo — phakrat zvečer — k Sentjakobčani in prepričajte se boste, da so o vsej aferi podrobno informirani. Vstopnice s preskrbite pravočasno.

— Velika hvaleščina je dožan slovenski narod blagopokojnemu Emilu Adamiču, saj nam je dal toliko biserov naše glasbene literature. Komaj mesec dni ga bo krila zemlja in vse prijatelje in čestilce vabimo na spominski večer, ki se vrši v ponedeljek 4. januarja ob 20. uri v veliki filharmonični dvorani. Naši najodličnejši izvajalci bodo peli izključno le Adamičeve zbere in samospve. Zato vsi na ponedeljkov spominski večer, za katerega so vstopnice na razpolago v knjižarni Glasbene Matice.

— Slovenske stenografsko društvo prosi vse stenografe in stenografije, zlasti svoje štane in članice, da se udeležijo pogreba ustanovitelja slovenske stenografije gimn. direktorja v p. g. Frana Novaka, ki bo na novega leta dan ob 2. pop.

— Slava kolegarskega bataljona. Turškijsn 1. kolegarski bataljon proslavi prvi svoj slavo v spomin na dan formiranja prve kolearske odrede v naš armadi leta 1927 v krogu vojašnice vojvode Mišiča. Ob 10.30 bo služba božja in rezanje kolača. Goste bo sprejmal domačin, komandant bataljona polkovnik g. Josip Jaklič.

— Danes zvečer gremo v Kazino na Silvestrov večer Sokola II, kjer bomo pričakali novega leta v vsej radosti. Vrš se v restavracijskih prostorih, kjer bo skrbhljeno za zabavo in udobnost. Kdo bi ostal doma in se dolgočasil ta večer? Torej na svidenje v kazinu!

— Gostilna pri Tičku na Gričku, vabi na Silvestrov večer, Izra potujoča godba. Zinraj svež goloz in kisl vampi.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek, 31. decembra ob 21.: Korajža velja! Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Petek, 1. januarja ob 15.: Kralj z neba. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20.: Na ledeni poti. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Sobota, 2. januarja: Alenat. Red A. Nedelja, 3. januarja ob 15.: Repoštev. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20.: Konjeniška patrola. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Četrtek, 31. decembra ob 21.: Pod to goro zeleno... Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Petek, 1. januarja ob 15.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ob 20.: Trubadur. Izven. Gostovanje tenorista dr. Adriana. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Sobota, 2. januarja: Vesela vdova. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Nedelja, 3. januarja ob 15.: Seviljski brivci. Izven. Izredno znižane cene od 24 Din navzdol.

Ob 20.: Pri treh mladenkah. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 31. decembra ob 21.: Ples v Savoyu. Petek, 1. januarja ob 15.: Visokot pleše. Ob 20.: Baron Trenk. Gostovanje Matilde Kraljeve. Znižane cene.

Sobota, 2. januarja ob 20.: Ukročena trmor glavka. Znižane cene. Zadržlj.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15

Petek, 1. januarja: Pobegla nevesta. Premiera. Sobota, 2. januarja: Pobegla nevesta. Nedelja, 3. januarja: Pobegla nevesta.

Gostovanje tenorista dr. Maksa Adriana. Dne 1. januarja zvečer bo pel naš rojak g. dr. Adrian partijo Maurica v Verdijevem »Trubadurju«. Pevce uživa pri našem občinstvu najoprijemljive simpatije od svojih prejšnjih nastopov v našem gledališču. Njegov nastop v operi, kjer bo pela Leonora gđc. Otikopova, grofa Luna pa g. Primožič, bo pomenil poseben užitek za vse ljubitelje lepega petja in Verdijeve invencije glasbe.

Iz Višnje gore

— Veselo in srečno novo leto želi vsem naročnikom in bralcem »Slovenskega Naroda« dopisnik iz Višnje gore.

— Nov grob. V Mevoah pri Krki je umrla te dni najstarejša žena v našem okraju Katarina Miklavčič, stara 98 let. Vsi smo mislili, da bo dočakala 100 let, pa je hotela usoda drugače. Kdor jo je videl za njena leta še izredno dvrsto, je gotovo mislil, da še ni tako blizu smrti. Pokojna je bila vzorna žena in skrbna mati. Rodila je 10 otrok, od katerih pa živi samo še ona hčerka na domu. Rečeji so jo poznali kot usmiljeno ženo dobrih rok. Bodi ji lahke zemlja zaljubljenim naše iskreno sožalje!

— Dom na Polževem zopet odprt. Teden dni je bil priključeni dom na Polževem zaradi izpremenbe v oskrbništvu zaprt. pred božičnimi prazniki je pa dobil novega oskrbnika g. Pavla Oreščnika. Ki mu pomaga ljubezna sestra Tončka. Da je dom zopet zelo dobro oskrbovan, so pokazali božični prazniki, ki je bilo v njem opno gostov in vsi so bili zadovoljni. Tudi za Silvestrovo in novo leto se obeta domu velik pomet. Lepo solčno vreme je kot nalašč za krajše izlete. kakor je Polžev.

V HOLANDSKI VASI

Turist: Kolikor se spominjam od svojega zadnjega poseta, sta stala tu dva mlina na veter, zdaj pa vidim samo ena.

Domačin: Da, go. pod, bila sta dva, toda enega smo morali podreči, ker veter za dva ni dovolj.

Še nekaj lastnosti bajanice

Kako določamo globino — Neznani žarki — Naključje rado odkriva tajnosti prirode

Ljubljana, 31. decembra. Ko sta v božični številki čitali o uspehih barona Codellija z bajanico, ste se gotovo tudi čudili, da pri vsakem iskanju takoj pove, kako globoko pod njim je iskana in kaj baječ utvrdjena stvar. Pri vseh žilah vode smo namreč čitali tudi število metrov, kako globoko bo treba kopati, da pridemo do vode. Res se je tudi izkazalo, da je voda, premoč ali katerakoli stvar tam in tako globoko, kakor je g. iskalec prej suga-

Tudi za DOLOCITEV GLOBOCINE je potrebna bajanica.

Ko iskalec z bajanico začuti pod seboj vodo, gre za znaki bajanice po žili dalje. Ta žila teče nekje v zemlji, recimo, natanko od severa proti jugu. Ko je baron Codelli tako našel tudi smer vodnega toka, gre na levo ali na desno, torej proti izhodu ali zahodu in od tod spet z bajanico v pravokotni smeri na prej ugotovljeno smer vodne žile. Nekaj časa je bajanica popolnoma mirna in mrtva, nekaj korakov dalje pa nenkrat zatrepče in se hoče pogotiti navzgor. Toda nosilec jo zadržuje in jo pri korakanju dalje zadržuje vedno močneje, dokler natanko nad žilo bajanice ne odskoči: prav močno. Gospod baron jo s silo pritiska nazaj v vodoravno lego, gre seveda dalje, a odpor in drgetanje bajanice je vedno slabše in naposled popolnoma preneha. Bajanica je spet mirna, vendar pa nosilec gre z njo še nekaj korakov dalje, ko si je natanko zapomnil, kje je pred žilo in za njo najprej nazaj bližino vode s tem, da se je hotela dvigniti. Da me prepriča, se gospod baron spet obrne in gre po isti poti nazaj v isti smeri, torej pravokotno na smer skritega vodnega toka. Natanko na istem prostoru, kakor prej, bajanica zatrepča, da jo gospod baron mora vedno močneje zadrževati, dokler je prav nad žilo, kjer se mu upira najmočneje, ne izpusti navzgor, od tod dalje pa njena napetost spet pojenja in natanko tam, kjer je prej prvi zatrepčala, spet postane popolnoma mirna.

Razdalja med skrajnima točkama rogovičnega gibanja je, recimo 20 m. Baron Codelli pravi: Deset metrov globoko pridete do vode!

Drugič pa baron Codelli n. pr. mora

POISKATI ZELENKO BLAGAJNO, ki so jo tatovi zakopali nekje na neki njivi že pred večimi meseci. Tatove so zasledovali prepočili in že drugi dan je padel sneg. Izbrani so vsi sledovi in osumljenici so pobegnili srečno čez mejo. Najmlajšega pa vleče sree nazaj, se skesa in pomladi piše policiji, na čigavi njivi je zakopana blagajna. Njiva je že preorana, da nikjer ni najmanjšega sledu.

Policijski psi veselo teka po sledovi začca, na drugi njivi pa spode spet jerebico. Najslabšeji kuža se naposled zažene in prične divje kopati zemljo. Boren krt je žrtev, kase pa nikjer. Baron pa bodi z bajanico po razoru gori in po drugem doli. Pri četrtem razoru že blizu kraja njive bajanica zadržati, dva koraka dalje pa odskoči. Dva koraka dalje je spet gluha. Od katerekoli strani baron poskuša, povsod je razdalja enaka. »Na sredi tega kroga dva koraka globoko je kasa!« Baron Codelli je spet pogodil natanko.

Globina iskanega predmeta je torej enaka radiju kroga, ki ga opiše prvi trepet bajanice. Torej polovico premora polja njegove gibanja, ali pri vodnih in drugih žilah polovico razdalje med skrajnima na smer toka pravokotno ležečima točkama njenega gibanja, ki je enaka razdalji na to ali ono stran od ugotovljene žile.

Stvar pa postane zanimiva in poučna, če si narishemo, kar smo pravkar ugotovili.

Najprej napravimo točko A, ki nam predloži iskano in najdeno stvar 10 m pod površino zemlje. Iz točke A potegnimo navpično, no črto in odmerimo na njej 10 cm, ker delamo v merilu 1:100. Imamo torej razdaljo od točke A pri B, kjer na navpičnico potegnimo vodoravno črto, ki predloži površino zemlje. Na njej na vsako stran odmerimo po 10 cm in obe razdalji obeležimo s črkama C in D. Ko smo zvezali točki C in D s točko A, smo dobili dva enakokraka pravokotna trikotnika ABC in ABD. Nad točkama C in D prične bajanica zaznavati točko A. Nad točko B pa udari najmočnejši navzgor in o tem naznači, da je nad iskanim predmetom A.

Mislimo si še, da je A svetel predmet v vodi. Na pravem mestu bomo videli predmet A le nad točko B, ker žarki predirajo v pravem kotu skozi gladino CD in se ne lomijo. Predmet A vidimo tudi z vseh točk med C in D, čeprav se žarki lomijo, od C in D dalje pa ne več, ker se žarki pri kotu 45° že odbijajo od gladine CD.

Ali morda nimamo tudi pri bajanici opraviti z

NEZNANIMI ŽARKI,

ki se lomijo pri prehodu in gostejšega posrednika — medija, namreč pri stiku zemlje z redkejšim medijem zrakom — na ven. Nad točko A so torej žarki, ki izžarevajo iz predmeta A, najgostejši in zato najbolj delujejo na nosilca, kar pokaže njegov kazalec bajanice z najmočnejšim udarcem navzgor. Če se oddaljujemo od točke B, so lomljeni žarki vedno redkejši, da je bajanica vedno manj napeta za točkama C in D ter v še večji razdalji je pa bajanica popolnoma mirna, ker se žarki odbijajo od podaljškov C in D in ne predirajo več nad površino, da jih nosilec bajanice ne more več razumeti in jih zato tudi bajanica več ne naznači.

Vse torej kaže, da predmeti izžarevajo neke žarke, ki jih pa mi s svojimi petimi čuti ne zaznavamo. To dognanje pa spet kaže, da se človeku skrivajo čuti, ki jih še ne poznamo, vendar jih pa človeštvo že davno služi in jih je razlagalo z nadnaravnimi pojavi.

O tem dognanju ali vsaj domnevi, naju je pa pred nekaj dnevi preverilo naključje, ki z njimi priroda tako rada pomaga svojim prijateljem in jim kaže pota do svojih tajnih čarov.

Ko mi je baron Codelli zadnjič razlagal lastnosti bajanice, sva bila spet v njegovi delovni sobi, kjer je napravil tudi v božični številki pisane poskuse. Kakor je našim čitateljem torej že znano, je pod to sobo velika grajska kuhinja, pod kuhinjo v pritličju je pa spet enako velik prostor, kjer ima stanovanje grajski uslužbenec s svojo ženo.

»Poglejva, če je kuharica v kuhinji« pravi baron in že hodi z bajanico po sobi. Bajanica se res zavijati navzgor in takoj skočim spodaj v kuhinjo, da se prepričam, če je bajanica pokazala prav.

A kuhinja je prazna in temna. Z začudenjem povem gospodarju, da se je bajanica zmotila.

»Ne, ne, zmotila bi bila nemogoča, morda sem pa zmota zagrešil sam. Poskusiva torej, kako globoko pod nama je ta ženska, ki nama jo bajanica kaže.«

BAJANICA JE BILA PA TRDOVRATNA in je tudi še drugič, tretjič in četrty pokazala žensko pod seboj, vedno natanko na istem prostoru. Izdala nama je celo, da je neznana dama dosti nad meter široka in kaj obsejna. . .

»Čudno, kaj je pa to? Poglejva torej, kako globoko je to tajinstveno žensko bitje pod nama. Najprej namreč pri vsakem iskanju koncentriram svoje misli na iskano stvar in na njene značilnosti. Takoj po ugotovitvi, kje je iskana stvar, pa določim globino na ta način, da koncentriram misli na globino.«

Bajanica je pokazala, da mora biti pokazana ženska dobrih 5 m pod nama. Šla sva torej v pritličje.

Spodlivo je gospodarja sprejela mlada ženska takoj pri vhodu. Baron se je začudil, saj je bajanica pokazala žensko več metrov od vhoda. Prostor je pa s steno predeljen na dva dela in gospodar je stopil v drugi prostor, kamor naj je zgoraj kazala bajanica. Tudi ta prostor je bil popolnoma prazen. . .

»Bajanica si naju je privoščila in naju je imenitno potegnila« sem si mislil. Baron je naglo z očmi premeril razdaljo od zidu in od stropa ter pokazal na posteljo:

»Tukaj-le spite vi, v drugi postelji pa vaš mož!«

Začudena ženska je pokazala zobke in plaho prikimala, saj si reva ni mogla razložiti nenadne gospodarjeve preiskave. »Poglejte, tudi postelja, kjer žena spi, izžareva njene žarke! O tem važnem dognanju pa kaj več prihodnjik!«

Toda prijazni gospod baron mi je pričel takoj razlagati nekatere posledice te lastnosti. Povedal mi je, da v Franciji z bajanico zasledujejo zločince, ker njih stopnje izžarevajo žarke, kakor postelja izžareva žarke osebe, ki v njej leži. Dunajčan dr. Benedikt celo trdi, da z bajanico lahko določi obolenja del v človeškem ali živalskem telesu, ker bajanica drugače reagira na inficirane kakor na zdrave dele telesa. Morila je torej bajanica

SORODNICA ZEILISOVE PALIČICE.

Na vsak način bi bilo treba tudi to zadevo preiskati.

»Gospod baron, ali kaj čutite, kadar se bajanica hoče dvigniti?«

»Seveda! Predno se bajanica razgiblje, se mi mislice na podlahtju napno in začutim nekaj krč, nato pa rogovilica odskoči. Pregiba prstov in rok sicer ni videti, prav tako pa tudi sam ne morem spraviti bajanice navzgor.«

Baron Codelli si je zavil rokava in pokazala se je dolga brazgotina zarasle rane. »Iz Afrike« je pojenil g. baron. Rogovilica je prijel samo z dvema prstoma vsake roke, da bi moral opaziti najmanjši gib. Ko je baron prišel nad iskano točko, je bajanica reagirala tako močno, da je odskočila iz rok na tla, a pregiba prstov in rok nisem mogel opaziti najmanjšega.

Drugič je raziskovalec prijel bajanico s

celo roko, kakor jo drži navadno. Tudi sedaj nisem mogel opaziti kakoga pregiba, čeprav je bajanica odskočila prav močno.

»GLEJTE SPODAJ NA PODLAKTJE!«

Predno se je bajanica zavijala navzgor, sem jasno videl, kako se je mislice na podlaktju nategnila, nato se je pa rogovilica pogotila kvišku. Zdelo se mi je, kakor pri puški, ko jo sprožiš s tem, da pritisneš na jeziček. Nato sem vzel vrvice, da bi pomeril, če se morda roki približata ali oddaljita. Res, roki sta se približala za kakoga pol centimetra, da se je vilica stisnila in zato sprožila kvišku.

Nosilec torej začuti krč v rokah, predno se bajanica pože kvišku. Ta krč prime nosilca vedno, ko se približa iskani stvari.

»Krč pa lahko povzročim sam« razlega baron, »toda zelo težko in z velikim duševnim naporom. Večkrat se sploh ne posreči! Kakor se krč pojavi tudi proti moji volji vedno, ko se bližam iskani pred-

Smrt kosi med Slovenci v Ameriki

Samomor in žrtve nesreč — Pijani avtomobilisti zavozili v hišico — Novi grobovi

V Clevelandu so naši nedavno mrtvega Rudolfa Mraka. Obesil se je doma v kleti. Bil je že del časa brez dela, iz obupa je jel popivati, da ga je žena z 2 letno hčerko Margaretto zapustila in se preselila k sosedom. Doma je bil pokojni iz Gornjih Brd na Gorenjskem, od koder je prišel v Ameriko l. 1910. Star je bil šele 35 let. — Vlak je v Clevelandu do smrti povozil Andreja Režka. Pokojni je bil star 64 let, po poklicu čevljar. Bil je gluh, kar je povzročilo njegovo tragično smrt. Na železniškem križišču ni slišal vlaka in tako se je zgodila nesreča. — V kraju Library je podlegla težkim oklepinam Franciška Ritonja, stara 42 let, doma iz Dolžafara Stopiče. Kot dekle se je pisala Brule. V Ameriki zapuša dva moža, dva otroka in sestro, v starem kraju pa dve sestri in dva brata. — V Clevelandu je postal žrtev brezvestnega voznika Stefan Li-kovič, rojen leta 1892 v Doblicah pri Ljubljanu. Doma je zapustil mater in več sester, dve njegovi sestri pa živita v Ameriki.

V kraju Ironwood je v rudniku podsulo rudarja Janeza Lukasa. Ko so ga odkopali, je bil že mrtve. Pokojni je bil star 70 let. — Pijani avtomobilisti so zavozili v Clevelandu neke noči v hišico Matevža Petka. Mož je sedel sam v obednici in se je silno prestrašil, ko se mu je hišica stresla kakor da je udarila v njo strela. Avtomobil se je zaletel v njo s tako silo, da jo je dvignil na štiri palce in tudi nekoliko pomaknil nazaj. — V Clevelandu je skočil z železniškega mostu in se ubil Janez Bok, samec, rojen v Brezah pri Ribnici. Star je bil 41 let.

V Clevelandu sta umrli slovenski pionir Anton Zakrajšek, po domače Tekave, star 64 let, doma iz Dvorske vasi, fara Velke

metu, ki imamo n. pr. strnjene misli, tako je z najhujšimi vojo in največjo napetostjo misli, takorekoč s sugestijo izzovem krč, ne da bi pri tem našel stvar. Moram pa zelo dolgo koncentrirati svojo energijo in vendar gre le redko, vedno se pa bajanica sproži takoj, ko pridem na pravo mesto. Krč v podlaktju in zapestju torej ni nameravana reakcija misle, temveč ga izzovejo nevidni žarki, ki jih živčevje zazna.

Po teh poskusih in pojavih nam bajanica ni več magična paličica z nadnaravnimi lastnostmi, temveč samo doslej nerazumljivo in napojasnjeno razodetje vsemogočne prirode. O tem bomo pa pisali v prihodnjih člankih, ko povzame besedo sam baron Codelli.

»In prihodnjik bova poiskala tudi

ZLATO NA GOLOVCU,

kaj ne, gospod baron?« »Zakaj pa ne, vendar nam geološka karta v Golovcu ne obeta zlata. Pa pri tej priliki tudi napišite, da je napačna sodba, ki je splošno razširjena, da na zlato bajanica najbolj reagira, ker v resnici prav na zlato bajanica reagira manj nego na druge stvari. Tudi so prej nekateri iskali zlato z zlato bajanico, srebro s srebrno i. t. d., vendar pa tvarina bajanice prav nič ne vpliva, ker je samo kazalec nosilčevih zaznav.«

Ante Gaber.

Škofjeloškega Sokola in eden najdelavnejših, ker najpoštenjše in najboljše poudarja v okraju. Vsa svetla tradicija narodnostnega poleta, ki je tako žarko prevajala družinskega poglavarja, še danes v Škofji Loki globoko spoštovanega in čislaneja, je prešla tudi na posameznika go. Filsovo edino hčerko Mileno, ki sta dala dolga leta nuditi Sokolu vso svojo naklonjenost, v besedah in dejanju. Vse od poročke dalje je delala ga. Filsova pri ženskih oddelkih Sokola, bila je neomajna, neustrašna in odločna, v njenih nazorih je ni mogel oinajati nihče. Zgodnja leta sicer ni več vzdržala, a njeno srce in duša sta še vedno živela v živem zanimanju za vse, kar se je sukalo okrog napredne in narodne Škofje Loke. Prava dama, širokega obzora, je bila tudi vseskozi vneta čitateljica naših listov.

Smrt jo je iztrgala iz naše srede. Res da, v čestitki starosti 79 let, a spomin na njen veliki duh, ki je Škofji Loko lahko za zgled, bo živel med nami. Ge. Filsovi ohranimo najčastnejši spomin, hčerki go. Mileni pa izrekamo naše globoko sožalje!

Premiera izvirne spevoigre

Murska Sobota, v decembru.

Po tednih velikega truda, poštovnevalnega dela in pripravi je Pomlad R. K. vpriporil mladinsko spevoigro »Slavček«. Snov je vzel avtor M. Ferjan iz težkega rudarskega življenja, iz slabih družinskih razmer. V 3. dejanju nas popelje v svet sanj — zlatih rudokopov, ker z zlato rudo hoče prinesiti Slavček mamici zdravje in bogastvo. Slavček se ne vrne več domov, temveč odide z mamico v nebesa.

Igro je uglasbil prof. U. Justin. Igro je zelo poživela glasba, ki je bila zložena za mladino tako, kakor jo more le ona sprejemati in podajati. Že v I. dejanju se je pokazal skladatelj mojstra, saj je pesem poptonika na odprti sceni žela pohvalo. Pri rajanju in petju otrok je glasba prav presrečno vzeta po narodnih motivih. V II. dejanju je umiranje Slavčka simbolično predloženo z glasbo, ki marsikomu privabi solze v oči. Višek doseže igra v II. dejanju. Glasba nas popelje v deželo bajk in želja. Mali palčki teka po ritmu orientalsko-bajne muzike in prinašajo težke kepe zlata. Iz zlatih rudokopov se čuje pesem palčkov-rudarjev, ki tolčejo s težkimi kladi po zlati rudi. Po delu opravijo pridni delavci najprej svojo večerno molitev, nakar se zabavajo. Mali metuljčki razvedrujejo z ljubkim baletom mrko čelo kraja zlata dežele. Ko pride čas počitka, vlija Zvezdana usnava trudne rudarčice. S svojo pesmijo je v vseh zapustila najlepši svet. Dejanje se zaključuje z odhodom mamice in Slavčka med nebeske krilatce ob zvokih harmonij in mladinskega zbora, ki zapoje pesem materske ljubezni, žrtvovanja in se izlije v močniti Hozana.

Delo, prežeto z otroško udano ljubeznijo in zaupanjem v bodočnost, je vpriporil P.R.K. murskosobotske gimnazije in osnovne šole s sodelovanjem gimn. pevskega zbora, in mladinskega salonskega orkestra. Lepo je uspela prireditelj — ki so jo dvakrat ponavljali — namenjena v podporo najsiromašnejšim. Posebej pa je še treba poudariti in pohvaliti trud avtorja Milana Ferjana, učitelja osn. šol in skladatelja Ubalda Justina, prof. glasbe na dr. real. gimnaziji, ki se nista ustrašila napora in obogatila slovensko mladinsko literaturo s novo igro.

V Pariz je hotel

Jesenice, 30. decembra. Na jesenskem, tako zvanem mednarodnem peronu, kjer se stekajo železniške niti od vseh krajev sveta, so videli ljudje za praznike prav zanimiv prizor. Zajeli so mladence, ki je hotel, seveda brez dokumentov, in povrh še zastoj, naravnost v Pariz. Fant, ki si je pripravil skromen prostorček med osmi vlaki, ki prihaja na Jesenice okrog 22.30 in služi za neposredno zvezo s Parizom je opazil službojoč železničar pri običajnem pregledovanju koleseja. Nekaj premikajočega se je odražalo, ko je posvetil z lučjo pod voz in brž mu je bilo jasno, da jna pred seboj potnika svoje vrste. Policijskim organom se je prikazal možki, ki je vzbujal kaj slab vtis.

Malenič, doma iz bivše Stajerske, 25 let star je naravnost drgetal od mraza. Povedal je, da je hotel v tujino, v Pariz, ker doma ni našel zaslužka. Med vožnjo se je pod vagonom, kjer je bila vožnja vse prej nego prijazna, silno umazal s sajami in je bil po obrazu bolj podoben dimnikarju nego potniku. Z odkritjem so mu bili seveda vsi računski prekinjaji, kajti oblasti v takih primerih ne poznajo šale in fant je moral na stražnico, potem pa v zapor.

Iz Ljutomera

— Stanje bolnega poslanca Lukačiča. Narodni poslanec Lukačič, ki si je zlomil nogu, kakor smo že poročali, je sedaj v domači oskrbi pri Mali Nedelji. Nogo ima v mavcu. Bolnik se počuti boljše in ga obiskujejo vsak dan njegovi politični prijatelji, ki mu žele, da bi se čimprej zdrav vrnil med nje.

— Nove električne napeljave v srezu. Poročali smo že, da se je začelo pri nas precej živahno gibanje za elektrifikacijo nekaterih vasi v srezu. Vprašanje elektrifikacije Krizevcev in sosednjih vasi je padlo v vodo, ker so računali, da bi jim transformator postavila radgonska opekarna v Borecih, ki pa se ji to ne zplača, ker tak ne obratuje. Sedaj je v resnem projektu napeljava električnega toka iz Ljutomera v Strigovo in Razkrižje, kjer so že vse priprave za sklenitev pogodbe v teku in se je že tudi ugotovilo, katere hiše bi imele električne napeljave.

— Lepa prireditev naših študentov. Naši študentje so priredili na Stefanovo v Straserjev dvorani lep koncert. Poleg sodelujočih, ki smo jih v našem listu že omenili, so nastopile tudi sestre Strarjeve, ki so žele poleg vseh ostalih velik aplavz. Prirediteljem k lepi prireditvi čestitamo.

Sport v Ljubljani pred 60 leti

Kako so ga študentje gojili in kako so zanetili ogenj na gradu

Ljubljana, 31. decembra. V tistih idiličnih časih smo ljubljanski študentje gojili samo štiri športe: Na gradu in pri Kolizeju smo od pomladi do jeseni ob prostih popoldnevih bili žogo in »svinjsko pasli«, pri »Sokolu« telovadili, poleti se hodili na »Pasji brod« kopati, po zimi na »Kerne« drsat, v privatne hiše pa plesat. Poleg tega pa je obstajal med ljubljanskimi realci (zvanimi takrat »Stahlfuchs«) in med nekaterimi gimnazijci »naprednega kalibra« — kot postranski šport — star bojni načrt (ki se je pa vsako leto pomavljal), da so se hodili po vsakih eksercijah in drugih primernih (!) dneih — pod tirolski gozd — tepst, kjer so bili gimnazijci po navadi — tepni! O takih »dvobojnih« in bitkah pa šolska ravnateljstva niso ničesar zvedela, ali pa vedeti — hotela! . . .

Stalni kader pa nas je n. pr. izmed gimnazijcev in učiteljskihnikov bil, ki smo hodili na ljubljanski grad zoben bit, »svinjsko pasto« pa — kadit. Takrat sedaj bit »Regali« gaje na vrhu onstran starih »šance« še ni bil zasajen. Pa smo hodili ob prostih popoldnevih, — ki sta bila takrat sreda in sobota, — na imenovano planoto redno ta svoj šport gojit, pri čemer nas je sempatja kak policaj motil, ki je prišel vsake svete čase na grad patrolirati in za »sumljivimi« tipki rekognoscirati. Bili se ga pa ni smo dosti; sicer smo pa imeli na starih šanah stalno stražo (kakor gamsi!), ki je »zabrligal«, čim je kaj sumljivega zapazila.

Tako so nam študentom tekli meseci in leta ob športu. Študirali smo pa od gorke spomladi do konca šol. leta mnogi v zgodnjih jutranjih urah eni v tirolskem gozdu, drugi pa na pobočju pod gradom, kjer smo si napravili na drevu (med rogovilico) udobne seže, kjer nas nihče ni motil! — Stare žence, ki so hodile zjutraj v grada v šenkclav v cerkev in čule godnjanje na drevu, so bržkone mislile, da smo kakšne — gorile! . . .

Zvečer nekega jesenskega dne pa šine po igri dvema igralcema v glavo razposa-

jen načrt, rekoč: »Fantje! dajmo tamle na vrhu tistole suho travo zažgati, potem pa bežimo!« — Rečeno — storjeno! . . . Toda — kam bežati, da nas nihče ne zasaja? Pa stavita brž dva predlog: »Kar doli na cesto in za gradom ob Gruberjevem kanalu proti Kodeljevemu! Nato sta travo zažgala, zatem smo jo pa »ucvrli« vsi doli, kolikor so nas noge nesle! . . . Med begom smo se pa ozirali nazaj, iz radovednosti, kako — trava gori, obenem pa tudi po tem, če ne teče — noben policaj za nami! . . .

Trava je seveda gorela kot slama, in ker čuvaj na stolpu ognja ni videl tudi ni — streljal. Na po ogenj je trajal le kakih 15 minut, ker je ploskva s tisto travo merila vsega skupaj kakih m2. Toda naš strah drugi dan v šoli! Vsa se je bal, da bo zdaj pa zdaj stopil v šolo kak policaj in požvedoval po zažganih. Ko ni bilo cel teden nič sumljivega, smo svoj »šport« na gradu zopet nadaljevali, pozneje pa smo se pridružili »armadi«, ki se je hodila pod Tivoli s »stahlfuchs« tepsti! . . . Pri »Sokolu« pa smo telovadili takrat štiri leta v Mundovi hiši v Gradišču pod stari Mandičem, pozneje pa pod Janušem. V ljudski šoli smo imeli pa za učitelja telovadbe nekega Prusa Schäfferja, ki ni njega nismo nič razumeli, on pa — nas ne! . . . Zato smo kar po svoje telovadili! . . .

Spominu vrle Sokolice

Škofja Loka, 30. decembra. Na sveti večer je izdihnila svojo blago dušo ga. Ivanka Filsova, vdova po škofjeloškem učitelju Filsu in biva posetnica. Smrt vrle Sokolice je globoko presunila škofjeloško narodno javnost, ki je imela v pokojnici svojo najboljšo in najodločnejšo zagovornico. Od nekdanj je veljala Filsova domačija na Mestnem trgu za narodno zavodno in napredno. Po svojem prvem soprogu Martinu je podedovala pokojnika ljubo dvonadstropno hišo, ki je zdaj last Oskrbe hranilnice in posojilnice, vnovič pa se je poročila z učiteljem Slavkom Filsov, ki je bil dolgo vrsto let starosta

Planica

nam pripravlja skakalni naraščaj

S sistematično vzgojo in delom naj postane dolina Planice jugoslovensko središče za vežbanje smuških skakačev in letalcev

Ljubljana, 31. decembra.

Kdor je bil za praznike v Planici in je opazoval živahno vrvenje na skakalnicah, si je moral misliti, da smo pri nas s skakači preskrbljeni za dolgo vrsto let. Toda zmotil se je. Jugoslovenci v tem pogledu nismo prav nič na boljšem kakor drugi narodi, ki razpolagajo sicer z dobrimi smučarji, a je med njimi zelo malo dobrih skakačev. Edini narod na svetu je Norveška, ki se more pohvaliti, da ima več dobrih skakačev kakor vse ostale države skupaj. Norvežanom ležijo smuški skoki pač v krvi in je pri njih ta panoga toliko kakor na pr pri nas izlet v hribe. Tam skače vse, četudi le na 10 ali 15 meterskih skakalnicah. To je tudi razlog, da imajo Norvežani izredno mnogo prvotnega naraščaja in jim je primat v tej panogi zagotovljen še za dolgo vrsto let. Drugod po svetu so namreč dolga leta popolnoma zanemarjali vprašanje pridobivanja naraščaja v skokih. Šele sedaj so povsod sprevideli, da morajo začeti drugače in so se z vso vnetostjo vrgli na delo. Tudi pri nas se obetajo v tem pogledu boljši časi in morda bo že prihodnja zimska olimpiada pokazala, da v skokih nismo več med zadnjimi, kakor smo bili še v Garmischu.

Prvak naših skakačev Albin Novšak

Udruženje smučarjev Planica si je zahtevalo nalogo, da pridobi čim večje število skakalnega naraščaja in ga izvežba v uporabne tekmovalce. Sicer so se že drugi klubi trudili in se še trudijo izvežbati dobre skakače, vendar njihova akcija ni bila zasnovana velikopotežno in širokogrudno. To, kar smo imeli priliko videti o praznikih v Planici, nam daje najboljšo upanje in obenem zagotavlja, da se je letos prav za prav prvič pričelo s sistematičnim delom za pridobitev tako nujno potrebne naraščaja v smučarskih skokih.

Skakalna šola v Planici, ki je dostopna brezplačno vsakomur, tudi inozemcem, razpolaga zdaj s skakalnico za 15 m, ki leži tik poleg železniške proge, dalje s skakalnico za 25 m, ki je bila že lani v obratu,

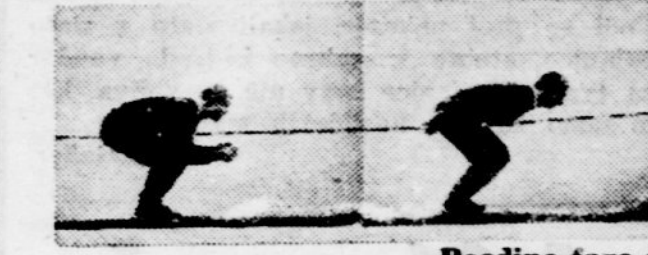
Nov smučarski dom v Planici

a so jo letos povečali od 20 na 25 m, skakalnico za 40 m, ki je bila letos provizorično zgrajena pod Cipernikom prav blizu doma in končno še veliko za 65 m z dvema zaletoma. S temi skakalnici smo mogli nuditi vsem smučarjem sistematično vzgojo in jim dati priliko, da se tudi v tej smučarski panogi dobro izvežbajo. Kakor že omenjeno, ni bil položaj v tej panogi edino pri nas neugoden, temveč velja to splošno za vse srednjeevropske države, ki trpe vse na pomanjkanju naraščaja. Ko se je vrglo v javnost opravilo, da je vzrok pomanjkanja naraščaja v preneglem napredovanju velikih skakalnic, je število novih skakačev še bolj padlo, ker ni nihče ničesar ukrenil, da bi odpomogel pomanjka-

nju. Če hočemo biti iskreni, moramo priznati, da je bil v resnici glavni vzrok

POMANJKANJE PRILIK ZA TRENING

in to ne samo pri nas, temveč celo v Nemčiji, ki se je na zimsko olimpiado pripravljala tako, kakor nobena druga država. Gradila je namreč številne in mogočne naprave, ni pa vodila računa o potrebah prav tako oskrbovane skakalnice, kakor mora biti negovana proga ali tekalnice za lahko-atleta, da lahko vsak čas trenira.

Poedine faze smuškega skoka

Šola v Planici bo skušala s svojo organizacijo odpomoci pomanjkanju prilik za trening in sicer s primerno stopnjevanimi in primerno zgrajenimi skakalnici, kakor tudi s stalnim vsako dnevno vzdrževanjem skakalnic za takojšnje uporabo. Ker so snežne prilike v Planici izredno ugodne in leže skakalnice takorekoč v vasi, je dana tekmovalcem prilika, da morejo trenirati, četudi imajo le en dan na razpolago, pa naj bo to nedelja ali delavnik.

Kadarkoli bo kdo prišel na trening, bo imel na razpolago skakalnico in trenerja.

PRIDOBIVANJE SKAKALNEGA NARAŠČAJA

Toda, pri vsem tem bo posvečala šola glavno pozornost vendar mladini. Enako, kakor delajo mojstri v skokih Norvežani, moramo tudi mi pričeti pri 10. letih, da si deca že v zgodnjih letih pridobi pravičen stil, sigurnost v doskoku in primerno obvladovanje telesa in smuči v zraku. Organizatorji skakalne šole v Planici računajo, da se jim bo posrečilo zainteresirati vse vasi od Jesenice do Ratače — njim so skakalnice najlažje dostopne — upajo, da bo v 3 do 4 letih na razpolago precejšen kader prvotnih skakačev, ki bodo tudi stilično dovršeno obvladali skoke.

Lani je bil v tej smeri napravljen poizkus, toda slabo vreme je omogočilo šolo komaj dober mesec. Letos posluje šola že od 15. decembra dalje in je imela že do božiča okrog 40 udeležencev, med njimi nad polovico v starosti od 12 do 15 let.

KAKO POSLUJE ŠOLA

Mladina ima zjutraj najprej specialno gimnastiko, sestavljeno s posebnim ozirom na skoke, zatem pa mora vsak udeleženec napraviti dnevno 8 do 10 skokov. Zaenkrat se udeležuje treninga redno mladina iz Ratače, prihajajo pa tudi že iz ostalih vasi. Trening bo znatno olajšan, ker si je šola

da med sportnimi narodi še ne zavzemamo mesta, ki bi ga lahko.

SOLA ZA SMUŠKE POLETE

Se nekaj mi je ležalo na srcu. Nehote sem se ozrl proti veliki skakalnici, ki je bila kakor znano, pri FIS odpravljena, kar je zbudilo v vseh smučarskih krogih velikansko pozornost in nemalo začudenje. Nisem je mogel videti, zastrta je s smrekovim gozdom, ki se dviga za domom. Kaj bo z njo, ali bo res prepuščena zobu ča-

sa, ko je pogoltnila toliko denarja? Saj smo vendar slišali o smučem letenju, razen tega sem pa videl še malo prej pridne roke na doskocišču in pičice visoko tam gori na zaletu, ki so kakor mravlje marljivo tekale in brskale po snegu! Dobil sem vtis, da je takoj uporabljiva. Menda so mi brali moje misli na obrazu:

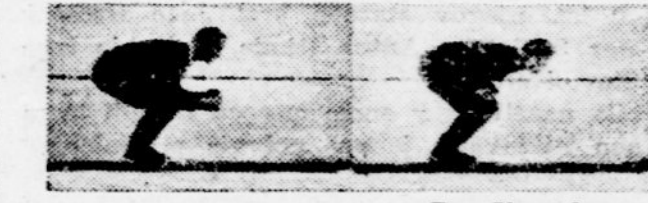
— Potrpite, vse lepo po vrsti in v svojem času, in res:

SMUŠKA — LETALNICA

Če bodo snežne prilike kotkor toliko zadovoljive, bo v drugi polovici januarja pričela poslovati tudi šola v smučskih poletih. Velika letalnica (nisem se navedel zmotil, da prav tako mi je bilo rečeno: letalnica in skakalnica) je pripravljena. Potrebne pa še snega, ker so vidne na njej pregrade, napravljen za zavarovanje snega, da bi zaradi velikih strmin v plazju ne zdrknili z nje. In res, sem videl malo prej nekakšne vrste plot, ki ga prejšnja leta ni bilo, niem si pa znal razložiti njegovega pomena. Torej pregrade ali nekakšni nasipi zoper plazove in ne, kakor sem slišal ob vznožju skaka ... se pravi letalnica, kjer sta se pogovarjala dva silno učena smučarja iz vzhodnejših delov naše kraljevine. Da bu lakše breznal i se ne bu zaletel vu tribinu — buš videl da bum imal praš — Torej prijatelj: praš ne buš imal pa brez zamere.

Malo dalje od 40 metrske skakalnice namerava USP zgraditi še smuško letalnico, ki naj bi bila priprava za tiste smučarje, ki se že bavijo tudi z letenjem, da bi lahko trenirali najprej na manjši letalnici in šele s te prešli na veliko. Če bo le mogoče, bo USP do leta 1937 na letalnici provizorno zgradilo:

— z zračno kaulusid-jiz, mlhwy mlhwy m m
V Planici se dela torej s polno paro. Kar se je govorilo na kongresu FIS, da morajo biti tam, kjer so velike skakalnice, na razpolago tudi male, se je v Planici v polni meri zgodilo. Menda ni nikjer drugje v

Poedine faze smuškega poleta

nabavila 50 parov kompletnih skakalnih smuči, ki jih dolo sposobni a siromašni skakači na uporabo za celo sezono. Kakor znano, vodi šolo naš prvak Albin Novšak, ki se je sodeč po nedavnih otvoritvenih tekmah na 25 metrski skakalnici, izkazal za izbornega trenerja. Je to obetom pri nas prvi poizkus, da se je pritegnilo k vodstvu stalne šole za tekmovalce tudi domačega trenerja. Mimogrede bodi omenjeno, da se je norveški trener Jensen zaradi obolosti nekaj dni zakasnil, bo pa v kratkem prišel in bo skupno z Novšakom vodil trening.

KAMEN DO KAMENA...

Vse planiške skakalnice so zgrajene točno po načrtih ing. Bloudka in preračunane tako, da tvorijo za trening celoto in da se tekmovalci, ki se usposobi za uspešno skakanje na skakalnici za 65 m in pridobi na nji zadostno sigurnost, lahko mirno posveti treningu v smučskih poletih. Po načrtih šole ne sme noben udeleženec trenirati na večji skakalnici dokler ni absolvirati primerne števila skokov z uspehom na skakalni za 25 m.

Za udeležbo v skakalni šoli ni treba udeležencem nobenih formalnosti in izkaznic. Zadoštuje da je dotični v smučanju zadostno izvežban in da ima veselja za skakalni sport. Dostikrat je že padel očitek, da bo planiška skakalna šola pobrala vsem klubom, zlasti pa gorenjskim, ves skakalni naraščaj in ga spravila v svoj klub. Zato smo se posebej zanimali za to vprašanje in moremo na tem mestu mirne duše ugotoviti, da so cilji, ki so si jih zastavili organizatorji planiške šole, v vsakem pogledu nesebični in idealni. Udruženje smučarjev Planica namreč po svojih pravilih ne sme imeti nobenih verificiranih skakačev ali tekmovalcev sploh. Svojo šolo je namenilo vsem organiziranim in neorganiziranim smučarjem, ker želi zainteresirati čim večje število smučarjev za ta sport. Absolventi šole se bodo potem po svoji volji opredelili za klub, ki jim najbolj odgovarja, kakor vidimo torej, ne mora biti nobenega govora o morebitnem klubstvu, ki je v našem sportu prav gotovo eden glavnih vzrokov

Iz Poljčan

Nov grob. V Studencih pri Poljčanah je nenadoma preminul 71letni posestnik in kovar Matuš Alojz. Še pred enim tednom je bil s svojimi tovaršmi na lovu prav dobro razpoložen, opoznan je bil da lež naokrog, zlasti pa tovarših lovcih, kar je dokazala izredno lepa udeležba pri pogrebu, ki so se ga med drugimi korporativno udeležili poljčanski gasilci. Lovci so mu v slovo pri odprtem grobu oddali častne salve. Zanimivo je, da njegova 97letna mati še živi čvrsta v Slov. Bistrici. Počeljujku blag sponzo, preostakim naše sožalje!

Iz Celja

Velika skala se je odrgala pred dnevi na Starem gradu in je zgrmela po potoku čez cesto v Savinjo. Skala je polomila več dreves. K sreči pa ni bilo takrat na cesti pod Starim gradom nobenega človeka ali pa voza. Treba bo pregledati ves teren gorj do grajskih razvalin in ukreniti vse potrebno, da skala ne bodo več ogrožale ceste in človeških življenj, kakor je bilo to pred leti.

II. AKADEMSKI PLES

„SLOGE“

9. januarja Narodni dom

RONNY JAZZ

— Žrtov napadalec. Ko se je vračal šiletni posestnik sin Ivan Hudej iz Tera pri Ljubnem v ponedeljek domov, sta ga v Teru napadla neki posestnikov sin in neki dmnar iz Ivanja pri Ljubnem a kolj ter mu zlomila levo roko in ga poškodovala tudi po glavi in vsem telesu. Hudeja so oddali v celjsko bolnico.

I. PLES ABSOL. DRŽAVNIH TRGOVSKIH ŠOL BO V TOREK 5. JANUARJA V NARODNEM DOMU VLJUDNO VABLJENI!

— Umrla je v Zagradu pri Celju 45letna dmnarica Marija Zupancova. v celjski bolnici je bila umrla triletna hčerka zasebnice Milena Kostova iz Kasaz pri Petrovcah.

— Gostilničarski ples v Celju: Združene gostilničarje in kavarnarje v Celju, proslavljajo letos 50 letnico svojega obstoja. Iz tega povoda priredijo nočnejši, gostilničarji in kavarnarji v Celju, dne 5. januarja 1937 zvečer v hotelu „Union“ v Celju I. gostilničarski ples in jubilejno veselico. Vse priprave so v teku. Godbo preskrbi dva priprajena godbena zbora. Plesni prostori so obširni. Veselični odbor bo skrbel za najboljša jedila, pijačo in točno postrežbo. Veselični odbor vabi najljubše cenjeno občinstvo od blizu in od daleč na to izredno prireditve.

Kemični institut v tuji predavalnici

Predavatelji in slušatelji nimajo v njem niti najprimitivnejših pogojev za svoje delo

Ljubljana, 31. decembra.

V zadnjem času se mnogo piše o prostorih, v katerih je kemični institut naše univerze. Povsem je razumljivo, da napravijo ti prostori neprijeten vtis na vsakogar, saj so v kletnih prostorih, ki so bili sicer mojstrsko predelani, a so le podzemni. Razni tehnični problemi, n. pr. problem zračnega prostora je v tem primeru mnogo bolj otekočen, kot pri zgradbah zidanih v tem namene. Pravo sliko poizvedljivosti pri delu v institutu si lahko ustvari le oni, ki primerja to, kar nudijo prostori in materialna sredstva zavoda, s produktivnim delom instituta. Ko govorimo o institutski knjižnici, ne smemo videti le prostora v katerem je, temveč tudi znanstvena dela instituta, shranjena v tej knjižnici.

Slušatelj, ki se posveti študiju kemije, dobi od tega dela svojo vzgojo v laboratorijih in v predavalnici. Radi preobrnosti splošne razlage ter opisa teh prostorov, težko pri delu itd., se bomo omejili le na opis predavalnice in dela v zvezi z eksperimentalnim predavanjem.

Predavanja se vrše v kemični predavalnici I. dr. real. gimn. v prilici. Le uvidevamo, da predavalnica v gimnaziji in profesorje kemije G. M. Prezija se mora kemični institut zahvaliti, da je predavalnica kljub temu, da jo gimnazija dnevno rabi, vedno pravočasno prosta in se v njej lahko vrše priprave za predavanja.

Predavalnica je v prilici zgradbe, predavalni laboratorij pa v kleti. Ta je tako tesen, da je pred predavanjem in po njem natrpan z inventarjem, ki čaka, da ga odnese v predavalnico, oziroma so ga že uporabili pri demonstraciji in ga je treba pomiti in shraniti. Omare, v katerih hranimo inventar, so deloma v predavalnem laboratoriju, deloma v predobli, v zunanjem hodniku instituta in v predavalnici sami. Ze iz tega sledi obširnost manualnega dela, ki je potrebno, da znosijo v laboratorij vse predmete, potrebne za demonstracijo. Dotacije instituta so malenkostne. Eden in isti del aparature mora služiti več namenom. Vsako aparaturo je treba vedno ad hoc sestaviti, v laboratoriju demontirati, na taseh prenesti v predavalnico in tam ponovno sestaviti. Pot do predavalnice je skrajno nerodna, vodi skozi pet vrat, tri hodnike, dvoje stopnišč in dvorišče. Neizogibno je, da se pri prenašanju od časa do časa kaj razbije, a kako neugoden je položaj za demonstracijo, ako mu tik pred eksperimentom manjka del aparature, za katerega nima nadomestila, to ve le oni, ki se mu to dogaja. Poleg ne sestavljenosti aparature in kemikalij je treba prenesti v predavalnico tudi vse najenostavnejše pripomočke, ki so sicer na razpolago prav v vsakem laboratoriju. Nemogoče jih je namreč shranjevati v predavalnici, zakaj potrebni so za laboratorijsko delo, ker nimamo duplikatov.

Razen navedenih tehničnih težav moramo upoštevati tudi kvarni vpliv dela pod takimi pogoji na zdravje predavatelja, oziroma predavalnega asistenta. Za pripravo predavanja je treba tehati v lahki delovni obleki iz predavalnice v laboratorij in obratno čez dvorišče ob vsakem vremenu: v dežju, vročini, snegu, ob veliki temperaturni razliki.

Sama predavalnica je v predvojnem času odgovarjala namenu. Danes ne nudi tega, kar se zahteva od predavalnice za eksperimentalno kemijo, posebno onih na univerzah. Ne le da je predavalnica zastarela, težkoče so tudi v tem, da je kemični institut gost v tem prostoru, da ima iz kletnih prostorov napeljan svoj plinovod in svojo elektriko z eno samo žarnico nad delovno mizo. Kako je to neprijetno, vidimo pri predavanjih ob večernih urah; na delovni mizi je sicer prav lepa svetloba, ostali prostor

— Nesreča ne počiva. Ko je 30letni posestnik Jože Narak s Loznice pri Zalcu v torek vozil gnoj, je padel na cesti tako nesrečno, da si je zlomil nogo. V ponedeljek je padel 26letni delavec Alojz Bračun iz Brezna pri Humu ob Soli v neko jama in si zlomil nogo. Istega dne okrog 13. se je 9letni dmnarjev sin Josip Podkrajšek iz Dramelj igral pri posestniku Francu Katčniku v St. Iliju pri Dramljah pri stroju za rezanje krme. Stroj je dečka zgrabil za levo roko in mu zmečkal Mirj prste. Ko je Ma Sletna posestnikova hčerka Ivanka Vodovnikova s Polzele v ponedeljek dopoldne tepežat k nekemu posestniku v Novi vasi v celjski občini, je posestnikov pes, ki je bil na verigi, popadel in močno poškodoval po desni nogi. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

2. januarja

POD POKROVITELSTVOM NJ. VEL. KRALJA PETRA II.

II. akademski reprezentativni ples

CELJSKI DOM — RONNY JAZZ

pa je v poltmi, kar slušateljem otežkoča zabeleževanje in ogled kurzirajočega demonstracijskega materiala. Delovna miza, ki služi eksperimentatorju in predavatelju, je tako majhna, da se na njo ne more postaviti več kot tri aparature, ostale, ki čakajo deloma postavljene na sosedni mizi, je treba sproti prenašati na delovno mizo in tam zopet sestavljati. Miza je pokrita s svinčeno ploščino in zvezana z zemljo z vodovodom; to otežkoča delo z električnim tokom. Digestorij je prizan na steni za delovno mizo in ne odgovarja svojemu namenu, ker se z zadnje strani radi stene ne more do njega; delo pred digestorijem zakriva pogled na eksperimente v njem, delo s strani pa je omejeno le na dosegljivo razdaljo.

V tej predavalnici je treba prav hitro sestavljati potrebne aparature, takoj po predavanju razstaviti, odnašati v klet pomivati in shranjevati v raznih omarah do druge uporabe: v vse to, ponovno povdarjam, v naglici, ker se univerzna in gimnazijska predavanja vrste drugo za drugim, zahtevajo pa čistega kemijskega preparativnega dela.

Delo v institutu ima svoj zaključen krog. Večkratno isto delo, kot posledica pomanjkljivosti in nedostatkov, je neproduktivna izraba energije, ki bi se jo lahko usmerilo na znanstvena raziskavanja; vsakdo namreč, ki dela na univerzi ima željo in ambicijo, udeleževati se znanstveno in to je glavni cilj njegovega dela.

Apeliramo na merodajne činitele, da se ta nevarni položaj odpravi in odpravi z zgradbo odgovarjajočih prostorov ter ustvarijo nove zdrave razmere kot podlaga uspešnega dela.

Iz Maribora

— Srečno novo leto želi vsem mariborskim narodnikom, čitatelem in inšerentom podružnica „Slovenskega Naroda“ v Mariboru.

— Povečanje vinarstva in sadjarstva šole. Znano je, kako važno vlogo igra banovinska vinarstva in sadjarstva šola v Mariboru na polju kmetijskega v celj Sloveniji. Zadnje čase je pokazala potreba povečanja te važne ustanove. Zato je banovina kupila od nekake avstrijskega samostana 57 ha veljko posestvo „Racerdvor“ blizu Maribora. Tako bo dobila vinarstva in sadjarstva šola potrebna zemljišča, kjer bodo zgradili tudi nekaj novih zgradb.

— 888.625.1257. Letos je umrla v Mariboru 883 oseb, poročilo se je 625 parov, rodilo pa 1257 otrok. Zanimivo je, da so se vse številke zvečale napram lanskemu letu.

— Osebnost. Ravnatelj Jugoslovanske udruženje banke g. Bogdan Pogačnik iz Maribora je odlikovan z redom jugoslovanske krone IV. stopnje. Čestitamo!

— Preiskava v šentiljskem umoru je za ključena. Včeraj je preiskovalni sodnik zaslišal mariborske trgovce, pri katerih je morje Karl Adler spravil v promet oropane tiskoke.

— Skozi okno je skočil. Ko je včeraj zjutraj zagledal 14letni Ferdo K. v Vrbanovi ulici 2. straznika, je pobegnil v sobo, se zaklenil in skozi okno okno prvega nadstropja. Dečku se ni nič pripetilo. Ferdo je neznan kam pobegnil, ker bi moral a straznikom v pobojševalnico.

— Začetek silvestrske predstave „Ples v Savoyu“ ob 21. Na novo nastopi pri tej predstavi Jelka Igličeva, ki si bo s svojimi lepimi petli gotovo spet takoj osvojila občinstvo. Poje partijo Madeleine. Kdor kupi pri tej predstavi vstopnico za sedež, dobi listek, ki ga upraviči do žrebanja o polnoči. Izžrebala se bodo tri noveletna darila: prašček, gos in zajec.

— Novoletna popoldanska predstava bo zelo melodiozna in vesela Ascherjeva opera „Visokost plešer, ki je že dvakrat napolnila gledališče do poslednjega kotička in občinstvo imenito zabavala. Nanjo opozarjamo zlasti občinstvo iz okolice.

ZNIŽALI SMO CENE POKROMANJU

KER SMO NAS OBRAT MODERNIZIRALI IN RACIONALIZIRALI — TAKO DA SMO V STANJU POSTRECI HITRO, SOLIDNO IN POCENI.

NE DA BI TRPELA KVALITETA DELA

„UNITAS“
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA — CELOVŠKA 90 a, Tel. 22-19.

Naše denarno gospodarstvo na usodnem razpotju

Generalni tajnik Zbornice za TOI bivši minister g. Ivan Mohorič o nekaterih važnih vprašanjih slovenskega gospodarstva

Ljubljana, 31. decembra. Za razumevanje perečih vprašanj slovenskega gospodarstva, ki so ravno danes v ospredju in o katerih je generalni tajnik minister g. Ivan Mohorič dal »Slovenskemu Narodu« izjavo, ki tvori zaključek tega poročila, je treba poznati vsaj v glavnih črtah prizadevanje Zbornice za TOI v Ljubljani od prevrata, oziroma od osvoboditve, ko se je začela za slovensko gospodarstvo nova doba, kakor se je začela tedaj nova doba za ves slovenski narod. Nekatere zanimivosti iz življenja zbornice do osvoboditve smo objavili v naši božični številki.

Generalni tajnik Ivan Mohorič

POVOJNA DOBA POD PREDSEDSTVOM IVANA KNEŽA

Ob prevratu je stal na čelu našega najvažnejšega gospodarskega foruma pokojni veletrgovec Ivan Knez, ki je bil leta 1918. že sedmo leto na čelu tega zavoda. Pod predsedstvom Ivana Kneza je potekla zbornica tako zvana povojna doba, ki je bila doba hudih preizkušenj za vodstvo in za uradno zbornico, to je okoli začetka l. 1926., ko je postal novi predsednik zavoda najprej kot komisar potem pa kot izvoljeni predsednik veletrgovca g. Ivana Kneza, ki je predsednik Zbornice za TOI tudi danes. Zaslužnega Ivana Kneza je dne 2. januarja l. 1926. ugrabila smrt.

Dne 6. oktobra 1921. so se zbrali na plenarni seji prvi po osvoboditvi zastopniki trgovske industrije in obrti iz vse Slovenije, t. j. iz razširjenega področja zbornice v novi državi. Predsednik Ivan Knez je ob tej priliki v svojem poročilu naglasil, da bo ureditev naše države zelo težak problem, ker so sestavne dele države dotlej upravljali po smislih različnih tujih upravnih sistemih.

Zbornica sama je hitro obvladovala vse nastale težave ter se prilagodila novim razmeram. Glavno tajništvo je vodil v teh težkih časih še vedno dr. Viktor Murnik, in sicer do l. 1925. Tega leta je postal generalni tajnik zavoda dr. Fran Windischer. Že od prvega leta po osvoboditvi so pa stali glavnemu tajniku ob strani gg. Ivan Mohorič, dr. Pless, dr. Pretnar in konzulent Fran Zagor, ki so v začetku kot pripravniki, pozneje pa kot tainiki pokazali vse svoje odlične strokovne sposobnosti in je zavod le s pomočjo tega odlično kvalificiranega uradništva mogel biti kos vsem nalogam, ki mu jih je zastavil povojni čas in pozneje doba začetka in vrhunca krize. Ob več prilikah je vodstvo zbornice javno na sejah izreklo spričo tega svojemu uradništvu zahvalo.

Tajnik zbornice dr. Ivan Pless

VODNIKI INDUSTRIJE, TRGOVINE IN OBRTI!

V dokaz, da se je zbornica takoj zavedala svoje velike naloge v samostojni državi, je dejstvo, da se je v njenem krogu rodila ideja in so se storiili osnovni sklepi za ustanovitev Ljubljanskega velesejma. Uspelo ji je, tudi ohraniti enotno in skupno zbornico za Slovenijo, Ivan Knez je takoj v začetku poudaril, da zastopniki trgovine, obrti in industrije ne smejo biti samo tolmachi in izvrševalci želj mandantov, temveč tudi vodniki gospodarstva z vidikom višjih gospodarskih interesov v obeh, ki včasih zahtevajo drugo pot in sredstva, kakor se smatrajo za prava v krogu lokalnih interesov.

Sicer pa je imelo slovensko gospodarstvo skrb za polne čase. V trgovini so se pojavili špekulanti, tuji elementi, ki niso izšli iz trgovskega stanu. Zbornica je morala vsak dan sproti reševati nove probleme, tičeče se zaščite in pospeševanja gospodarstva v novih prilikah. Začele so se te čase ankete in konferenice glede draginje, veriženja, glede prehoda od krovnice na dinarsko va-

luto, glede davčne zakonodaje. Posebno pozornost je zbornica že tedaj posvetila vrednosti našega denarja na tujih trgih, carinski politiki, prometu. Že maja l. 1919. je zbornica po svojem delegatu predložila na železniški konferenci v Beogradu načrt za zboljšanje in dograditev najvažnejših prog v Sloveniji. Tedaj je opozorila na nujnost proge Ormož - Murska Sobota. Skratka, treba je bilo likvidirati vezano vojno gospodarstvo, ki se je uveljavilo na vsej črti med svetovno vojno, in treba je bilo usmeriti vse naše gospodarstvo v novo smer, kakor so to zahtevale nove geografske, politične in kulturne razmere po prevratu.

SKRB ZA NARAŠČAJ IN PROSVETO

Povsem nova naloga je postala za zbornico skrb za strokovni naraščaj. Strokovno obrtno šolstvo je med vojno deloma propadlo. Pod Avstrijo so naše zahteve po spolniti strokovnega šolstva bile le deloma uslišane. Že l. 1920 je bila v Ljubljani otvorena Trgovska akademija. Zbornični svetnik in poznejši ter sedanjí predsednik g. Ivan Jelačin si je pridobil za pospeševanje slovenskega strokovnega šolstva od prevrata do danes ogromnih zaslug.

Važna pridobitev za razvoj našega gospodarstva je bila tudi borza v Ljubljani. Za ustanovitev in izpolnitev te se je tudi največ prizadeval Ivan Jelačin. L. 1922. je bilo opaziti nekaj konsolidacije v gospodarskih razmerah. Obrtništvo je tehnično napredovalo, združništvo si je nekoliko opomoglo po vojni krizi, v težaven položaj pa je prišla eksportna in importna trgovina zaradi valovanja tujih valut in industrija je delala v znamenju meznih gibanj. Globoko v strukturo našega gospodarstva je zadela revizija zakonodaje, spremembe v izvojni politiki, uveljavljanje zakona o zaščiti in zavarovanju delavcev itd.

PROBLEMI NASEGA PROMETA

Že l. 1922. je Ivan Mohorič začel vprašanje našega prometa in prometne politike. V odličnem referatu o naših prometnih razmerah je opozoril na važnost urejenosti in spopolnjenosti prometnih žil za Slovenijo, to je železnice, avtomobilskih cest in navadnih cest. Že tedaj je zbornica po Mohoričevem referatu zahtevala graditev državne železniške delavnice v Ljubljani, graditev prekmurske železnice in železnice, ki bo vezala Slovenijo z morjem.

V zvezi s prometom je g. Ivan Mohorič v več referatih podajal na plenarnih sejah očrte o stanju in potrebah telefonskega in brzojavnega omrežja v Sloveniji. Generalni tajnik dr. Fran Windischer je leto za letom na sejah izprno poročal o vseh važnejših akcijah zbornice v finančnih zadevah. L. 1923. so se začele kazati prve slabe posledice omejevanja trgovskih kreditov pri Narodni banki v Beogradu. V l. 1923. so bili važni dogodki ustanovitev blagovne in efektivne borze v Ljubljani, podpravljanje bivše južne železnice, ustanovitev železniške direkcije za Slovenijo, zagotovljeni krediti za avtomatske telefonske centrale v Ljubljani in Mariboru.

ZACETEK KRIZE V INDUSTRIJI

V l. 1924. je bil pač značilen za gospodarsko najbolj važno vprašanje referat pokojnega dr. Trillerja o kreditih pri Narodni banki, v katerem je ugotovil, da slovensko gospodarstvo v doglednem času ne more upati na pomoč naše emisijske banke, kriv pa je »mrtni kapital, ki preveč zaslužuje!« Umetno se vzdržuje in povečava draginja!

Zbornica se je obširno bavila z Gospodarskim svetom, ki naj bi izdelal socialno in gospodarsko zakonodajo. O tej instituciji je izprno poročal na sejah g. Ivan Mohorič.

L. 1924. se je začela kriza naše industrije. Najglavnejše panoge so začele vegetirati. Zbornica je zahtevala takojšnje uveljavljanje nove carinske tarife, ki bi zaščitila domače delo in produkcijo. Prihodnje leto je zavlada stagnacija v izvozu zaradi porasta dinarja v Carstvu. V Sloveniji je začela trpeti najbolj lesna industrija, ki je polagoma tonila v hudo krizo. Poravnava in konkurzov je bilo odsljed od leta do leta več. Dne 11. decembra l. 1925. je Josip Lenarčič nastopil za obrambo in obstoj naše industrije. V tem letu ni bilo ustanovljeno v Sloveniji niti eno novo podjetje. Zbornica naj protestira v imenu slovenskih gospodarjev proti demontažni politiki, ki ograža gospodarske interese Slovenije.

POD PREDSEDSTVOM IVANA JELACINA

Dne 22. aprila 1926. je bil izvoljen za predsednika Zbornice po smrti Ivana Kneza veletrgovca g. Ivana Jelačina. Ravno pod predsedstvom Ivana Jelačina so se odigrali za slovensko gospodarstvo odločilni dogodki. Na čelo zavoda je stopil že ob pojavu krize ki je izbruhnila na dan z vsa silo l. 1931. Po tem letu smo doživeli zlom naših podjetij kakor ga nihče zlepa ne pomin. Pretiela je nevarnost, da izgubimo vse pridobitve zadnjih desetletij, vse uspehe naporov dela in štednje dveh generacij. Pretiela je nevarnost stagnacije in osiromašenja na vsej črti. V tej kritični dobi je stal na čelu zbornice Ivan Jelačin in je z odličnim uradništvom zbornice in s pomočjo slovenskih gospodarjev reševal, kar se je rešiti dalo, in to z neverjetno vztrajnostjo, borbenostjo in iniciativnostjo. V začetku mu je bil desna roka pri vsem tem generalni tajnik dr. Fr. Windischer od l. 1931. naprej pa njegov naslednik generalni tajnik Iv. Mohorič. Od l. 1926. se je zbornica v interesu našega gospodarstva začela boriti proti neenakosti zakonov, za izenačenje davčne zakonodaje, proti neenakosti v davčni praksi, za zvezo Slovenije z morjem, za popolno borzo v Ljubljani, za izboljšanje cest v Sloveniji itd.

Dne 25. novembra l. 1927. je bila prva seja po volitvah, ki so bile izvedene v smislu nove volilne odredbe z dne 30. junija. Zbornica se je konstituirala in si za predsednika zopet izbrala Ivana Jelačina, ka-

kor je to storila po volitvah letos dne 29. novembra. To je bila tudi prva seja v prezidani, prenovljeni in modernizirani palači zbornice v Beethovnovi ulici in Knaflevi ulici. Palačo so prezidali po načrtih prof. Plečnika.

DO VRHUNCA GOSPODARSKE KRIZE

Od l. 1927. je bilo malo veselih dogodkov za naše gospodarstvo. Med te lahko štejemo popolno borzo za valute in devize v Ljubljani, za katero se je zbornica borila več let, gradnjo železnice Rogatec-Krapina, osnovanje podružnice Državne hipotekarne banke v Ljubljani.

V splošnem so pa bili slovenski gospodarji potisnjeni v defenzivo in so morali biti težak boj za svoje pravice. Baš ta

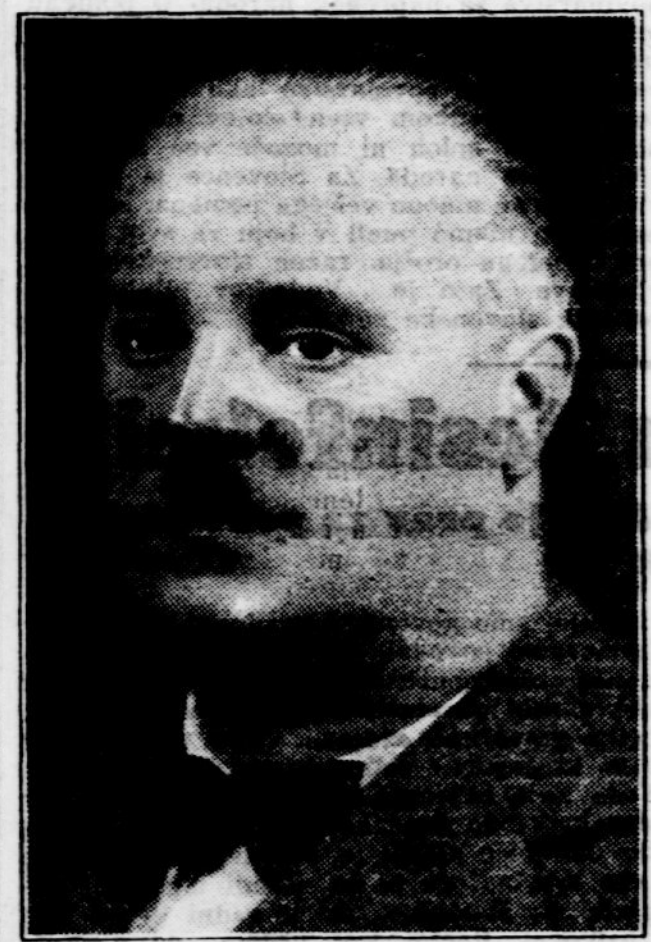
Borba za samostojnost

— Gospod minister, ali je v moči zbornice, da pripomore k sanaciji slovenskega gospodarstva?

— Kakor je znano, obsega zbornični delokrog tri velika polja delovanja, in sicer zastopanje zaščito in pospeševanje gospodarstva. Med posebne naloge zbornice spada tudi proučevanje na lastno ali drugo pobudo vseh vprašanj, ki se nanašajo na gospodarske panoge, ki so zastopane v zbornici, spremljanje vseh potjav gospodarskega življenja in ocenjevanje njih učinkov na gospodarstvo svojega področja.

V okviru tega delokroga se je zbornica temeljito bavila s proučevanjem vseh pojavov, ki so nastali kot posledica svetovne gospodarske krize v slovenskem gospodarstvu!

Zbrala je statistično gradivo o strukturalnih izpremembah v posameznih gospodarskih panogah, o kretanju produkcije, o fiskalni obremenitvi nacionalnega dohodka, o nastalih ovirah in težkah trgovsko-političnega, carinskega in valutarnega značaja.

Predsednik zbornice za TOI Ivan Jelačin

Obramba interesov — s težino argumentov

— Gospod minister, s kakšnimi sredstvi bi zbornica to dosegla v doglednem času?

— Zbornica ima kot posvetovalen organ v sedanjih nestalnih prilikah gospodarskega valovanja zelo težko stališče. Avtoriteta njenega mišljenja in mnenja, ki je bila v normalnih časih učinkovita in neopobito odločilna, se danes ne spoštuje in ne ceni v tistem obsegu, kakor bi bilo v interesu gospodarstva. Pogosto se ne ozi- ra na mišljenje zbornice in uveljavljajo se zakonski načrti in uredbe ne da bi zbornice pred tem imele možnost izreči mnenje ali da bi bile za to uradno pozvane. V kolikor zbornice izvedo za nove načrte, izročajo svoje mišljenje o njih tudi nepovabljeni. Razprave na številnih zborničnih konferencah, ki so se vršile zlasti la-

doba pa je zahtevala posebno čuječnost zbornice. Slovensko gospodarstvo je zbralo vse sile, da se je obvarovalo mnogih prenapljenih ukrepov in eksperimentov, o katerih se je moglo naprej voditi, da ne bodo za splošno koristni.

O nekaterih važnih aktualnih vprašanjih našega gospodarstva je odgovoril generalni tajnik g. Ivan Mohorič v razgovoru s našim poročevalcem. V naslednjem jih priobčujemo z upanjem, da vsi ogromni napor našega gospodarskega parlamenta za odpravo in dvig slovenskega gospodarstva v sledečem novem letu 1937. ne bodo zaman ter da bodo sadovi tega dela že v doglednem času občutni v vseh slojih našega naroda.

Prav posebno pažnjo je zbornica posvečala učinku moratornih odredb ter je vsakokrat, kadar se je bližal rok za obnovo uredbe, skupno z drugimi zbornicami sprožila akcijo za likvidacijo moratornega stanja in za sanacijo našega denarništva.

Ob priliki posvetoovanja nekdanjega odbora za denarstvo v naši zbornici je zbornični predsednik skupno z najpomembnejšimi predstavniki našega gospodarskega življenja predložil konkreten koncept glede ukrepov, ki so potrebni za sanacijo našega denarstva in za poživitev gospodarskih panog. Pridobili bi lahko mnogo časa, ako bi odločilni poslali tedaj nasvete in preteko mnogo časa, ne da bi se kaj konkretno ukrenilo med tem! Čim dalje pa predloge zborničnih predstavnikov! Žal je moratorno stanje trajalo, tem jasneje je postajalo, da ni mogoče uspešno sanirati posledic krize z enotnimi ukrepi za vso državo.

Ustrojstvo našega kreditnega gospodarstva se bistveno razlikuje od onega v Šumadiji, v Povardarju in v Sandžaku. Zato smo že davno zahtevali okvirno zakonodajo, ki bi omogočila v Sloveniji tako praktično izvedbo sanacijskih načrtov, ki ustrezajo tukajšnjim gospodarskim razmeram.

Argumenti, katere smo navajali za podkrepitev te teze, so bili dovolj jaki in prepričevalni. Ako bi bili odločevali samo gospodarski momenti, bi bili morali biti brez dvoma upoštevani!

Sedanjí način rešitve tega vprašanja ne zadovoljuje po več straneh in stavlja zbornico pred nove naloge. Zbornica bo skušala uveljaviti stališče, ki ga ji diktrirajo naše gospodarske potrebe, posebno pa interese, da zaščitimo in obvarujemo, kar je pred nami cela generacija organizatorjev slovenskega gospodarstva zgradila!

Vse naše denarno gospodarstvo se nahaja danes na velikem križišču! Dve koncepciji se med seboj borita! To, kar so naši gospodarski voditelji v teku pol stoletja zgradili, je zaradi centralizacije denarstva v temeljih ogroženo! V kolikor spada vse to v delokrog zbornice kot gospodarsko vprašanje, sem prepričan, da se bo zbornica kakor doslej, storila vse, da obvaruje samostojnost naše organizacije štednje in kredita!

ni, dokazujejo, kako intenzivno je zbornično delo na tem področju.

Največje sredstvo zbornice v obrambo interesov svojega področja je težina argumentov, s katerimi podpira in dokazuje svoje stališče.

Zbornice so bile po vojni prisiljene mnogokrat zainteresirati široko javnost za važna gospodarska vprašanja. Skušale so vzbuditi zanimanje za svoje načrte ne samo med svojimi pripadniki, marveč tudi med interesiranimi konzumenti in med drugimi gospodarskimi panogami. Takí apeli niso ostali brez uspeha in so v znatni meri pripomogli za globlje pojmovanje medsebojne gospodarske povezanosti. Vplivali so tudi na objektivnejšo rešitev spornih vprašanj.

Rastoča povezanost gospodarstva vseh banovin

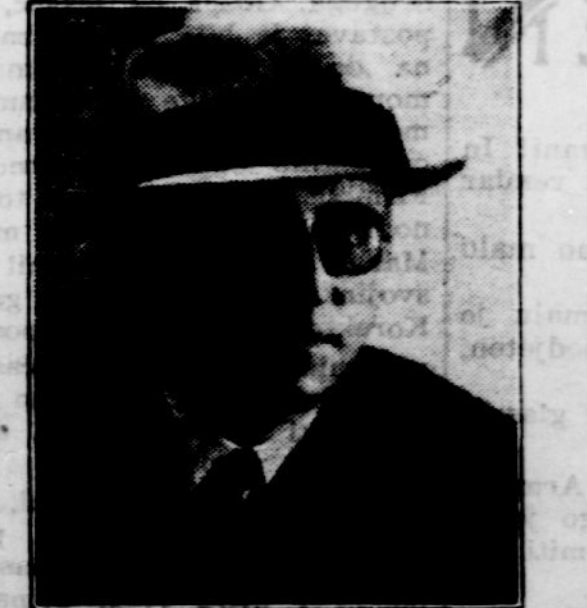
— Gospod minister, ali je usoda slovenskega gospodarstva v tesni zvezi z usodo gospodarstva v ostalih pokrajnah države?

— Slovensko gospodarstvo je v svoji sedanjí sestavi globoko prepleteno in močno povezano z gospodarstvom v ostalih pokrajinah države. Zdi se mi celo, da postaja za povezanost od dne do dne močnejša in trdnjša in da so se mnogi že preorientirali, ki so se doslej malo zanimali za razvoj in napredek gospodarstva v ostalih delih države. Svetovna kriza nas je predvsem prisilila, da si je naše gospodarstvo izgradilo predvsem medsebojne notranje zveze, da se je preorientiralo na notranje tržišče in da se skuša čedalje bolj osamosvojiti od inozemstva.

Likvidiran bo kmalu nakup mnogih surovin, za katere se je poprej odtekal velik del zlatih deviz v prekoceanske države. Med industrijo in poljedelstvom so zadnje uredbe vlade vzpostavile odnose medsebojne povezanosti. Omenim naj ob tej priliki le oljnata semena, svilo in bombaž, ki pomenijo novo smer v preorientaciji poljedelske produkcije.

Najmanj možnosti usmeritve na gospodarske potrebe ostalih pokrajin ima naša glavna gospodarska panoga, to je gospodarstvo in lesno gospodarstvo, ki more komaj četrtino svojega prirastka in izdelkov vnovčiti v tuzemstvu. Ta panoga ostane slej ko prej naša glavna eksportna panoga, istotako kakor naše kmetijstvo in sadjarstvo. Indu-

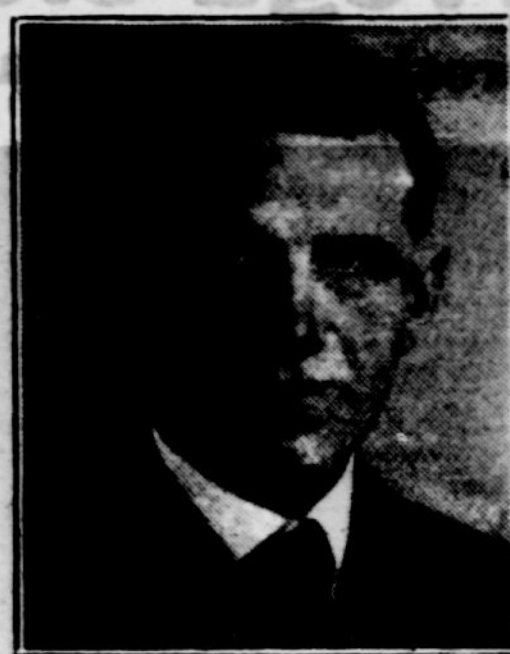
strijska in obrtniška delavnost ter tujski promet nam pa glede dobave surovin in prodaje izdelkov nerazdružno vežejo z ostalimi deli Jugoslavije in vsak slovenski gospodarstvenik se globoko zaveda, da bo napredek gospodarstva v Sloveniji le tedaj mogoč, ako

Tajnik zbornice dr. Josip Pretnar

se obnem gospodarsko jačajo in ne predajojo tudi vse ostale pokrajine ali banovine v državi!

Naš doseganji polet je morda zaslovesel in nerazvitost v ostalih pokrajinah medsebojno ovirala, toda danes imajo vse te

Bivši generalni tajnik zbornice dr. Fran Windischer

pokrajine dovolj svojih prometnih sredstev, cest in železnic, da lahko izkoriščajo vse svoje ogromne prirodne zaklade rud, imajo že znatno industrijo in obilo stremiškega naraščaja, ki je poročstvo in njihovo gospodarsko bodočnost!

Potrebno strokovno delo

Ljubljana, 31. decembra. Izšla je 12. številka »Zivaleca«. S to številko je urednik Paljk zaključil IV. letnik tega izredno zanimivega in poučnega strokovnega lista, ki ga ne more pogrešati noben rejec malih živali. V vsaki številki najdemo perutinar, golobar, kuncerejec in kozjerejec mnogo koristnih naukov, ki jih s pridom uporabljajo pri rej. Upravičeno lahko trdimo, da ima list veljiko zaslug v tem, da se je reja malih živali v naši ožji domovini tako lepo razširila in tudi napredovala. Pogled v letnik »Zivalec« za 1936 nam pričča, da je v njem vloženo mnogo dela in truda. List bi naj podprli vsi rejci malih živali, ter tako nudili vsaj moralno podporo agilnemu društvu v njegovem nesebičnem in resnem prizadevanju na polju reje malih živali. Ako hočemo izpolniti gospodarsko proročje našega človeka, so nam baš strokovni listi najbolj potrebni.

V 12. številki prinaša »Zivalec« članek o rejčevih opravilih v decembru. Urednik Paljk piše o gospodarski strani reje malih živali in daje navodila za napravo praktičnih krmilnih naprav. Članek o golobarstvu daje zlasti golobarjem začetnikom dragocene nasvete, katere golobije pasme naj goji, ako hoče imeti od reje gospodarske koristi. Kozjerejeci bodo z zanimanjem čitali članek o krmiljenju breje kože gozini. Kuncerejeci bo pa izredno koristen članek g. Hribarja, dir. drž. vet. bakter. zavoda v Ljubljani o organskih boleznih kunccev.

List izdaja društvo »Zivalec« v Ljubljani. Cesta v Mesni log št. 15. Uprava ga pošlje zainteresentom brezplačno na ogled.

Radionprogram

Petek, 1. januarja

9: Čas. poročila. — 9.15: Veseli novoletni pozdravi (plošče). — 9.45: Verski govor (škof. dr. Gregorij Rožman). — 10: Prenos iz cerkve sv. Nikolaja v Ljubljani. — 11: Pesmice otrok (plošče). — 11.30: Trije godeji — zvočna slika. — 12: Domači zvoki (sodelujeta Knežiči trio in Akad. pevski kvintet). — 13: Čas. spored, obvestila (oddaja prekinjena od 14. do 16. ure). — 16: Kateri ženske lastnosti govorijo za njeno gospodarsko delo (ga. Franja Brodarjeva). — 16.20: Novoletni pozdravi (radijski orkester). — 17: Kmet ura. — 17.20: Popoldanski koncert radijskega orkestra s sodelovanjem g. Romana Petroviča, vmes radijski orkester. — 19: Čas. vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 1937 letni politični pregled (Bgd.). — 20: Koncert vojaške godbe 40 pp. Triglavskega. — 22: Čas. vreme, poročila, spored. — 22.15: Koncert radijskega orkestra. — Konec ob 23. uri.

Sobota, 2. januarja

12: Plošča se za ploščo kar naprej vrti, veselji in okroglih vsaki. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas. spored, obvestila. — 13.15: Plošča se za ploščo kar naprej vrti, veselji in okroglih vsaki. — 14: Vreme. — 18: Za delopust (plošče). — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Čas. vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pregled sporeda. — 20: Zunanji politični pregled (g. dr. Al. Kuhar). — 20.20: Prilika za januar — pisan veber. Besedilo napisal Ivan Rob, sodelujoči člani rad. dramske družin. — 22: Čas. vreme, poročila, spored. — 22.15: Koncert na kromasti harmoniki (g. Rudolf Plitih).

DOBRA MOČ

Šef: Upam, da ne spadate med tiste, ki odlože pero, čim pokaže ura konec delovnega časa.

— Gotovo ne, gospod šef, jaz imam ob tem času pero že davno odloženo.

DOBRE KUPOLJE

— No, kako pa kaj kupitje, prijatelj? vpraša star znanec trgovca s perlom.

— Hvala, zadnje čase se nekam gre. K nam prihaja več kleptomanih in njihovi svojci poravnajo ob koncu meseca naše račune.

PRVA SKRB

Učitelj: Pomislite, dragi učenci, da grem po ulici, pa se nekdo plazi za mano in me udari na vso moč po glavi, da se sgrudim mrtov. Kaj bi sledilo? — Kneži bi pristo, — odgovori Jurček veselo.

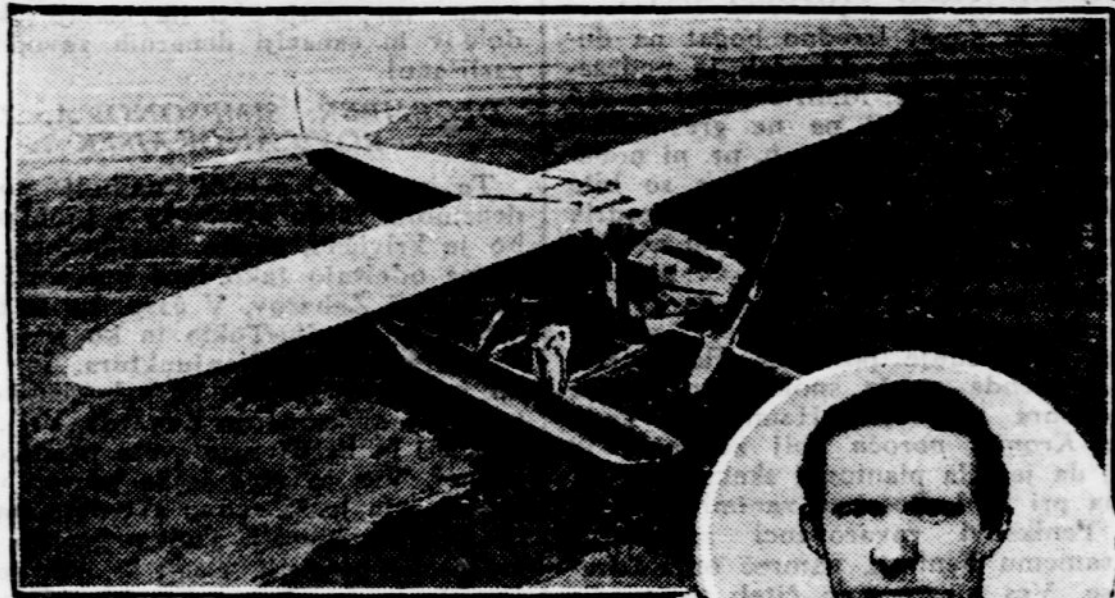
KONTROLA

— Zakaj pa imaš nad posteljo kletko s papirjo? — Papirjo rabim za kontrolo. Hotim namreč vedeti, kaj govorim v sanjah.

Jean Mermoz - junak francoskega letalstva

Po burnem, pustolovščin polnem življenju je s svojim letalom brez sledu izginil

Jean Mermoz je izginil nad južnim Atlantikom s svojim letalom »Južni križ«. — Ko so francoski listi priobčili to vest, so se vsi ljudje lahko upali, da bodo slavnega letalca našli, kajti to je bilo takoj potem, ko je izginil. Ze trinajstih so ga to pot pogrešali, toda vedno se je rešil. Toda to pot ni zmagal v borbi s smrtjo. Kakšna usoda ga je doletela, ni znano. Zaman so iskali parniki in letala pogrešanega letalca nad širnimi oceanom, ki ga je preletel kot eden prvih 24 krat. Valovi so najbrž zagrnili moža, čigar življenje je bilo tako neverjetno pustolovsko, da bi si noben romanesk pisec ne upal pripisati svojemu junaku vsega, kar je Jean Mermoz.

Letalec Jean Mermoz in njegovo letalo »Južni križ«

Kot 18letni mladenič se je Mermoz prijavil leta 1922. kot prostovoljec za štiri leta k francoskemu letalstvu. V Istrez se je naučil letati. Takrat pa to še ni bilo tako lahko in brez nevarnosti, kakor zdaj. Bodoči letalci so se učili letati na bojnih letalih, na katerih so se poznali sledovi krogel iz svetovne vojne. Letala so bila staba in obrabljena. V treh mesecih je videl Mermoz 17 svojih tovaršev med smrtnim padcem, toda to mu ni vzeło poguma in navdušenja za letalstvo. Toda tudi tega mladega moža kodrastih, nazaj počesanih las se je kmalu dotaknilo krilo smrti. Ko se je nekoga dne spuščal na tla, ga je doletela nesreča. Vsega okrvavljenega so potegnili izpod razbitega letala, imel je zlomljeno čeljust in zmečkan nogo.

Komaj je okrevaj, je prošil Mermoz za prenešitev k letalski eskadri v Siriji, kjer je bil izbruhnil upor. Nekoga dne se mu je letalo vnelo in Mermoz se je moral spuščati na ozemlje sovražnih nomadskih družin. Brez hrane in vode sta se napotila Mermoz in njegov mehanik skozi puščavo. Ta strašna pot je trajala štiri dni. Končno mehanik ni mogel več naprej. Pri skoku iz letala si je bil ranil koleno in rana se je jela gnjoviti. Mermoz je lezel po vseh štirih še nekaj sto metrov naprej, potem se ga je pa lotil delirij. Onesvečenega so našli meharisti samo še nekaj korakov od rešitne ceste Deir-er-Zoer-Palmyra.

To pa ni bila zadnja Mermozova pustolovščina v puščini. Leta 1924. je letal v službi letalske družbe Latécoere na progi Casablanca - Dakar. V razdalji nekaj dni potovanja od Cap Lube se mu je letalo pokvarilo in moral se je spuščiti v kraju, kjer živi vse polno roparjev. Edini njegov spremljevalec je bil maurški tolmač, ki so mu ga bili dali na pot za vsak slučaj, če bi prišel v ujetništvo, da bi se mogel z njegovo pomočjo pogajati glede odkupnine. Krenila sta na pot, hodila sta 12 ur, potem pa sta pa legla k počitku. Ko se je Mermoz prebudil, je bil sam. Tolmač ga je bil zapustil, da bi privedel Berbere na njegovo sled. Mermoz so ujeli. Berberi so ga slekli do nagega, onesvečenega so privezali na velbloda in žgali s tlečimi koli. Devet dni je bil v ujetništvu potem so ga pa odvedli pred šejka. Leta mu je narekoval odkupniško pismo. Slednjic so Mermozu odkupili za 50.000 frankov.

Se enkrat je padel Mermoz v roke severnoafriškim roparskim tolpom. In vendar se ni bal letanja na tej nevarni poti. Leta 1928. mu je poverila letalska družba nova pionirska dela. Mermoz je letal nad južnoameriškimi pragozdovi. Organiziral je zrač-

ne proge Buenos Aires - Santiago, Buenos Aires - Montevideo in Buenos Aires - La Paz. Ta pogumni Francoz je bil edini letalec, ki je tvegaj nočne polete nad južnoameriškim kontinentom. Tudi prvi neprekinjeni polet preko Brazilije je bil njegovo delo. Na poletu v Paraguay se je moral spuščiti v Gran Chacu. Bil je ujet in obtožen vohunstva. Dva člana njegove posadke sta se odpeljala v Montevideo na pogajanja. Mermoz so pa obdržali kot talca. Ko sta se letalčeva prijatelja vrnila s pomožnim letalom, sta imela priliko znova občudovati Mermozu kot pogumnega moža. Ne samo, da so ga izpustili, temveč so pod njegovim vodstvom celo pripravili

Letalec Jean Mermoz in njegovo letalo »Južni križ«

pragozdu nalašč zanj primitivno letališče, da se je lahko znova dvignil v zračne višave.

Na svojih poletih nad Kordiljeri se je Mermoz dvakrat spustil na tla v planinah med skalami in prepadi. V višini 4.200 m. oddaljen 160 km od slehernega človeškega bivališča in pri 20 stopinjah mraza je po-

pravljaj letalo ter ga potikal po strmih gorskih pobočjih več ur naprej. Izgledov na start skoraj sploh ni bilo, vendar je pa Mermoz pripravil svoje letalo do tega, da se je dvignilo in srečno je prispel na letališče. Mermoz bi torej lahko primerjali s slavnim nemškim letalcem Udetom.

Ze dolgo se je Mermoz ukvarjal z načrtom organizirati redni zračni promet nad južnim Atlantikom. Leta 1930. se je odločil za prvi polet. 12. maja se mu je posrečilo preleteti 3.200 km dolgo pot. Toda na povratku se je moral zaradi defekta v motorju spustiti na morje. Ko je opazil kapitan parnika »Phoece« na valovih gugačo se letalo, je tudi opazil, da stoji na čolniških letalcah s samokresom v rokah. Tako je Mermoz odbijal napade krvoločnih morskih psov. Komaj so ga rešili, se je dvignil v Parizu na rekordni vztrajnostni polet, na katerem je zmagal. Potem se je začel pripravljati na prekoceanski polet New York - Pariz. Toda zopet ga je doletela nesreča. Na poskusnem poletu se mu je letalo v zraku pretrgalo. Mermoz je skočil iz njega s padalom, ki se je pa prepozno odprlo. Obležal je na tleh težko ranjen in prišlo ga je v bolnico.

21. februarja 1932 se je moral zopet spustiti na morje. 16 ur se je boril z valovi Sredozemskega morja. predno so ga našli in rešili. Leta 1933 je otvoril Mermoz svojo redno zračno letalsko službo na progi preko južnega Atlantika. Njegovo letalo se je imenovalo »Južni križ« in z njim je 24krat preletel progo Dakar - Natal. In s tem letalom je zdaj našel tragično smrt. Kot tehnični ravnatelj južnoameriškega zračne proge bi bil lahko Mermoz ostal mirno v svoji pisarni, toda pustolovščine zračnih višav so ga premamile.

Vsa Francija se klanja njegovemu spominu. Mermoz je bil že kot 13letni mladenič odlikovan z redom Častne legije in bil je najmlajši imejitelj tega visokega odlikovanja. On je izgovoril nekoč besede: »Za nas letalce je smrt v postelji nekaj strahotnega. Umreti hočem na krovu svojega letala.« In zdaj se je slavnemu francoskemu letalcu ta želja izpolnila.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

»Zdaj pa morate vse čim prej povedati Lloyd George, Nesrčno vas že pričakujem. Odgovoril sem mu, da bi se rad še poprej kopal. Toda Clemenceau mi je odvrnil, da se bom lahko kopal tudi v Londonu. Potisnil me je kratkoma v vlak in moral sem se odpeljati v London. Clemenceau in Lloyd George sta mi pritrtila na prsi nov trak odlikovanja, ki sta ga imela pripravljeno v žepu. Angleški ministrski predsednik mi je bil pripravil posebno visoko odlikovanje. Pozneje sta mi povedala, da so juna novice, ki sem jih prinesel iz Nemčije, omogočile končati svetovno vojno.

dojem 70. pri stoječem 72. Pri lažjem delu ima človek 85 utripov v minuti, pri težjem 100. Na daljšem isprebodu poskoči to število na 140, pri teku pa celo na 160.

Viktorijanski ceremonijel obnovljen

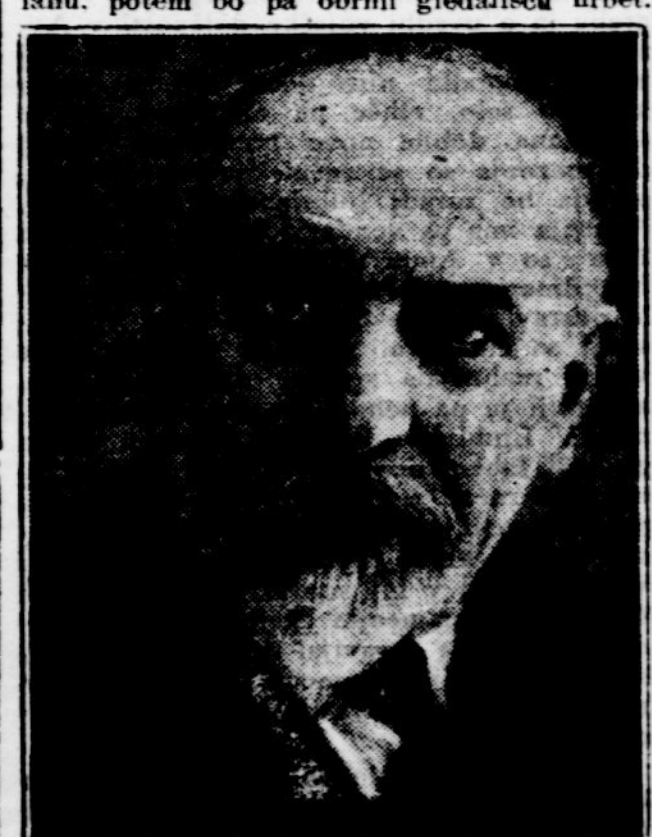
Kralj Jurij VI. bo kronan z dvema kromama, in sicer s svetovodvasko in državno kromo kot vladar dominionov. Kronske draгоценosti so dvignili te dni pod močno stražo iz zakladnice v Toweru in pregledali so jih dvorni draguljarji, če bo treba kaj popraviti. Državna angleška krona spada med največje draguljarske umetnine. V nji je 3.000 draguljev z velikim demantom Cullinanom v sredini, čigar cena se skoraj ne da izraziti s številkami.

Kraljica Elizabeta, ki je izrazila željo, da bi se na angleškem dvoru obnovil stari viktorijanski ceremonijel, je že namignila dvornemu maršalu vojvodi Norfolkškemu, naj se pri pripravih za kronanje kolikor mogoče drži glede povabil dam na dvor navodil, veljavnih za dvorni ceremonijel pod kraljico Mary. Praktično pomeni to, da v bodoče ne bodo imele dostopa na dvor ločene žene, pa naj bodo iz krogov diplomatskega zbora ali iz vrst visokih državnih dostojanstvenikov.

Luigi Pirandello

Nedavno umrl italijanski pisatelj Luigi Pirandello je imel za seboj že veliko literarno delo, ko je začel pisati svoje komedije, ki so ponesele njegovo slavo po vsem svetu. Začel sem pisati, ko mi je bilo 18 let, seveda stih, piše Pirandello o sebi. Potem sem pisal romane, napisal sem sedem romanov in mnogo novel. Moje novele so izšle v 2 zvezkih pod naslovom »Novele enega leta«. Skratka, tej pripovedovalni obliki sem se posvečal 30 let. Potem sem se preselil h gledališču. Takrat se je govorilo, da se Pirandello do tega svojega sklepa sploh ni zanimal za gledališče. Prišel je bil baje samo do Shakespeara, do čim so mu bili Ibsen, D'Annunzio, Porto-Riche, Currel in drugi sama prazna imena. Svojo prvo igrjo, ki jo je napisal v enem tednu, je smatral za kratko epizodo. Dejal je, da hoče pogledati, kako bodo vprizorili njegovo komedijo »Tutto per bene« v Milanu, potem bo pa obrnil gledališki hrbet.

Tega pa ni storil. Prvi gledališki igri je sledilo nad 40 novih. Pisem zelo lahko, je pripovedoval Pirandello. — v miru svojega

kabineta, v hotelu, v spalnem vogalu in prav tako na odru pred predstavo. Mnogo časa posvečam gledališkemu šovu. Za vsako igro imamo povprečno osem akten. Brašim se mnogih skušaj, ker bi mogel zatreči v mojih nadarjenih igralcih potrebno prirodnost in jih zapeljati v mehanično govorjenje. Pirandello sam se je nazival humorist, čeprav so se oglašale v njegovih delih poleg komičnih vedno tudi tragične strune. Svoj humor je razlagal takole: Umetnik opazi navadno samo telo, humorist pa opazuje telo in senco, čisto bolj senco, nego telo. On opazi vse vrtočevosti in šale sence, kako se zdaj raztegne, zdaj sople skrči, kakor bi se hotela posmehovati telesu, ki se za to ne zmeni in ki ne opazi, kaj uganja njegova senca.

Nesrečna žena z brado

V Londonu je umrla oni dan Laura Kylejeva znana splošno pod imenom lady z brado. Stara je bila 60 let in njeno življenje je bilo zelo žalostno. Od svojega 15. leta je morala nositi brado in odklanjati predloge raznih ravnateljev varietetnih gledališč in cirkusov, ki bi jo radi imeli za privlačno senzacijo. Laura Kylejeva je bila podedovala po svojih starših nekaj premoženja, da je imela dovolj za preživljanje in da se je lahko izogibala posmehovanju zlobnih in bedastih ljudi. Sploh je živela kolikor mogoče ločeno od sveta, čim manj ljudi je videla, tem zado voljnija je bila. Živela je v svoji hišici in le redko je hodila z doma.

Zavila in druge potrebščine so ji prinášali trgovci na dom, vse je naročala pisмено, da ji ni bilo treba obhajati z ljudmi. Doba vitezji so vedno našli denar v kuverti na dojemem kraju. Nje svoje sestre ni rada videla. Tudi vprito nje se ni počutila dobro. Po njemli smrti so našli v njeni hišici precej denarja.

Plemeniti dobrotnik

Radeč, 30. decembra. Nedavno amo kratko poročali, da se je vršila v Karlovcu zapuščinska razprava za pokojnim Aleksejem Podvinecem. Radeška družba je zastopal tukajšnji notar g. dr. Peter Jereb. Pokojni Podvimec je zapustil raznim nacionalnim društvom in ustanovam 110.000 Din. Od tega zneska bo prejel tukajšnji Sokol 50.000 Din., krajevni šolski odbor 50.000. — Din in Prostovoljna gasilska četa pa 10.000 Din.

Po Radečah se je 20. aprila t. l. raznesla žalostna novica, da je bela žena pretrgala nit življenja 49-letnemu, splošno spoštovanemu in priljubljenemu g. Alekseju Podvincu, ki je umrl na operacijski mizi na Dunaju.

Pokojni Podvimec si je pridobil mnogo zaslug za naše mesto. Po rodu Hrvat je prišel takoj po prevratu k nam ter prevzel v najem usnjarno pokojnega Zupanič, katero je adaptiral in zelo povečal. Nad 120 domaćinov je našel pri njem stalno zaposlitev. Njegovi podplati »Mignon« so znani po vsej Jugoslaviji. Zelo je bil priprazen s svojimi uslužbenci, velik dobrotnik pa je bil za rezeve, katerim je nakazal skoraj vsako leto po 5000 Din podpore, poleg tega pa so bila vrata njegovega stanovanja vedno odprta številnim siromakom, ki so našli pri njem skromno podporo ali kosilec. Večje zneske je daroval vsako leto tudi domaćemu sokolskemu društvu, gasilecki četi, godbenikom »Savski val« ter železničarski godbi na Zidanem mostu. Bil je ljubitelj petja ter je sodeloval kot član pri društvu »Kume«.

Kot družabnik je bil vesele in šegave narave. Kaj rad je prihajal k »Zanetci«, kjer se je češče otrešal vseh skrbi v družbi svojih prijateljev. Za življenjsko varnost si je izbral domaćinko. Zakon pa je ostal brez otrok. Poleg užalostene vdove ge. Helene zapuška še očeta in mater, ki živi v Zemunu.

Pokojni Aleksej Podvimec je bil pokopan 21. aprila na izraelskem pokopališču v Karlovcu, kjer je prebil zadnja leta svojega življenja. Na zadnji poti ga je spremljalo mnogo domaćinov kot odposlanci Sokolskega društva in gasilske čete. Zastopana je bila tudi mestna občina po svojem županu g. Rozmanu Josipu. Polancu Antonu in mnogo pokojniških prijateljev.

Blagemu pokojniku in velikemu dobrotniku izrekamo Radečani najlepšo hvalo. Naj mu bo rahla domaća zemlja, zaljubljenim sorodnikom pa naše najiskrenejše sočaje!

VES TRUD ZAMAN

— Za ženo si torej postal detektiv, misleč, da te vara?

— Da in z detektivom mi je pobegnila.

KAJ JE FAŠIZEM?

Pri Mussoliniju so zbrani njegovi dobri prijatelji. Med obedom se pogovarjajo o fašizmu. Kar se oglašajo najmlajši Mussolinijev sin: Papa, kaj je to fašizem?

— Jaj in molči, odgovori nevoljni oče.

Frederic Bantes

Dogovor

Ura je odbila sedem. Megla je postajala z večerom gostejša. Mlad, zagorel mož srednje postave je prihajal naglih korakov iz ulice du Dauphin in se zaletel v drugega mladega moža visoke postave in svetlih las, ki se je bil ustavil na vogalu trga Defroit, da bi si prižgal cigareto. Prvi je odskočil in se opravičil. Medlo bričča luč ju je nejasno obsijala.

— Halo Massole. — to si ti?

Verlique. — glej ga no!

Stisnila sta si roke z navdušenjem starega prijateljstva. Studirala sta skupaj v Parizu in po odhodu iz liceja sta se razšla. Koliko presenečenje, ko sta se tako nepričakovano srečala v podeželskem mestecu.

— Kaj pa počenjaš tu? — je vprašal Verlique.

— Jaz? No, arhitekt sem, toda v Parizu mi ni šlo tako. kakor sem si želel. Zato sem vstopil tu v službo pri arhitektu Dorloyu. Potreboval je spretnega marljivega izkušnega arhitekta z modernim okusom. Prišel sem predčetrdesetletnim. A ti?

Jaz sem dovršil pravne študije. Mudilo se mi ni posebno. Zdaj sem že leto dni kot koncipient pri notarju Houbignyu na Ve-

likem trgu. Proučujem tukajšnje razmere. Morda prevzamem pozneje notarsko pisarno, če bo kazalo. . . Poznam dobro tvojega Dorloya, moj šef je njegov notar. . .

— Glej no, glej, torej je zanesla usoda oboja v isto mestece. Imenitno. Se bova vsaj često videla.

— Da, zelo pogosto se bova videla, tu itak ne gre drugače. Sploh se pa čudim, da te še nisem srečal.

— Od najinih sošolcev sem ostal v stikih samo s Hersautom in Grindoisom. . . se spominjaš Grindois'a?

— Da, zelo dobro in gotovo se sominjaš. . .

Sla sta počasi mimo tihih domov pustega trga in obujala spomine na kolegij. Kar se je Verlique ustavil.

— Ostaniva tu v senci zidu. — je dejal.

— Ni treba, da bi naju videli. Srečna misel mi je šinila v glavo. Prijatelj iz najinega srečanja izbija dobiček.

— Kako to? — se je začudil Massol.

— Razumeti me moraš: Nihče ni videl, kako sva se nočoj srečala, nihče ne ve, da se poznava, da sva stara in dobra prijatelja. Zaupam ti popolnoma in tudi ti mi lahko zaupaš, saj sam veš.

— Glede tebe sem brez skrbi, dragi moj Verlique, saj naju veče prijateljstvo je izza mladih let.

— Dobro, čuj torej. Izbrabiva to prijateljstvo. Prijateljstvo je moč. Dva moža, ki se podpirata med seboj, zmoreta mnogo. Zamislil se v položaj: bodočnost oboj obeh je tu in odvisna je večinoma od tukajšnjih ljudi. So izgledi, da se uveljaviva v tem mestu, kamor je naju zanesla usoda.

— Me razumeš?

— Niti najmanj.

— In vendar. Morava se medsebojno podpirati. Zato nihče ne sme vedeti, da se poznava. Če bi ljudje vedeli, da sva dobra prijatelja, bi ne verjeli hvale, ki jo lahko širiva drugo drugemu. Razen tega bi pa ne govorili nič slabega o nama, če bi mogli drugi to slišati. Če bodo pa mislili, da se ne poznava, si bova lahko mnogo koristila. Govorila bova drug drugemu čisto resnice v obraz. Obveščala se bova o tem, kaj govorijo ljudje o nama, kaj se skriva pod njihovo prijaznostjo in postrleljivostjo. Svarila bova drug drugega: Ta ali oni govori slabo o tebi. . . Človek nikoli ne ve, kako sodijo ljudje o njem. Po dogovoru, ki ti ga predlagam, bova imela to prednost, da bova zvedela vse, kar bodo govorili ljudje o nama. To bo zelo važno za najine uspehe. Izogibala se bova nepremišljenim korakom. Vedno in povsod bova lahko previdna. Vedela bova, na koga se lahko zaneseva, kdo

so najini prijatelji in kdo sovražniki. — No, morda imaš prav, — je pritrdil Massol, ki v začetku ni bil nič kaj navdušen za ta njegov predlog. — To res ni napačna misel. Toda če bi ljudje zvedeli, da sva študirala skupaj gimnazijo. . .

— Kako naj bi to zvedeli? Se nikoli nisem imel prilike govoriti o gimnaziji. Ravnaj se po meni. No torej, velja? Radoveden sem, kaj mislijo ljudje o meni; tu sem že leto dni, tebe, novodošlega, bo pa tudi zanimalo kakšen vtis si napravil na nje. Zanj se ločiva in ne bova se srečala, dokler naju ne privede skupaj naključje, kar se bo gotovo zgodilo čez nekaj dni. In ko si bova predstavljena, ne bova pokazala nobenih simpatij. Razumi me: vrljudnost, prijaznost, in nič drugega. Ne bova se sestajala. Tako si ohraniva proste roke.

— Toda to je neprijetno. — je menil Massol. Pridel v mesto, kjer nikogar ne poznaš, najdeš najboljš

Kronistov obračun z dogodki starega leta

Prerokovanja, ki so se uresničila — Dogodki, ki so se razpletali vse leto — Med Abesinijo, Španijo, Kitajsko in Ljubljano

Ljubljana, 31. decembra.

Vse leto čitamo liste, dan za dnem se vrste senzacije, ki pretresajo svet in posebej Ljubljano, toda ob koncu leta bi se nam vse razblinilo v prazen papir, ki so mu v tiskarni dali ime — makulaturni, če bi ne posegele vmes kronisti. Zbral je vse najvažnejše dogodke, ki so v obliki tiskarskega črnila polnili vse leto svetovne in naše liste posebej. Se le na koncu leta more človek presoditi, kaj vse lahko človek prebavi v enem letu, ki je tako dolgo, kakršno je bilo to — bilo je namreč prestopno —, ki baje ne spada več med »ha« leta in ki vendar ne dela tudi krizi sramote. Kriza se je menda začela 1929 in če se ravna po sv. pismu, odnosno po svetopisemskih mršavih kravah, bi se letos morala že cediti med in mleko po svetu. V resnici se je pocedilo precej krvi in, kakor vse kaže, še celo več črnila.

JANUAR: V ČEM SO SE STRINJALI PREROKI

Novo leto smo začeli kakor po abecednem redu — z Abesinijo. Kakor pač v vseh vojnah, sta zmagovala oba »sovražnika«. Seveda, danes so zmagovali Abesinci, jutri pa bodo Italijani kljub temu vkorakali v Makalo. Listi so n. pr. pisali: Položaj Italijanov čedalje bolj kritičen. Naslednji dan pa: Makala pred padcem. Če ste to pozabili, primerjajte samo sedanja poročila o Španiji. Celih člankov vam ne moremo citirati, a že sami naslovi so dovolj zanimivi in poučni. Tako so se januarja glasili nekateri naslovi: Kakšne bolezni razširja v Abesiniji; Rooseveltov opomin Mussoliniju; Kriza lesne industrije; Anglija hoče izsiliti konec abesinske vojne; Premestitev učiteljev in učiteljev; Pokret dolžnikov vseh slojev; Italijani se zopet umikajo; Vsi prerokovalci se strinjajo, da bo novo leto zelo nebrečno za Društvo narodov; Ureda Lavalove vlade zapечатena; Angleški kralj umrl.

Citatelji so izbirni kakor stari samci, a že prvi mesec tega leta jim je prinesel toliko dogodkov, da so morali vsak dan čitati liste. V Abesiniji je sledila zmaga zmagovalcev; vlade so padle; v Grčiji so volili; v Ljubljani smo na vseh zborovanjih obupavali nad krizo in sankcijami, obiskal nas je Svengali. Mahrova hiša je poskušala goreti, na zimsko olimpijado smo se pripravljali in prisegli po olimpijskih predpisih — medtem so pa narasle vode, ne prestopno je deževalo in oglašali so se že kosi. Ko se zdaj spominjamo vsega tega z mešanimi občutki, smo lahko srečni, da smo preživeli takšne izredne dogodke, ki nimajo primere v zgodovini.

FEBRUAR: DOGODKI V LJUBLJANI IN NA JAPONSKEM

Vsega, kar se je zgodilo februarja v Ljubljani, ne moremo naštet, čeprav je februar najkrajši mesec tudi v prestopnem letu. Spominjamo pa vas naj najprej, da je bilo baš v tistih dneh, ko so Ljubljančani največ govorili o Bečevem procesu, zato so se se tem bolj prestrašili. Sicer pa naši dogodki niso bili v nobeni zvezi z dogodki na Japonskem, n. pr. z vojaškim uporom. Po svetu se je godilo marsikaj pomembnega, toda nas je predvsem zanimala zimska olimpijada v Nemčiji. Abesinije smo bili že siti, domačega blata pa še bolj, da o tako zaželeni smuki niti ne govorimo. Ni so nas pa zanimala razna poročila, da n. pr. naši univerzi preti nekakšna nevarnost, da so bile v Španiji volitve in da bi naj bili po novem ljubljanskem proračunu po višini davki za 8.56 milijona Din. Silno nas je prizadelo, da so morale biti preložene skakalne tekme v Planici. Pri vseh teh dogodkih smo seveda lahko preželi takšne brezpomembne, kakršne n. pr. selitev Društva narodov v novo palačo, baš v dneh, ko so Abesinci izpraznili svoja mesta in uživali iperit. V nekem listu smo tedaj čitali, da se je mir preselil v novo palačo v Ženevi. In v resnici vlada v palači Društva narodov najlepši mir, čeprav bi bil ves svet v ognju. Februarja je nastopila v Španiji nova vlada. Februarja je bila sklicana tudi pomorska konferenca, ki je seveda običajna v zagati, kakor se spodobi. O ljubljanskih dogodkih v tem mesecu ne moremo mnogo pisati, ker je tedaj razsajala prava epidemija popravkov pri nas in se ne moremo orijentirati, kaj je bilo res, da ni bilo res. Vsekakor pa je res, da je bila v tem mesecu ustanovljena »Akcijska za razširitev ljubljanske bolnišnice« in da so listi celo pisali o pravih krivcih razmer v naši bolnišnici. Krivci so pa bili seveda Slovenci, ki so sedeli v ministru za soc. politiko.

MAREC: V ZNAMENJU SKOKOV — V PLANICI, ABESINIJ...
V marcu je bila Abesinija še vedno velika moda, odnosno moda se je ravnala po Abesiniji. S tem ne namigujemo na modno revijo v Ljubljani, kakor sploh ne nameravamo na nič namigniti. Treba pa je reči, da je bila Abesinija končno vendar premagana, čeprav so prejšnje čase listi ne prestopno skakali od italijanske zmage do umika. Tega jim ne sme nihče zameriti, ker so vojne zelo dolgočasne brez zmag in porazov. Največje zmage je pa slavilo Društvo narodov, da so se celo Švicarji prestrašili ter začeli groziti, da bodo izstopili iz njega. Toda ne morda zaradi tega, ker bi ne mogli plačevati članarine, temveč so se začeli bati, da bodo morali končno poravnati sami vse račune za novo palačo.

Nas vse to ni zanimalo, ker smo imeli dovolj domačih dogodkov. Tako je treba n. pr. omeniti atentat v Beogradu (6.). Tedaj so listi tudi začeli pisati o premirju v Abesiniji, kakor n. pr. zdaj pišejo o premirju v Španiji. Baje je bilo v resnici v Abesiniji 24 ur premirja. Kazalo je, kakor da so Nemci prevideli, da so nas Italijani že začeli dolgočasiti, ker so čez noč preskrbeli za izvrstno senzacijo: odpovedali so lokarnsko pogodbo. Tako je torišče svetovnega zanimanja preskočilo iz Abesinije baš ob pravem času v Porečje. Medtem smo se tudi mi pripravljali na skoke, in sicer v Planici. Sredi meseca smo priredili skakanje svetovnega značaja. In v resnici je svet pisal o njem mnogo več kakor o lokarnski pogodbi. Bilo je 100 metrov in še meter za natečaj. Toda natečaj so bili prav za prav Norvežani, ki niso hoteli skakati, ko je skakal ves svet. Zamerili so se nam tako, da jih je ves svet naskakoval še razen tega, da jih je preskočil. Pri vsem tem pa kronist ne sme preskočiti smrti Venizelosa, ki je umrl nedavno kakor Kondilis februarja, in da so že tedaj listi razpravljali o zdaj tako aktualnem vprašanju: ali se bo angleški kralj oženil. Povsem razumljivo je, da zaradi tolikih dogodkov ni nihče jemal resno ponovne prošnje Abesinije za pomoč Društva narodov. Diplomatski svet je samo čakal nemški odgovor na angleške predloge. Upamo, da ga zdaj več nihče ne pričakuje. Nemci radi volijo po vsakem uspešnem diplomatskem skoku, da pokažejo vsemu svetu svojo totalnost ali stoprocentnost, zato so volili tudi ob tej lepi priložnosti. Da bo morda, naj še omenimo, da je zaradi nezasišane dolžine skokov v Planici prišel v krizo JZSS.

APRIL: KRVAVE APRILSKE SALE

O največjih aprilskih šalah so pisali listi seveda baš 1. aprila. V teh bridkih časih komunikacijev in popravkov ljudje nikdar ne vedo, kdaj gre za aprilsko šalo, ne glede na datum. Zato niso vedeli ali naj verjamejo poročilom o krvavih izgreduh v Zagrebu in o uvedbi vojaške dolžnosti v Avstriji. Toda to bi še končno verjeli, saj takšni dogodki niso dobri niti za slabo aprilsko šalo, nihče pa ni verjel, da je Ljubljana dobila novo bolnišnico. Nekaj dni pozneje so se začele vrstiti demarše, seveda ne zaradi ljubljanske bolnišnice, Avstrija ima pa vendar rekrute. Ob tistem času so v Ameriki končali komedije s Hauptmannom, v Španiji so pa kratkoma lo odstavili predsednika republike. V Abesiniji so zmagovali nadalje, pri nas je še vedno razburjala sportne duhove Planica, v Grčiji je pa nenadno umrl tretji državnik. V Ljubljano je prišel Aljeihan, da so ga naši šahisti nasekali. Zaradi premile zime smo začeli nekoliko prej misliti na kopalno sezono, toda vse so prehiteli jadranski škofje, ki so menda v preroški viziji videli, da bo v tej sezoni obiskala Jadran tedaj še neznamenita Simpsonova. V sredi meseca je opravil delo DN v Abesiniji svetec Elija ter močil Italijane. V Ženevi so odlagali po stari praksi delo sankcijskega odbora.

Za malo senzacijo so poskrbeli tudi Grki z obsednim stanjem v Atenah. 23. aprila je pa priletela iz Francije prva lastovka, ki je naznanjala veliko špansko sezono. Ob koncu meseca so volili Francozi, seveda ne tako disciplinirano kakor prejšnji mesec Nemci. V Ljubljani smo bili mnogo bolj

miroljubni ter smo se celo zavzemali, da se spremeni šentpetrsko vojašnica v moderno bolnišnico.

MAJ, MESEC BLAGHE POEZIJE PO VSEM SVETU

Listi so poročali, da je bil 1. maj miren po vsem svetu, samo abesinski cesar je bil bojevit ter klical po orožje vse, ki lahko nosijo puške. V Angliji so se že pripravljali na kronanje Edvarda VIII. Čez nekaj dni je zmaga la v Franciji levica, v Abesiniji pa zopet Italijani, ki so zasedli Adis Abebo. Italijani so slovesno proglasili aneksijo Abesinije, DN je pa nadaljevalo svoje razprave. London je grozil Rimu, Rim pa vsemu svetu. V Avstriji sta si skočila v lase Schuschnigg in Starhemberg. V Grčiji niso mogli opravičiti brez nenadne smrti četrtega državnika. Da ni občinstvo preveč zabavljalo nad časopisjem, so se začeli ob pravem času nemiri v Palestini, ki je nastopila v Abesiniji deževna doba in sankcije niso bile več aktualne. Slovenija je bila seveda tudi v tem poetičnem mesecu v kritičnem položaju. V Belgiji so bile volitve in k sreči so zmagali levicari in dešničarji.

Začela se je sezona izletov. Ljubljano so obiskali bolgarski zadrugarji in češke Sokolice, Beck pa Beograd. Naša mladina se je začela pripravljati na mirovni kongres, Ljubljana in vreme pa na vselesejem. Ob koncu meseca so nas obiskali še esperantisti in z vselejnostjo se je začela velika sezona kongresov.

JUNIJ: NEGUS IN SCHMELING

Ne smete misliti, da se je junija negus boksal s Schmelingom, temveč da je ubogi negus prav tako žalostno propadel, kakor da ga je zdelal Schmeling. Da, večjega kontrasta si ne morete misliti: negus — Schmeling, ko je ves svet tulil od navdušenja zaradi nepopisnega dogodka v Ameriki, da je Abesinija bila na mah pozabljena in da se ni utegnili niti nihče pomilovalno nasmehniti še vedno trdnemu negusovemu zaupanju v DN. V tem mesecu je seveda bila še vedno visoka sezona izletov. Schacht je obiskal Beograd, Graziani je postal podkralj v Abesiniji, negus pa je šel na letovisce v London. V Bukarešti se je podrla velika tribuna, v Ljubljani smo pa morali biti zadovoljni s samim solničnim mrkom, ki ga niti nismo videli, ker smo spali.

JULIJ: OD OLIMPIJSKEGA DO ŠPANSKEGA OGNJA

Julijski dogodki so bili letos nedvomno najbolj senzacionalni. Bil je v pravem pomenu vroč mesec, čeprav je snežilo mnogo bolj kakor januarja. Še celo v DN je bilo vroče, ker so začeli razmišljati o reformi. Pri nas je reklo nebo: Afera Bodi! Sicer pa nam ni bilo posebno naklonjeno, kajti 15. julija se je pripetila strašna letalska nesreča. Ko so bežali z olimpijskega bakla, ki jim je med potjo ugasnila, se je razvnel 18. julija požar brez nje v Španiji. Edino, kar je bilo razveseljujega v tem mesecu v naših listih, so bila poročila o živahni letoviciški sezoni. Sportnikov se je oprijemala smola povsod, pri tem mislimo na naše sportnike, a zelo previdno, da ne bo zamere. Zavozili so pri dirki Tour de France, na olimpijadi pa so menda zasedli vsa najlepša zadnja mesta. Če k vsem strahotam pristojemo še resnično smrt Feniksa, ki se ne prerodi nikdar več, je menda dovolj julijskih nesreč.

AVGUST: STAVKE, ANGLEŠKI KRALJ, METAXAS, TROCKISTI

Priznati morate, da so vam letos listi izredno dobro stregli. Niti oddahniti si niste utegnili vse leto od neprestanih presenečenj. Bilo je dovolj domačih dogodkov, ki so o njem celo pisali v velikem svetu. S tem ne mislimo samo na sedem zvezdic, ki so se nam obetale že avgusta. Prava senzacija je bila nedvomno na Jadranu in če bi svet že tedaj vedel, odnosno če bi vedeli vsaj mi... Tudi ta mesec so imeli v Grčiji senzacijo, kakor da so ljubosumni na naše dogodke. Zaželeli so si diktature. V naši ožji domovini je bilo stavk na izbiro in je prav, da nismo toliko pisali o njih, kolikor smo si želeli. Ker je ves svet lahko zalagala s krvaviimi senzacijami Španija, so se pomirili v Palestini. Ko so pa v Nemčiji razdelili olimpijske kolajne — toliko jih je bilo, da je njih nastavevanje izpolnilo polovico strani našega lista —, so podaljšali vojaško

jasnila tvoj položaj pri svojem očetu.
— In potem?
— Potem me je vprašala, kaj sodim o teli Očgovoril sem ji: ta mladi mož se mi zdi imeniten.
— In kaj je odgovorila na to? Ah, povej mi hitro!
Odgovorila je: Svoje naziranje boste izpremenili, ko ga bolje spoznate.
Nekaj časa je bilo vse tiho.
— Lažeš? — je kriknil končno Verlique brez bled o jezice. — lažeš! Neotesanee in brezobzirni si. To si si gladko izmislil. Gospodična Houbigny jeva ni mogla reči tega meni. Nihče ne more trditi tega o meni. Rad bi me ločil od tega dekleta, da bi se sam vgnezdil pri nji. Vidim jasno tvoje karte. Toda le čakaj, vsem povem, kakšen falot si, da ti ne bo nihče zaupal. Prepovedujem ti odgovoriti me še kdaj! Prepovedujem ti pozdravljati me! Lažnivce in neotesanee si! Da, zapisi si to za ušesa!

Dolgi korakov je Verlique odhajal. Mas-sola je tako presenetil izbruh njegove jeze, da ni mogel spraviti iz sebe nobene besede. Obstal je na mestu kakor vkopan.
— Zares, — je začepetal slednjaj. — Človek je vedno neotesanee, če pove ljudem, kaj si misli o njih. Moral bi bil slutiti, da so bo najin dogovor slabo končal.

službo, v skladu z olimpijskimi načeli. V Rusiji so se pozabavali s trockisti, kajti povsod imajo svoje potrebe.

SEPTEMBER: ZACETEK DIPLOMAT-SKE SEZONE IN PARAD

September je eden najprimernejših mesecev za parade. S tem ne mislimo na domače parade, ki jih letos itak vse leto ni bilo mnogo. O kongresu v Nürnbergu pa sploh ne bomo govorili. Prav bi tudi ne bilo, če bi rekli, da gre v Ženevi vedno le za parad. Septembra se je sicer začela diplomatska sezona ter se je udejstvoval celo negus. Abesinija je vedno zmagovala: zmaga la je tudi v Ženevi ter so njeni zastopniki lahko še obsedeli v palači večnega mira. To je prav, saj drugega doma itak več nimajo. Samo po sebi se razume, da je bil september v Ljubljani največji dogodek vselej. Raznih žalostnih lokalnih dogodkov kronist noče nateštati čeprav velikih ni na izbiro. Zato pa nam naj bo dovoljeno omeniti, da je Franco naskakoval Madrid že 18. septembra. Ali spada nova uredba o likvidaciji kmečkih dolgov med vselej ali žalostne dogodke, pa vam ne vemo povedati, ker nismo strokovnjak. Prav tako je težko reči, kam bi naj uvrstili prve zimske pozdrave ob koncu septembra.

OKTOBER: SNEG, DEVALVACIJE, MADRID PRED PADCEM IN...

Oktober je zopet izredno bogat na dogodkih, odnosno vsak dogodek je podesatorjen. Tako je n. pr. Madrid padel že več kot desetkrat. K sreči pa ne gre metati vseh padcev v en koš, tako n. pr. ni nobena nesreča padec valut. Oktobra so bile devalvacije velika moda, ki pa ni prodrla k nam, kjer božji mlini niti vedno ne meljejo. V tem mesecu bi lahko že govorili o operetni sezoni, toda vseeno je, če povemo, da smo čitali ta naslov: »Schuschnigg napoveduje povratek Habsburžanov...« Menda se je spominjate, da je bil oktobra razpuščen Heimwehr. Toda AD: Kronist poroča bolj zanimivo je menda, da je bila planinska skakalnica odjavljena pri FISU. Posebno zanimivo ni, da so se Feniksovi zavarovalci zavarovali proti samemu Feniksu, namreč organizirali si so se. Ves mesec smo čitali napovedi: Pred odločilnim napadom na Madrid. Kar se tiče belgijske nevtalnosti, je najbolje, da ostanemo nevtalni. Med raznimi težavami naj omenimo samo težave z našo ja-

dransko cesto in Beckovo pot v Berlin ali kamorkoli je pač potoval. V Ljubljani smo imeli več razstav in eno je bila tako surrealistična, da bi spadalo med nadrealizem, če bi je ne omenili. Sicer pa bi z vsemi temi oktobrskimi dogodki ne vedeli kaj početi, kakor ne ve kronist in zato raje čitajte novembrsko kroniko.

NOVEMBER: ZMAGE PO VSEM SVETU

Tudi zdaj, ko se zgodovina ponavlja — prej Abesinija, zdaj Španija —, zmagovalci na vseh frontah. Ne mislimo samo na krvave zadeve in na zavzemanje Madrida. Ne pozabite, da je novembra v Ameriki zmagal Roosevelt in da so volili tudi naši obrtniki. V Španiji je seveda zmagoval Franco. Medtem so imeli Nemci in morda še kdo razne pomisleke proti gentleman-skemu sporazumu. Tudi Angličje dobro vedo, kaj je gentlemanstvo in so precej glasno govorili, da je njihova oborožitev v interesu mira. Samo po sebi se razume, da so največji gentlemani v Španiji, kjer so pokazali najlepšo svojo nravo novembra. Le čitajte vsaj naslove listov o španskih junastvih, n. pr.: Nacionalisti so sasuili Madrid z granatami; Bombardiranje bolnic v Madridu; Bombe na šolo — 86 otrok mrtvih. Kljub silno bojevitemu razpoloženju listov glede Španije, smo pri nas vendar vsi zelo miroljubni. Edino gospodinje so izjema, ki so sklicale zborovanje ter na njem razpravljale o likvidaciji kmečkih dolgov in sanaciji denarnih zavodov. Nezasišano!

DECEMBER: SIMPSONOVA, ZAHAROV, CANGKAJSEK...

Ta imena so menda najbolj popularna decembra, razen Miklavža v Ljubljani. Nebo je krivično, recite, kar hočete. N. pr. ko se odpirajo tako lepe perspektive, mora umreti Zaharov. V času, ko je bil sklenjen pakt Berlin-Tokio in ko je v Španiji še vedno visoka konjunktura. In v času, ko je bila v Angliji na vrhuncu konjunktura zaradi kronanja Edvarda VIII., začno vsi listi in lističi tega sveta pisati o Simpsonovi. Vse to vam je še preveč v živem spominu in je še vedno aktualno, zato vam ne bomo pogrevali. Tudi o Španiji nam ni treba več govoriti, zlasti če, ker je postala aktualna predvsem Kitajsko. Kronist pri najboljši volji ne more zaključiti bilance, kakor vidite, dogodki so se še začeli naj-lépše razpletati ob koncu leta.

Pesmi žalostnih otrok

Prvi zvezek edicije SIMC je izšel posvečen Slavku Ostercu

Ljubljana, 31. decembra
Ze 15 let so vsi sodobni skladatelji organizirani v organizaciji SIMC (Société internationale pour la musique contemporaine). Ki izdaja svoje edicije v 33 državah po vsem svetu. Te dni je izšel tudi prvi zvezek slovenskih skladateljev, ki so člani te organizacije, ki je znana tudi po svojih mednarodnih glasbenih festivalih, katere prireja vsako drugo leto. Lani je bil njen festival v Pragi, prihodnje leto bo v Parizu ob prihki svetovne razstave.
Slovensko edicijo SIMC je uredil Franc Sturms, učence kompozicijske šole in glasbene struje Slavka Osterca, kar so tudi njegovi štirje tovariši, ki so prispevali vsak po tri skladbe, to so Dragotin Cvetko, Peter Lipar, Riko Paternost in Makso Pirnik. Edicija ima naslov »Naša pesem«.

Pesmi v zbirki so pesmi žalostnega slovenkega otroka, otroka iz najnižjih slojev, ki trpi in živi v bedi ter zgodaj, prezgodaj spozna vse krutosti življenja. Mladi skladatelji so si poiskali primerne tekste za svoje kompozicije v vrstah mladih pesnikov in pesnic, ki izražajo v svojih verzih socialno gorje. Dragotin Cvetko je uglasbil Nolinolovo »Moja očka je rudar«, v kateri tožijo sinček o očetu rudarju, ki hodi na delo in dobro ve, da ga lahko vsak dan štirje prineso mrtvega domov, »Otrokovo hrepenenje« Ruže Petelinove o žalostni mamici, ki ne more prižgati lučke, in Gorenj-kovo »Povejte, mamica!« o otroku ki izprašuje mater kaj je za goro pa mu mati odgovori da bo še prehitro zvedel, kaj je za goro, ko bo moral zapustiti rojstno vas.
Peter Lipar je uglasbil »Na trgu« Ine Slokanove o bednih otrocih, ki ponujajo gospe ciklame, njeno »Zimo sirote« o otrocih, ki nimajo toplih plaščkov, ne smučki in ne sank da bi veselo pozdravili sneg; že davno je zamrl smeh na njih ustnih prezebl in lačni hodijo po cesti in prosijo dobre ljudi za skorjico suhega kruha, in kot tretjo pesem Mileta Klopčiča »Otroci se love«.

Riko Paternost je uglasbil »Pesem sirote« Frana Ločnikarja o sirotah, ki tožijo o mrazu in brezposelnem očetu ter o materi, ki nima kaj dati na mizo in ne s tim toplo obleči svoje malčke; pesem »Sonček prelubi« Ine Slokanove o otrocih, ki vabijo sonček, naj se nasmeje žalostni mami in poroma v tujo deželo kjer ima atek delo pri rudarjih, ki ga otroci čakajo in jim je brez njega hudo, ter pesem Ute »Tudi be-li sneg« o snegu, ki pada tudi med ljudi, toda tam se koj zamaže in v blatno brozgo spremeni.

Makso Pirnik je uglasbil pesem Ine Slokanove »Mamica je žalostna« o mamici ki je žalostna, ker ne ve, kje bi dobila kruha za svojega otroka; pesem Mileta Klopčiča »Otroci se love«: Mesec trideset je dni,

Kralj Jurij VI. izboren jahač

Novi angleški kralj Jurij VI. je kakor vsak pravi Anglež velik ljubitelj jahanja. Tudi vsi njegovi predniki so bili dobri jahači. Konjskih dirk se sicer ni udeleževal in tudi s konja ni često padel, vendar je bil izboren jahač. Pravijo sicer, da ni dober jahač, kdor nikoli ne pade s konja, kar pa za novega angleškega kralja ne velja. Skoraj vsako jutro jaha po Lyde-Parku, poleti pa v Windsorskem parku. Navadno ga spremlja na belem poniju njegova najstarejša hčerka princesa Lilibeth, bodoča vladarica angleškega imperija, če se novemu kralju ne bo rodil sin. Mala princesa zna že zdaj zelo dobro jahati.

Bivši vojvoda Yorkski je bil tudi velik ljubitelj lova, toda ko je v začetku težke gospodarske krize pokojni kralj Jurij V. svojim državljanom za zgled znatno znižal svoje osebne izdatke, je tudi vojvoda Yorkski prodal večino svojih lovskih peov in konj. Kot kralj bo pa gotovo obdržal pse in konje svojega brata, one kraljevske staje, na katere je vsak angleški sportnik tako ponosen.

Dorloy, da hočem kupiti Houbignyovo pišano?

— Oh, niti besede ne rekel, pač je pa dejala gopa Dorloyeva da si ljubček gospe Houbigneyve in sicer z namenom, da bi ti čala za ženo svojo lčerko, ki dobi za doto očetoovo pišano.

— To to nesramne laži! — je vzklilni Verlique ogorčeno. — Ta stara mrba laže kakor je dolga in široka! Vsemu svetu bi rada podtaknila pustolovski menda zato, ker je sama pregrda, da bi bila imela kdaj ljubčka. Gospa Houbigneyeva je krepstna žena, petnajst let je starejša od mene. . . Kakšen nesmisel!

— Kaj so govorili o meni? — je vprašal Massol.

— Ah, sploh nič. Ne poznajo te. Niso te opazili. Vprašal sem gospo Houbigneyvo, kdo si, kakor da nisem dobro slišal tvojega imena. Odgovorila je: To je novi Dorloyev pomočnik.

— Saj vendar nisem pomočnik. — je ugovarjal Massol. — Njegov namestnik sem, skoraj njegov družabnik.

— Vem, vem, ne gre za to. Toda povej mi. . . Videl sem te za hip v pogovoru z gospodično Houbigneyvo.

— Da, to je zelo lepo in inteligentno dekle. Takoj sva se dobro razumela.

— Ali ti ni rekla nič o meni?

— Nič, dragi moj. Verjemi mi, nič.

— O čem sta pa torej govorila?

— Ah, o tem in onem. Vprašala me je, kaj je bilo zadnje čase novega v gledališču.

Dejala je, da bi se rada odpeljala v Pariz in nastopila na gledališkem odru.

— Kaj, to ti je rekla?

— Da, in rekla mi je še, da so dolgočasni vsi ljudje, s katerimi obuje tu. Pomilovala me je, da me je zanesla usoda v tako dolgočasno gnezdo.

— Ah! Tako torej misli pod svojo zunanjostjo mirnega in tihega dekleta? . . . Ta je pa dobra. In baš tebe, čisto neznanega, si izbere za zaupnika. Torej vsi tu jo dolgočasijo? . . . Ali sem jo tudi jaz dolgočasil?

— Nič točnega mi ni povedala.

— Ah, misli na najin dogovor, prisegel si mi. Kaj ti je rekla?

— No, pa naj bo. Po glavi mi je rojila ista misel kakor tebi. Vprašal sem jo, kdo si, da bi mi povedala kaj točnejšega o tebi kakor sva se bila dogovorila. . . Rad bi samo vedel, ali imaš namen poročiti se z njo ali ne?

— Seveda ga imam, to je logično. Postati hočem naslednik očeta Houbignyja.

— No, potem takem je pa bolje, da izveš vse. . . Povedala mi je tvoje ime in mi po-

Ing. Fedor Šlajmer

Ječa smrti

Ljubljana, 31. decembra
Naši dobrovoljci imajo v tisku veličastno knjigo »Dobrovoljci, klavirji Jugoslavije«. Knjiga bo edinstvena v slovenski vojni literaturi, kakršno smo dosedaj pogrešali in ki bo verno prikazala delež slovenskih vojni dobrovoljcev pri ustvarjanju Jugoslavije na bojnih poljih. Izredno bogato opremljena knjiga, obsegajoča 720 strani, bo gotova konec januarja 1937. Direktor prednaročila za knjigo se pošiljajo na naslov: Sreska organizacija Saveza ratnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

Priobčujemo iz te knjige krajši rokopis, ki nam ga je dal na razpolago redakcijski odsek knjige za božično številko našega lista.
Po odhodu dobrovoljskega kora na solunsko fronto se je spomladi 1918 leta v Rusiji ustanovil razen vladivostskega še arhangeljski odred pod poveljstvom podpolkovnika Rame Živkovića. Oba odreda sta bila osnovana zato, da bi mogla uspešno zbrati čim več jugoslovanskih ujetnikov. Z arhangeljskim odredom sem aprila 1918 l. prišel v Arhangel'sk. Tu se je odred nastanil v zasebnih poslopjih in stopil v zvezo z drugimi antantnimi vojaškimi oddelki. Ki pa številčno niso bili dovolj močni za vojne operacije. Našemu oddelku so se javili tudi italijanski dobrovoljci in pa iz avstrijskega ujetništva pobegli italijanski oficirji in vojak. Naših je bilo okoli 50. Italijanov pa okoli 200. Arhangeljski oddelek je vršil svojo nalogo v smislu danih navedil in čakal na prihod antantnih vojsk, ki bi se morale vsak čas izkazati in si potem priboriti zvezo v smeri proti mestu Kotlasu s češko armado. ki je tedaj zmagovalno prodirala ob Volgi navzgor. Mestni sovjet je z nezaupanjem motril celo akcijo, vendar ni sam mogel ukreniti ničesar, ker so bili mornarji sovernega belomorskega brodograja za sovjet nezanesljivi. Zato

se je sovjet, vsaj tako je izgledalo, obrnil na komisariat v Moskvo in tako se je za nas popolnoma nepričakovano pojavil konec maja ali v začetku junija iz Moskve poseben vlak s četami I. sovjetskega polka rekrutiran po večini iz samih Latisev, ki so nas ravno, ko smo bili pri kosilu, obkolili ter začeli oblegati s strojnimi puškami in oklopnimi avtomobili.

Ker smo bili brez orožja, so nas po pogajanjih vse skupaj z Italijani odvedli v poseben vlak in močno zastražene odpeljali nazaj v Moskvo. Ker so bili predstavniki antantnih držav v Jaroslavu, so nam nasprotniki obljubili, da bodo dali našim odposlancem možnost razgovora s predstavnikmi Kraljevine Srbije in Italije. Besede pa niso držali in vlak je šel skozi Jaroslav z veliko hitrostjo, ne da bi se na postaji zadrl. Uspelo nam je vendar javiti ves dogodek poslaniku Spalajkoviću na ta način, da je narodnik skočil iz dirjajočega vlaka takoj za Jaroslavom s pismom za poslanstvo. Ko smo prišli v Moskvo, nas je tam pričakal ves I. sovjetski polk. Obvestili smo takoj našega vojnega atašea Leontkijeviča in italijanskega atašea, nekakega generala, ki sta prišla osebno z drugimi predstavniki antantnih vojsk. Vsi skupaj so intervenirali pri Trockem, takratnem vojnem komisarju. Trocki je izjavil, da se nam ne bo nič zgodilo, da smo pa vendar gosti sovjetov. V dolgi povorki so nas peljali obkoljene od celega polka skozi glavne ulice Moskve in spotoma razlagali meščanstvu, da smo ujeti Čehoslovaki. Končno so nas pripeljali na tako imenovani 16ti »pitateljni« punkte nekaj kilometrov izven Moskve in nas tam zaprli v taboru nemških in avstrijskih ujetnikov. Prvemu sovjetskemu polku so komandirali stari carski oficirji, ki so vsi poznali naše borbe v Dobruži. Zato so končno izjavili oficirji polka, da nas ne bodo stražili, ker smo se borili z njimi ter so odšli, toda straže niso odstranili. Bili smo pa vendar precej svobodni. Ker nismo imeli nobenih denarnih sredstev, smo morali vendar ostati še dalje v taboru. Živeli smo tako kakih 10 dni. Čez dan smo hodili v Moskvo in vzdrževali zvezo z misijo polkovnika Leontkijeviča in z drugimi antantnimi zastopniki.

Tedaj je prišel, po miru sklenjenem med Rusijo in Nemčijo, v Moskvo nemški general Mirbach, ki so ga v Moskvi umorili. Takoj po umoru so prišli po nas sovjetski kavaleristi, ki so odpeljali nas in celo vojno misijo s polkovnikom Leontkijevičem v ječo, imenovano »Butirska tujna« (Butirska stolp). Tam se je začelo mučno življenje. V mali celici izza nešteto železnih vrat med dva metra debelim zidovjem, ki je bilo premazano s črno barvo, nas je bilo 13 oficirjev. Cela ječa je bila polna in vsako noč med 1 uro ponoči in peto uro zjutraj so prihajali sovjetski rablji z avtomobilom po vedno nove žrtve, ki so jih streljali in ubijali navadno po dolgotrajnem mučenju na polju izven Moskve. Dan na dan smo bili priče mučnih in strašnih prizorov, kadar so odlepali nečloveški in podvigani vojaki celice ter z jermeni vezali na smrt obsojene starce, moške, žene in celo otroke. Hodniki

so odmevali od brezupnih klicov, od jokanja in bolečnih vzdihov nedolžnih žrtev krvi železne podvigane in zverske vojske »čezvičajke«, to je revolucionarnega tribunala. Sicer smo imeli čez dan mnogo opravka. Od 6. ure zjutraj naprej po »sprovjerki«, to je štetju ljudi smo začeli s čiščenjem hodnikov, straniš in dvorišča. Za zajtrk smo si prinesli »kipjatoke« pobarvan s čajem sladkorja. Za cel dan smo dobili šestnajstinko kilograma črnega s slamo mešanega kruha, za kosilo in večerjo pa so nam kuhali »lapšo«, travo v vodi brez soli. Ob praznikih in nedeljah smo dobili v to imenitno juho še ribje glave in tu in tam malo kase. Ob stenah so bili železni okvirji, kateri so se ob 7. uri zvečer spustili in prevlekli z vrečami ter tvorili naša ležišča. Odeji in blazin nismo imeli, pokrivali smo se le z vojaškimi plašči. Vsak dan smo smeli le pol ure na dvorišče. To je bil naš sprehod. V celici je bila mesto okna le majhna odprtina, kakih 30 cm široka, ki ni nikdar propustila sončnega žarka. Tako smo čakali nervozni na neznan usod.

Takrat pa je oddelček naše vojske pod poveljstvom majorja Blagošića v mestu Kazani, ki ga je zavzela čehoslovanska vojska, v borbi pobil mestni sovjet. To novico nam je prinesel v ječo Mito Dimitrijević, ki je bil sekretar srbskega poslanstva v Moskvi in ki nas je obiskal v spremstvu sekretarja zloglasnega predsednika »Čezvičajke« Džerdžinskega. Ob enem nam je sporočil, da nas je revolucionarni tribunal obsodil na smrt, da pa bo ukrenil pri Ljenu vse potrebno za naše pomiloščenje. Težka je bila noč, ko smo v negotovosti pričakovali, kako bodo med 1. in 5. uro zjutraj prišli po nas rablji kot so hodili po druge. Različni temperamenti so prebledeli to noč po svoje. Podpolkovnik Borisavljević, bivši generalstabi oficir ruske vojske je mirno študiral francosko gramatiko. Tovarš Suja pa je preklinjal vse na svetu in v obupu z nohti skušal sneti črno pobarvano malto z zidovja. Jaz sem bulil pred se, nešteto krat preživljal vse važne dogodke svojega življenja in čutil, kako mi sili želodec v goltalec. In tako naprej, vsak se je po svoje pripravljval na smrt. Počasi so tekli ure, ki so se vlekle v večnost. Ko smo slišali po 1. uri ponoči, kako je zapel ključ za ključem v teskih železnih vratih, ki so se zapirale tako, da je votlo donelo po hodnikih, in ko so se približevali koraki rabljev, ki so šli iskat svoje žrtve, so dosegli živi višek napetosti, ki se je stopnjevala, čim bolj so se rablji bližali naši celici. S strahom so naše oči visele tako vso noč na vratih celice vse do 7. ure zjutraj, ko so se vrata zopet odprla. Na mesto krvavih žrtev je vstopil zopet Mito Dimitrijević s sekretarjem Ljenu ter nas obvestil, da smo pomiloščeni. V trenutku so se zgubile vse črne misli in želja za življenjem nas je prerodila; bili smo srečni, blaženi, mogoče najsmrenejši v življenju. Nič nas ni motilo, da smo morali dalje sedeti v ječi, glavno je bilo, da se nam je vrnilo milado življenje, ki bi ga za las po nedolžnem izgubili. Odslej smo dobivali boljše hrano, pa tudi časopise in knjige. Tako je teklo dan za dnevom. Bolelo nas je, ker smo

sedeli ravno v tistih dneh, v ječi, ko smo si še val železi smagoslavne poboda v osvobodeno domovino, povzru pa nas je trla še negotovost, če nam bo mogoče odnesti zdravo kožo iz Rusije.

Po nekaj tednih sta nas ponovno obiskala Dimitrijević in Ljenuhov sekretar, po katerem nam zopet spregovoril Džerdžinski: »Zob za zob, kri za kri, streljani boste«. Dimitrijević nam je iskreno objasnili težak položaj in pripomnil, da nima upanja na rešitev. Ponovno smo preživeli strašno noč, čaka jo na smrt. Drugo jutro so nas zbrali vse v veliki sobi poleg jetniškega ravnateljstva. Dimitrijević nam je objasnili, da bomo takoj svobodni, ako prej podpisemo »proklamacijo« na vse Srbe, Hrvate in Slovence, naj se ne mešajo v notranje zadeve Rusije. Enoglasno smo izjavili, da podpisemo šele tedaj, če to podpisše tudi polkovnik Leontkijevič, ki je bil službeni zastopnik kraljevine Srbije. Po dolgem razmotrivanju je bilo končno sestavljeno besedilo, ki ga je podpisal polkovnik Leontkijevič, kateremu so sledili naši podpis. S tem smo po večmesečnem trpljenju v ječi, sestradani in oslajenih, bledih lic, vendar neskončno srečni zapustili »Butirsko tujno«. Sovjeti so nam dali na razpolago stanovanja na Tverskoj ulici, dobivali smo dnevno vojaški »pajok«, to je menažo.

Z Mito Dimitrijevićem sva začela tedaj težko borbo s sovjeti, da dosežemo dovoljenje za povratek v domovino. Vsak dan od 7. zjutraj, pa do poznega večera sva letala od enega komisarijata do drugega, od ene pisarne v drugo. Bil sem trikrat pri Trockem, štirikrat pri Ljenu, nešteto krat pri Čičerinu, Karahanu, Voznesenskem, Radeku in Rakovskem. Obšel sem vse urade sovjetov in eksekutive to je »ispolnitelne« komiteje«. Končno smo dobili dovoljenje, da odidemo lahko s holandskimi transporti v posebnem vozu iz Rusije v Ukrajino, ki je bila še zasedena od nemške vojske. Bilo je meseca decembra 1918. leta. Potovali smo pod zaščito posrednega odposlanca sovjetske vlade, ki nas je moral ščititi skoraj na vsaki postaji pred novimi presenečenji lokalnih sovjetov. Na ukrajinski meji smo presli 18 km širok nevtralen pas ter končno po nešteti peripetijah prispeli v Ukrajino, ki jo je bila zasedla nemška vojska. Ukrajina je bila za nas sestradana prava deveta dežela, polna belih »bulke« (zemelj) in klobas. Po telefonskem razgovoru z nemškim glavnim stanom v Kijevu, smo dobili od Nemcev na razpolago poseben voz z vagoni I. in II. razreda. Poleg naših oficirjev in vojakov so potovali z nami tudi begunci iz zasedene Srbije, med njimi zlati mnogo žensk in otrok. V Ukrajini je ravno tedaj divjala državljanska vojna med četami Skopopadskega, ki so ga Nemci imenovali »štetna« vsjeja Ukrajini in pa med »Hajlamaki«, to je četami ukrajinske republike pod vodstvom Petljure. Po večkratnem obstreljevanju in menjanju ameri, smo končno prispeli v Kijev, kjer smo v vagonih na kolodvoru pričakali konec državljanske vojne med topovskimi ognjem. Nemški komandant glavnega stana general von Gallwitz, ki je prišel v Kijev po umoru prvega komandanta Eichorna, nas je sprejel nad vse prijazno in gentlemanski ter nam odstopil za daljso pot poseben voz in vsa potrebna živila, vina in cigarete za vse.

Iz Kijeva smo krenili proti Odesi. Na po-

staji Razdeljajna nas je ustavila ukrajinska hajlamacka vojska s generalom Grjekovim na čelu, ki je bil obenem vojni minister Petljurove vlade. Obvestil nas je, da sta francoska divizija pod komando generala Boriviusa in pa Denikinova »Dobrovoljska armija« zasedli Odeso in da je postavljena fronta med ukrajinsko vojsko in Denikinovi. Končno smo dobili dovoljenje za daljno potovanje s tem, da smo vzeli generala Grjekova in njegovo rodbino kot parlamentera s seboj in v svoje varstvo. V Odesi smo se sestali s podpolkovnikom Živkovičem in konzulom Sajnovičem, ki sta se pred premirjem odšla v Odeso in tamkaj stopila v zvezo s francoskim konzulom Enno in s slovenskim, bivšim avstrijskim 97. polkom, iz katerega se je izločil poročnik Plut s tovariši in osnoval poseben pokret »Nanos«.

Po nekaj dneh smo odpotovali na portugalski ladji, ki je plavala pod francosko zastavo po Črnem morju skozi Bospor v Marmarsko morje. V Carigradu je bilo polno antantne, pa tudi avstrijske vojske. Tamkaj sem srečal na ulici Ziberta, sedaj veterinarja in Boršnika sedaj železniškega uradnika, ki sta se potem nam pridružila na poti v domovino.

Iz Carigrada smo odpluli skozi znamenite Dardanele v Solun, kjer smo se nastanili v znamenitem taboru srbske vojske v Mikri.

Civilni popotniki, ki so z nami prišli, so odpotovali s prvo ladjo »Šandor Lederer«, ki je plula pod jugoslovansko zastavo in pod komando kapetana Moderina. Mi vojak pa smo prišli peš skozi osvobodeno srbsko ozemlje preko Raške, Kruševca, Kragujevca, Mladenovca. Avale v Beograd, kamor smo prispeli meseca marca 1919. leta.

V Beogradu smo bili oficirji dodeljeni ministrstvu vojske, kjer smo do konca maja likvidirali arhangeljski in vladivostski odred, nato pa demobilizirani odšli vsak na svoj dom.

Iz Škofje Loke

— Ob odhodu sreskega veterinarja, Premeščen v Dolnji Lapac v primorske bano-vine zapušta Škofjo Loko njen dosedanj doleten sreski veterinar g. France Goljar, s katerega odhodom nastopa v Škofjeloški narodni javnosti nova vrzel. G. Goljar se je z iskrenim razumevanjem zavzemal za narodno in prosvetno društveno življenje med nami. Bil je neomajen, odločen pobornik smotrov, ki so slehernemu našemu človeku najbližji. Očito toplo je čutil s potrebami našega podeželja, s knetiškim ljudstvom, katerega trpljenje, borbe za vsakdanji kruh, križ in težave so mu bile kot živnozdravniku, do zadnje vasse obširnega škofjeloškega okraja dobro znane. Sodeloval in pomagal je pri raznih akcijah, najbolj pa mu je bil srcu Sokol. Dalje časa se je udeleževal kot prosvetar in v društveni upravi. G. Goljar, rodوم iz St. Vida n. Ljubljano, bo vezal na Škofjo Loko še posebno dragoceno spomin, saj si je izbral za časa svojega bivanja med Ločani, v staroznani, ugledni županski hiši Hafnerjevo go. Merico za sopogo. Dolga je vrsta dogodkov, ki nam narekujejo, da ohranimo odhajajočega v najlepši spomin! Želimo g. Goljarju v Lapcu kar najprijetnejše bivanje, vse dotlej, da se zopet, poln energije in zdravega zanosa, povrne med nas! Zdravo!

Kupujte domače blago!

===== Iz raznih krajev čestitajo k novemu letu =====

Srečno novo želi cenjenim obiskovalcem KAVARNA SPLIHAL NOVO MESTO	LOVRO PICMAN vodovodna instalacija, centralne kurjave in kipearstvo Ljubljana, Hirska ulica 15 Telefon 29-11	HINKO SEVAR antikvariat, knjigarna Ljubljana Stari trg 31	KAVARNA TABOR Ljubljana	Matematično-mehanična delavnica ANTON KOZINA Ljubljana, Šmartinska c. 8	A. PENTAR trgovina s specerijskim in kolonijalnim blagom Ljubljana, Gosposvetska 14	Viktor Žvegelj slikarstvo in pleskarstvo LJUBLJANA Cojzova 1
--	--	--	-----------------------------------	--	--	--

GOSTILNA LOGAR
letovišče Logarjeva dolina, pošta Solčava
želi vsem svojim cenj. prijateljem in obiskovalcem prav vesele božične praznike in srečno novo leto. Za obilen obisk se zahvaljuje in se vsem letoviščarjem Logarjeve doline toplo priporoča tudi za bodoče.

Z imenom **HAVLIČEK**
edino konces. elektrotehnično podjetje
HAVLIČEK FRAN
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 5
Hotel »Soča«, dvorišče. — Tel. samo 34-21

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem trdika
I. KNEZ, Ljubljana

JOSIP MUSAR
mesar LJUBLJANA prekajevalec
Sv. Petra cesta 61 — Telefon 32-40
Podružnica: Celovška cesta 43 — Telefon 20-33

VESELO NOVO LETO ŽELI VSEM STRANKAM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM
GRADBENO IN TESARSKO PODJETJE
ANTON MAVRIČ
pooblaščen graditelj in sodni izvedenec v Ljubljani.
Pisarna v lastni trinadstropni hiši na Tyrševi cesti 55. Telefon 33-82
Priporoča se tudi v novem letu za naklonjenost in mnogoštevilčen obisk

Veselo in srečno novo leto 1937 želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem
FILIP BIZJAK
KRZMARSTVO
LJUBLJANA Kongresni trg št. 8

»RIO« Automatični buffet
d. z o. z.
LJUBLJANA Šelenburgova 4
Tel. 28-63

Kdor oglašuje - ta napreduje!

JOSIP STUPICA
Ljubljana, Slomškova ulica št. 6
Trgovina avtomobilov, vozov in konjskih oprem. Licanje avtomobilov, koles in strojev po ameriškanskem sistemu »DUKO«, ognjeno licanje, tapetništvo avtomobilov ter izvrševanje vseh v to stroko spadajočih del po konkurenčnih cenah.
AVTOGARAŽA
Bencin-olje Bencin-olje
GENERALNO ZASTOPSTVO »PIRELLI«
SREČNO NOVO LETO!

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem trdika
BOGDAN ZILIC
LJUBLJANA, Tyrševa cesta 11

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem in se priporoča
FRANC POSAVEC
pekarna in slaščičarna
LJUBLJANA Karlovska cesta 30

Ljubljana čestita k novemu letu

BOGATAJ IVAN elektrotehnično podjetje Ljubljana, Kongresni trg 19	JERNEJ JELENIC kisar pri »Majarončuk« LJUBLJANA, Stara pot 1 Telefon 25-78	BAHAR LEOPOLD trgovina z usnjem in čevljiarskimi potrebščinami Ljubljana VII, Jernejeva 18	IV. in MARIJA MARINSEK mesarija in restavracija LJUBLJANA, Prečna ul. 6	IVAN ZELEDNIKAR manufakturna trgovina Ljubljana, Marijin trg 3	FRANC ŠTULAR čevlarski mojster Ljubljana, Florijanska 3	IVAN RAHNE gostilna in trgovina LJUBLJANA — MOSTE	
TEREZIJA MARINKO trgovina z mešanim blagom Ljubljana, Prisojna ul. 7	ANGELA GORŠE trgovina s čevlji LJUBLJANA, Stari trg 15	FRANC BABŠEK mesar Ljubljana, Šolski drevored	UPRAVNIK SLOVENSKEGA NARODA vsem cenjenim naročnikom in inserentom	KRSTO ZELINOVIC VODMAT—MOSTE Pod ježami št. 9	Higijenična pralnica in svetilolikalnica FR. ŠIMENC Ljubljana, Kolodvorska 3 Kemično snajenje oblik	IVAN PRAZNIK splošno strojno mizarstvo LJUBLJANA, Zavrti 9 Telefon 34-97	
STANKO MARENČE gostilničar in trgovec Ljubljana, Dolenjska c. 20	Gostilna »PRI FAJMOSTRU« MARIJA ANŽIC Ljubljana, Sv. Petra nasip 5	SREČNO IN VESELO NOVO LETO vsem svojim cenjenim odjemalcem želi IVAN N. ADAMIČ prva kranjska vrvarna Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 31 MARIBOR, VETRINJSKA ULICA šte. 20 CELJE, KRALJA PETRA CESTA šte. 33 KAMNIK, ŠUTNA šte. 4				PAVEL STRGULEC izdelovanje žičnih posteljnih vlog in železnih postelj Ljubljana, Gosposvetska 13	POGAČNIK MATKO knjigoveznica in galant. delavnica Ljubljana, Kongresni trg 12
JOSIP MAGUŠAR pekarna Ljubljana, Dolenjska c. 43	GIJUD ALEKSANDER damski in brivski česalni salon Ljubljana, Kongresni trg 6					IVAN SIMONČIČ trgovina z mešanim blagom LJUBLJANA ŠIŠKA	OSVALD PENGOV »PRI RASTOHAJU« gostilna in trgovina s specializiranim, kolonialnim in materialnim blagom, — stavbni material Ljubljana, Karlovska c. 19 (poleg mostu)
KAVERNA PREŠEREN Karol Polajnar, kavarnar LJUBLJANA	OSVALD DOBEIC veletrgovina galanterije in pletenin Ljubljana, Pred škofijo 15					IVAN SAJOVIC splošno čevljarstvo in specialist za ortopedična obuvanja LJUBLJANA, Novi trg 4	ANTON NOVAK gostilničar in trgovec STEPANJA VAS
Mr. M. LEUSTEK lekarnar LJUBLJANA, Resljeva 1	LUD. ČERNE juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi cenilec LJUBLJANA, Wolfova 3	Prvo jugoslovensko izdelovanje drož (kvasa) MARIJA VOLK-KOSMERL Ljubljana, Frančiškanska 6 Telefon 33-12	ANTON VELKAVRH mesar SPODNJA ŠIŠKA Pri rati — Celovška c. 65 Podružnica: Vodovodna c. in Medvedova ul. 38	TOME IVAN čevljar Ljubljana, Sv. Petra c. 42	I. ROZMAN izdelovanje in eksport pristnih kranjskih klobas Ljubljana, Sv. Petra c. 83	ANA MIHOLIČ vinotoč, gostilna in kavarna »Central« Ljubljana, Sv. Petra nasip	
FANI KACIČ gostilna »Pri rati« in trgovina s kurivom LJUBLJANA, Spod. šiška	I. BUZZOLINI zaloga sira, salam in sardin, tu- in inozemskih likerjev, zajtrkovalnica Ljubljana, Lingarjeva ul. 1	J. VILHAR urar in trgovec z zlatnino, srebrnino in optič. blagom Ljubljana, Sv. Petra c. 36	NANDE TUŠAR parna pekarna Ljubljana, Medvedova c. 30	F. J. ŠUSTERSIČ gostilna »Slepi Janez« ST. VID nad Ljubljano	JOSIP REBEK ključavničarski mojster Ljubljana, Cankarjevo n. 9	JOSIP MEZNARČIČ pekarija Ljubljana, Tržaška cesta 4	

MIRKO BOGATAJ
trgovina s klobuki
LJUBLJANA Stari trg 14

ALBINA BOGATAJ
salon perila
LJUBLJANA Gradišče 13-II

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj. gostom
Gostilna »Pri Figovcu«
LJUBLJANA

Dr. G. PICCOLI
lekarna
LJUBLJANA Tyrševa cesta 6
(nasproti nebotičnika)

Srečno novo leto!
PIO RADONIČ
veletrgovina vina in žganja
LJUBLJANA Stara pot št. 9

Srečno in veselo novo leto želi
ŽITNIK RUDOLF
splošno kleparstvo
LJUBLJANA Ambrožev trg 9

Modna trgovina
T. EGER
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 2

Srečno novo leto želi
IVAN BRUNČIČ
pleskar in ličar
Ljubljana-Šiška, Celovška c. 42

VSEM ODJEMALCEM
SREČNO IN VESELO NOVO LETO!

ISKARNA

NARODNA

Srečno novo leto vsem odjemalcem in konsumentom našega piva, špirita in kvasa želi

PIVOVARNA „UNION“
D. D. LJUBLJANA

Srečno novo leto želi

JOSIPINA VIKTORIJA ZIPKIN

LJUBLJANA in GORNJI GRAD

Srečno in veselo novo leto 1937
želi cenjenim odjemalcem in se priporoča za nadaljnjo naklonjenost trvdka
KARL PRELOG
Trgovina volne, bombaža in galanterije
Gospodsk. ulica, Židovska ulica, Stari trg

Srečno in veselo novo leto želi
KRZNARSTVO KENK
LJUBLJANA Židovska ulica 3

Srečno novo leto želi svojim odjemalcem
LOJZE KANC
tvornica kvasa
MENGEŠ Dravska banovina

Srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem ter se tem potom tudi najvdaneje zahvaljuje za naklonjenost, zagotavlja, da bo tudi v bodočem letu nudil res najboljše mlevske izdelke
IVAN KURALT
valjni mlin
DOMŽALE

SREČNO IN VESELO NOVO LETO!
NASTRAN in DRUG
družba z o. z.
veletrgovina mlevskih izdelkov
pošta RADOMLJE žel. postaja Jarše-Mengeš

Vsem svojim cenj. naročnikom želi srečno novo leto
Trden temelj
si stavite, ako pridobite vašemu podjetju stalne odjemalce. Treba pa jih je od časa do časa opozarjati na vaše blago, na novosti vaše stroke, kar vam oskrbi novodobna reklama. — Vedno kaj novega naj prinaša vaša reklama, ako naj bo učinkovita; posebno za časopise, cenike, prospekte, ilustracije itd., se poslužujte klisejev, ki vam jih nudi v najmodernejši tehniki
Klišarna Jugografika
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 23

~~~~~ **Ljubljana čestita k novemu letu** ~~~~~

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim gostom in odjemalcem
LADISLAV NOVAK dediši
gostilna in trgovina
LJUBLJANA VIC

Srečno in veselo novo leto želi
ANDREJ DOLINAR
parna pekarna
LJUBLJANA Bohoričeva ulica št. 1

Srečno novo leto želi
PARFUMERIJA STRMOLI
LJUBLJANA Pod Trančo št. 1

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim gostom in odjemalcem
LEOPOLD ZUPANČIČ
posestnik in gostilničar
LJUBLJANA Jegličeva cesta 15

ANTON MENCINGER
specerijska trgovina
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 42

Srečno novo leto želi
HELENA in IGNAC BANKO
LJUBLJANA, Kette-Murnova (Martinova) c. 3

Veselo novo leto želi cenj. odjemalcem in se
priporoča
ANA SUHADOBNIK
trgovina s mešanim blagom, mlekarina in trafika
LJUBLJANA
Vodovodna cesta 39 Poljanska c. 70

IVAN ZUPANČIČ
izdelovatelj metel
LJUBLJANA Kermikova ulica 3

Srečno novo leto!
JOSIP LEVANIČ
veletrgovina z vinom
LJUBLJANA VII

Srečno novo leto želi
JOS. BERGMAN
trgovina s črevami in parna topilnica loja
LJUBLJANA Poljanska cesta 85-87

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem
in se priporoča trdka
DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA Aleksandrova cesta 7

JOŠKO ZAJC „Pri zajčku“
LJUBLJANA POLEG TROMOSTOVJA

Srečno in veselo novo leto želi cenj. odjemalcem
PETER STEPIČ
restavracija in veletrgovina z vinom
(lastnik Mirko Stepič)
LJUBLJANA Tržna ulica

Srečno novo leto želi svojim cenj. odjemalcem
A. GASTRAUN
trgovina dežnikov in sončnikov
(lastni izdelki)
LJUBLJANA Prešernova ulica 42

Obilo sreče v novem letu
želi vsem svojim cenjenim gostom
ALOJZIJA GORJUP
(Buffet—vinotoc)
LJUBLJANA Dvorni nasip

Srečno novo leto želi
TEODOR KORN
kleparstvo in vodovodne instalacije,
centralna kurjava.
LJUBLJANA Poljanska cesta 8

Srečno novo leto želi
NOVI SVET
gostilna
LJUBLJANA

ČEMAŽAR JOSIP
Litografija, kartonaža, tavnica koledarjev
LJUBLJANA Igriška ulica 6

SPEDICIJA IN CARINSKO POSREDNISTVO
TURK
LJUBLJANA

„GROM“
carinsko-posredniški
in spedijski biro, d. z o. z.,

LJUBLJANA
Kolodvorska ulica šte. 41

Svojim cenjenim gostom
PRAV SREČNO NOVO LETO!
RESTAVRACIJA
„PRI ŠESTICI“
REZI ZALAZNIK

KLISARNA
D. Z. O. Z.
JUGOGRAFIKA

ŽELI VSEM NAROČNIKOM
LJUBLJANA
SV. PETRA NASIP 23

ZELO USPEŠNO
NOVO LETO

Srečno in veselo novo leto želi
kr. dvorni dobavitelj
Anton Verbič
Delikatesa in specerija

LJUBLJANA
STRITARJEVA ULICA

Srečno in veselo novo leto
želi cenjenim odjemalcem ter se priporoča
MILKO SLAMIČ
mesarija
LJUBLJANA Jegličeva c. 10

Srečno novo leto želi
L. MIKUŠ
tovarna dežnikov
LJUBLJANA Mestni trg 15

VESELO NOVO LETO ŽELI VSEM SVOJIM
CENJENIM ODJEMALCEM VELETRGOVINA
USNJA, STROJARSKIH MASCOB, KEMIČALI
IN STROJIL
BRATA MOSKOVIC
LJUBLJANA Telefon interurban 2515

SREČNO NOVO LETO ŽELI
JAKOB KAVČIČ
PARNA PEKARNA
LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto želi
PETER ANGELO
d. z o. z.
LJUBLJANA Frančiškanska ul. 4

Zdravo novo leto želi vsem cenj.
gostom
DAJ — DAM

STAVBNO IN UMETNO MIZARSTVO
ROJINA & COMP.
Slomškova 16 LJUBLJANA Kolodvorska 8
želi vsem svojim cenj. odjemalcem in prijateljem
zahvaljujoč se za dosedanje obilo zaupanje
srečno in veselo novo leto

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim
odjemalcem, prijateljem in znancem
FRANC DOLINAR
PARNA PEKARNA IN SLASČICARNA
Poljanska 19 — Pred škofijo 11

SINGER
ŠIVALNI STROJI D. D.
Podružnica za Slovenijo: Gajeva ulica šte. 3
LJUBLJANA

Srečno novo leto želi svojim cenjenim gostom
Gostilna „PRI KOLOVRATU“
LJUBLJANA Pred škofijo 14

SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM CENJENIM NAROČNIKOM
FRANC REBERNIK piskarstvo in ličarstvo
LJUBLJANA — Komenskega ulica 22 — Telefon 3177

Vsem inserentom in na-
ročnikom želi srečno in
veselo novo leto

LEGAT
špecerija delikatese zajtrkovalnica
LJUBLJANA MIKLOŠIČEVA CESTA 28

SREČNO NOVO LETO ŽELI
BATTELINO ANGELO
MESTNI STAVBENIK
LJUBLJANA VII Aljaževa ulica 35
Telefon 33-39

Uprava
Slov. Naroda

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim naročnikom in gostom
pisakar, ličar, sobo- in črkoalčkar ter gostilničar v štepanji vasi »Na Planirju«
LJUBLJANA Tyrševa cesta 15 - tel. 33-07

Jesenice čestitajo k novemu letu

Srečno novo leto želi PAVLA ARNEŽ eksportna slaščičarna JESENICE Obrtniška ulica 3 ter se cenjenemu občinstvu priporoča	FRANC JANHUBA krojaštvo JESENICE Slemenškova ul. 8	HOČEVAR ANTON mesar in prekajevalec JESENICE Trg kralja Aleksandra	Srečno novo leto želi JOŽE KOŠIR modna trgovina JESENICE ter se cenjenemu občinstvu priporoča
Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem JOŽE JANŠA čevljar JESENICE Obrtniška ulica 24	Lekarna ŽABKAR JESENICE NASPROTI HOTELA »TRIGLAV«	HOTEL, KAVARNA IN RESTAVRACIJA »NOVAK« JESENICE Se priporočata PAVEL in MINKA MAJNIK	AVGUST KLOBUS trgovina z železnino, opeko, cementom i.t.d. JESENICE Gosposvetska cesta
JOSIP MIHELAC splošno krojaštvo JESENICE	JANEZ, MIHA ČERNE lesna trgovina, pekarna, apnenice in vožnje JESENICE Kralja Petra 10	IVAN WERGLES mlajši mesar in prekajevalec SAVA—JESENICE	PINTAR ROZIKA modistinja JESENICE Gosposvetska cesta
HUDRIČ JOŠKO frizer za dame in gospode JESENICE Kralja Petra cesta	IVAN WERGLES st. mesarija JESENICE Cankarjeva 6	JUSTI ROZMAN fototrgovina in parfumerija JESENICE Gosposvetska 17	Srečno novo leto želi STANKO POZENEL pekarna JESENICE Gosposvetska 4
JANKO BOGATAJ modna trgovina JESENICE Gosposvetska cesta	Srečno novo leto želi ter se tudi za nadalje priporoča IGNACIJ HROVAT mesarija JESENICE	LEKARNA KOŽELJ JESENICE	FRANC PAAR hotelir in restavrater JESENICE Trg kralja Aleksandra
Srečno novo leto želi ter se za nadalje priporoča A. J. ROZMAN strojno pletenje JESENICE—FUŽINE	Srečno novo leto želi JOŽA BREČKO trgovski vrtnar Poleg osnovne šole JESENICE	CIRIL BAJZELJ mesarija JESENICE	Srečno novo leto želi FRANC PAVLIN fotograf in zalagatelj piva Union JESENICE Gosposvetska cesta 2
HOTEL »TRIGLAV« JESENICE — POLEG KOLODVORA udobna prenočišča, izbrane pijače in dobra kuhinja Se priporoča: Marija Oražem	Srečno novo leto želi Zvočni kino »RADIO« JESENICE	Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem ANDREJ ČUFAR gostilna, trgovina z mešanim blagom in strojno mizarstvo JESENICE Gosposvetska cesta	ANTON MOHORIČ trgovina s čevlji lastnega izdelka CENTRALA: Ljubno — PODRUŽNICE: Jesenice, Tancarjeva hiša št. 1 (tik kolodvora); Ljubljana: Gosposvetska cesta 13 (Kolizej)
Veselo in srečno novo leto želi vsem naročnikom dopisnih in podružnica uprave »SLOVENSKEGA NARODA« JESENICE	Prinčič Štefanija PRODAJA: mleka, sadja in zelenjave JESENICE, Delavska ulica	NARODNA TISKARNA LJUBLJANA KNAPLJEVA 5 IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINEJŠE	PETKOŠ IVAN pooblaščen tesarski mojster JESENICE Obrtniška ulica 28
	J. PUČKO zaloga šivalnih strojev, koles in ostalih delov. Zastopstvo Philips radio-aparatur Jesenice, Kralja Petra c. 12		

Novo mesto čestita k novemu letu

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z n. z.

Obilo sreče v novem letu želi svojim naročnikom MIDOFEK ALOJZIJ modno krojaštvo NOVO MESTO	Brzjavní naslov: DOLOP	NOVO MESTO — Telefon št. 27 dolenjska opekarniška komanditna družba PREČNA PRI NOVEM MESTU	
AVGUŠTIN OKROGLIČ ZIDARSKO PODJETJE gradi — projektira, izvršuje jamska, vodna, nadzemna in vsa ostala stavbna dela NOVO MESTO Seidlova c. 7	Srečno novo leto želi FILIP KAVČIČ HOTEL »KOKLIČ« NOVO MESTO	Antonija Picek - Ljudmila Picek špecerija NOVO MESTO Florijanov trg	KNAFLIČ & MIRTIC ključavničarstvo in vodovodne instalacije NOVO MESTO KANDIJA
JURIJ PICEK trgovina z železnino in špecerijo arborin in težakovo olje stalno na zalogi NOVO MESTO Trg kralja Petra II.	»NOVOBOR« splošna industrijska delniška družba, Ljubljana - Novo mesto		
JOSIP KOBE trgovina s špecerijo in delikateso NOVO MESTO	SREČNO NOVO LETO ŽELI ANTON KONCILIJA mesar in prekajevalec NOVO MESTO	JOSIP WINDISCHER hotelir, mesar in prekajevalec KANDIJA NOVO MESTO	SREČNO NOVO LETO ŽELI FRANJO KASTELIC trgovina KANDIJA NOVO MESTO
Obilo sreče v novem letu želi vsem svojim cenj. gostom in se priporoča za naklonjenost	NOVOMEŠKA KLET V SOKOLSKEM DOMU - PERKO ANTONIJA Telefon št. 1. NOVO MESTO		

Štajerske čestitajo k novemu letu

GASPARIC STEFAN čevljar MARIBOR Orožnova ulica 6	JUSTIN GUSTINCIC mehanična dela, trgovina koles, prodaja rabljenih strojev in železa MARIBOR Tattenbachova ulica 14	BEGLEZ JANEZ krojaški steljce MARIBOR, Koroška c. 18	BABIĆ LEO izdelovanje vaskovrstnih čevljev MARIBOR, Stalna ulica 4	MARIJA HRST slastičarna MARIBOR, Stalna ulica	Specijalna mehanična de- lavica za popravila šival- nih strojev in koles — Zaloga šivalnih strojev in koles RUPERT DRAKSLER MARIBOR, Vetrinjska 11 Telefon 23-79	ANTON JAKOČ čevljarstvo MARIBOR, Slovenska 34
NEUBERG FRANCO čevljar MARIBOR, Vodnikov trg	ANTON PAŠ trgovina MARIBOR, Slovenska ulica	PRODUKTIVNA ZADRUGA KROJACEV r. z. z. o. z. MARIBOR, Ruška cesta 5	SEMKO KRZNO P. Semko, krznar in izdel. čepic MARIBOR, Gosposka 37	ZORKO IVANKA »PERUTNINA« Dež. pridelki, jajca, maslo MARIBOR, Slomškov trg 6	Ilec Jožef mehanična delavnica koles i. t. d. PTUJ, Ljutomerska cesta	Pečnik Franc Autospedicija — Avtotaksi PTUJ, Askerčeva ulica
GUČEK IVAN mehanična in ključavničar- ska delavnica TRBOVLJE II	POVŠE FANI gostilna TRBOVLJE I	Pletarna — Ptuj r. z. z. o. z.	RUDOLF TONEJC trgovina z mineralnimi iz- delki, olje, bencin, petrolej, barve i. t. d. Autospedicija — Avtotaksi PTUJ, Krempljeva ulica	ANTON PETER manufaktura in moda CELJE Prešernova ul. — Dečkov trg	JOSIP JAGODIČ špecerija in železnina CELJE, Glavni trg podružnica Gubčeva ulica	KARL LOIBNER špecerija in delikatesa CELJE, Kralja Petra cesta 17

Srečno in veselo novo leto želi DOLČEK in MARINI MARIBOR, Gosposka ulica 27	Srečno in veselo novo leto želi MAKS FUCHER mod. predmeti za dame in gospode, perilo, platno, belo blago, pletenine in drobno blago MARIBOR, Gosposka ulica 19	RADIO MARIBOR r. z. z. o. z. Glavni trg 1, vogal - državni most	ERNEST GERT medičar in svečar MARIBOR, Gosposka ulica 13
--	---	--	---

Fr. Bernhardov sin
Gustav Bernhard
zaloga stekla in porcelana
MARIBOR, Aleksandrova c. 17

IVAN CVIKL
manufakturna trgovina
PTUJ, Krekova ulica

EDUARD RASTEIGER
obl. konc. instalater vodovodov
PTUJ, Askerčeva ulica

TRGOVSKO IN UMETNO VRTNARSTVO
IGNAC VAUDA
cvetličarna
Tiha pot, PTUJ, Miklošičeva ul. 5

VINKO KUKOVEC
stavbno podjetje
TESARSKI MOJSTER
TRGOVEC Z LESOM IN PARNI ŽAGA
CELJE-LAVA

JOZE HAUCK
podjetnik in posestnik
Trbovlje I

Srečno novo leto želi
ROZA ZAMPARUTTI
delikatese — zajtrkovalnica
CELJE

SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM CETAM
LAŠKEGA SREZA
starešinstvo gasilske župe
laškega sreza v TRBOVLJAH

MESEČNA NAROČNINA 12 DIN

Najboljši in najcenejši
inercialni organ. —
Oglaš v našem listu
imajo popoln uspeh.
Mali oglaš beseda 50 p
Edini popoldanski list
Slovenije. — Uprava
Ljubljana, Knaflcova 5

SLOVENSKI NAROD

Veselo in srečno novo leto želi
„PUTNIK“
oficelni potovalni biro in konces. menjalnica
Tujsko-prometne zveze za bivšo mariborsko oblast
MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35
PODRUŽNICE: Maribor, gl. kol., Celje, št. 11, G. Radgona, Dravograd, Rog. Slatina

Inž. arh. JELENEC & inž. ŠLAJMER
GRADBENO PODJETJE IN TEHNIŠKA PISARNA D. Z. O. Z.
MARIBOR, VRAZOVA ULICA št. 11, telefon 22-12

Zvočni kino „DELAJSKI DOM“ — Trbovlje
MAYERLING — FRED MATURO — BOHEME
— GARCIA — ULICNA MUZIKA — OTROK
SREČE — TARZAN — MARYSA — MARTA —
PAT IN PATACHON — HČI UPORNIKA —
KAR HOCETE — MOJA PESEM—MOJE ŽIV-
LJENJE — MED DVEMA ZASTAVAMA — CA-
ROBNI ZVOKI — FEDORA — REVOLUCIJO-
NARNA SVATBA — INDIJSKI NADGROBNJI
SPOMENIK — NJEGOV NAJBOLJSI PRIJA-
TELJ

Inserirajte v „Slov. Narodu“

H. EGGER
sedlar, jermenar in torbar
MARIBOR — Tel. 26-15 — Gosposka ul. 13

Srečno in veselo novo leto želi vsem maribor-
skim naročnikom in čitateljem za podružnico
»Slovenskega Naroda« v Mariboru
GREŠAK IVAN
stalni dopisnik in zastopnik uprave
MARIBOR, Strossmayerjeva ul. 3 b

Srečno in veselo novo leto želi
PUGEL & ROSSMANN
veletrgovina z vinom
MARIBOR, Trg Svobode

**PROSPEKTE
KATALOGE
PLAKATE
TISKOVINE**
Tiskarna izvršuje tiskovine, časopise,
diplome, revije, vrednostne papirje,
koledarje, srečke, knjige i. t. d. Eno-
barvni in večbarvni tisk, pisma, ras-
glednice, slike, osmrtnice, ovitke, je-
dilne liste, cenike, vizitke, računske
zaključke, poročna naznanila, vabilja
NARODNA TISKARNA
TELEFONI OD 3122 DO 3128

**Prekajevalnica
JUNGER**
CELJE, Prešernova ulica 8

Hotel POŠTA
CELJE, ASKERČEVA ULICA št. 1

IVAN BAN
Izdelovanje bičev, jermen, gužva
Bedečkovčina
Savska banovina

Urejuje Josip Zupančič — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeran — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.